

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Problemfelt.....	4
Udenlandsvolontører I Udvikling.....	4
Samfundsmæssige Forhold Skaber Grobund For Udenlandsvolontørophold	4
Mentalitetsskifte Skaber Stigende Interesse For Udenlandsvolontørophold	5
Udvikling Af Rejsepræferencer Og Opsplitning Af Særpræg.....	7
Volontørturisme Problematikker	8
Tidligere Forskning Af Udenlandsvolontørerne	10
Hvem Er Udenlandsvolontørerne?.....	11
Fokus Og Relevans.....	14
Afgrænsning:	15
Problemformulering:.....	16
Metode:.....	16
Videnskabsteoretiske Overvejelser	16
Ontologi	16
Epistemologi	17
Den Kvantitative Metode:	19
Design	20
Den Induktive Og Deduktive Metode.....	21
Dataindsamling.....	22
Udvælgelse	22
Kontakt Til Feltet	23
Pilottest	24
Overvejelser Omkring Udformning Af Spørgeskema	24
Dataindsamling.....	26
Kodning.....	29
Ethiske Overvejelser	30
Den Teoretiske Ramme	30
Hvorfor Pierre Bourdieu?	30
Bourdieu's Kapitalbegreb	31
Alternative Rejser Som Kapital	33
Bourdieu's Habitus Begreb.....	35

Habitus Orienterer Mellemklassen Mod Alternativ Turisme.....	36
Bourdieu's Felter Og Det Sociale Rum	37
Alternative Rejse Felter, Doxa og Ressourcer	38
Social Magt, Symbolsk Vold Og Social Eksklusion.....	39
Social Magt Og Eksklusion Indenfor Alternative Rejser.....	41
Definition Af Undersøgelsens Nøglebegreber	42
Analyseforberedelse	43
Konstruktion Af Indeks For Social eksklusion	43
Bearbejdning Af Alternative Variable(z)	47
Andre Baggrundsvariabler	47
Analyse.....	48
Beskrivelse Af Data	48
Hypotese 1: De Udlandsfrivillige, Som Har Høj Økonomisk Kapital, Vil Have Mindst Sandsynlighed For Social Eksklusion På Udlandsvolontørfeltet.	49
Bearbejdning Af Den Uafhængige Variable	50
Univariat Analyse	53
Bivariat Analyse.....	54
Elaborerings Analyse.....	58
Hypotese 2: De Udlandsfrivillige, Som Har Høj Kulturel Kapital Vil Have Mindst Sandsynlighed For Social Eksklusion På Udlandsvolontørfeltet.....	61
Bearbejdning Af Uafhængige Variable.....	61
Univariat Analyse	64
Bivariat Analyse.....	65
Elaborerings Analyse.....	69
Samlet Analyse Af Udenlandsvolontørfeltet.....	73
Udenlandsvolontørernes Baggrund	73
Voluntourism Diskussionen	74
Udenlandsvolontørophold Som Distinktion	77
Udenlandsvolontør Kapital	79
Doxa Og Social Magt	81
Konklusions	84
Vurdering Af validiteten Af Undersøgelsens Resultater	86
Abstract.....	88
Litteraturliste	90

Forord

Dette speciale markerer afslutningen på min uddannelse indenfor Turisme ved Aalborg Universitet. Jeg vil

gerne rette en stor tak til de udenlandsvolontører, der har taget sig tid til at dele deres viden med mig, samt organisationerne der har benyttet ressourcer på at videreformidle kontakten.

Derudover vil jeg gerne takke min vejleder, Szilvia Gyimóthy , for sparring gennem projektforsøget samt alle andre, der har hjulpet mig, når ideerne blev for mange og tiden for knap.

Anne Sofie Urup-Madsen, d. 30. maj 2011

Problemfelt

I det følgende afsnit vil der blive åbnet op for undersøgelsens problemfelt ved at give et historisk indblik i udviklingen af udenlandsfrivillighed. Herudover vil der blive redegjort for hvordan, livsstilsvalg i stigende grad blevet vigtige i konstitueringen af selvidentiteten, hvilket har bevirket at alternative turismereformer såsom udenlandsvolontørphold, der ikke er forbundet med masseturismens negative konnotationer, har vundet frem. Derefter vil der blive redegjort for, hvordan dette har mundet ud i en distinktionsproces mellem alternative turister, og hvordan der til trods for denne viden og den stigende interesse for udenlandsvolontørphold ikke er meget viden omkring hvem udenlandsvolontørerne er og hvilken betydning denne distinktionsproces har for opholdet. Dette vil til sammen munde ud i undersøgelsens problemformulering.

Udenlandsvolontører I Udvikling

Samfundsmæssige Forhold Skaber Grobund For Udenlandsvolontørphold

Frivilligt arbejde i Danmark samt i udlandet er ikke noget nyt fænomen, idet kirken allerede i den tidlige middelalder har fungeret som en slags forløber, der påtog sig sociale opgaver(Ibsen&Habermann2005:4). Derudover 'engagerede' eliten sig i sociale opgaver, idet der eksisterede en idé omkring, at de noble med deres rigdom, magt og prestige havde en forpligtigelse i at hjælpe de svage og underprivilegerede, hvilket blev reflekteret i forskellige velgørenheds former(Tomazo&Butler2009:198). Dog vurderes det først at være omkring 1915, ved 1 verdenskrig, at det at rejse udenlands som frivillig begyndte (Beigbeder1991, Clark1978, Darby1994, Gillette1968 i Brown2005:484). Udenfor Danmarks grænser udsprang forskellige NGO'er omkring denne tid og efterfølgende, for at hjælpe ofrene efter krigen i Europa som eksempelvis 'Save the Children', der blev grundlagt i England i 1919 (Smillie1995 i Ehrichs2001: 2). Denne blev ligeledes oprettet i Danmark efter 1945 under navnet 'Red barnet'(www.redbarnet.dk). Mellem 1 og 2 verdenskrig voksede de frivillige organisationer i Danmark ligeledes i antal og fik ydermere mange medlemmer, hvilket var afgørende for organisationernes succes(Ibsen&Habermann2005:6). Elendigheden og ødelæggelsen under 1 verdenskrig, havde påvirket befolkningens psyke, og frivillighed blev set som solidarisk måde at 'hele sårene skabt af hadet'(Tomazo&Butler2009:198). I de følgende år opstod der forskellige frivillige projekter. Eksempelvis arrangerede Mellemfolkeligt Samvirke(MS) landsbyudvikling i Italien (1953-59) og Indien (1959-69) og byggede højskoler i Ghana (1958-63). Derudover fik MS i 1963 statsstøtte til at sende det første hold såkaldte u-landsfrivillige til Østafrika(www.ms.dk). Samtidigt opstod der flere organisationer udenfor Danmarks grænser, der sendte frivillige ud for at hjælpe i lavindkomst lande. Sådanne initiativer spredte sig i de følgende årtier yderligere til Japan samt til europæiske og skandinaviske lande(Ehrichs2001:3).

På dette tidspunkt synes det overvejende at være modne individer, som f.eks var gået tidligt på pension, som så muligheden for at 'give noget tilbage' til dårligere stillede grupper, selvom der dog også var en del yngre frivillige, som kom direkte fra gymnasiet eller universitetet(Tomazos&Butler:2008:1).

Mentalitetsskifte Skaber Stigende Interesse For Udenlandsvolontørophold

Ifølge Tomazos og Butler øgedes det sociale sikkerhedsnet mellem 1945 og 1973 samtidigt med, at arbejdstiden blev reduceret i England, hvilket gav folk mulighed for at søge selvrealisering samt succes i fritiden såvel som i arbejdet. Resultatet blev at folk ikke længere blot ønskede at udføre volontør arbejde i arbejdslejre for at nå et bestemt mål, men ligeledes søgte muligheden for at udvide deres egen horisont, hvilket betød at volontør turismen måtte transformeres, for at imødekomme dette nye behov(Tomazos & Butler:2009:199). Denne 'jagt' på selvrealisering hænger ifølge Zygmunt Bauman(2001) og Giddens(1991) sammen med individualiseringen af samfundet. Bauman(2001) taler om, at frigørelsen af individet, som er kommet med tiden, har individualiseret samfundet, således at menneskets identitet er transformeret fra at være noget givent, til at være en opgave individet selv har ansvar for(Bauman2001:144). Dette understøttes af Anthony Giddens(1991), der yderligere uddyber hvordan livsstilsvalg, i forbindelse med dette, er blevet stadig vigtigere i konstitueringen af selvidentitet(Giddens1991:14). Ifølge Kontogeorgopoulos(2003) har dette betydet, at individer bl.a. benytter sig af unikke måder at forbruge turisme på, for at adskille sig fra andre grupper i samfundet(i Kontogeorgopoulos2003:194). Dette underbygges af Urry(1988), der beskriver, hvordan enkeltindviders samt grupperes identitet bliver konstrueret igennem forbrug, fremvisning og brug af signaler og værdier, som eks. er tillagt forbruget af kulturelle turist goder (i Britton1991:142). I turisme manifesterer individers søgen efter og 'indsamlingen' af 'positionerings' goder sig, idet individer giver sig hen til at rejse, og bevidst vælger fashionable destinationer, kufferter og tøj samt aktiviteter og services, der signalere smag, dømmekraft og status(Britton1991:141). Volontørturisme er ifølge Matthews(2008) netop forbundet med social status(Matthews2008:108), og har ifølge marketingschef Lasse Grundstrup fra rejsebureauet Kilroy samt international rådgiver Pia Hegner fra udiverden.dk, som er en del af Styrelsen for international uddannelse, oplevet et boom(Christensen2010:8). Dette ses både på en øget konkurrence indenfor området samt en øget efterspørgsel og interesse for frivilligt arbejde i udlandet blandt nutidens dansker, der i stigende grad benytter sabbatår efter gymnasiet, orlovsperioder eller otiummet på ophold som frivillig i udlændene¹(Ud<ikling2010:8,9). Denne

---

¹ I bladet ud>ikling vurderes det at minimum 1100 dansker hvert år, i alt betaler over 25millioner kroner for at få lov til at arbejde frivilligt i udlændene(ud>ikling2010:9)

stigende interesse kan indikere, at udenlandsvolontørarbejde er blevet en fashionable måde at rejse på, hvilket sammen med den mulige status, der er forbundet med opholdet indikerer, at det kan være et lukrativt middel til konstitueringen af selvidentiteten. Pekka Munstone har også beskrevet, hvordan nogle Volontører oprigtig gerne vil hjælpe, mens andre er motiveret til at melde sig som frivillig for at opnå status(Munstone2007:99). Den stigende interesse for udenlandsvolontørarbejde ses også på global plan, hvor udenlandsvolontørorganisationer begyndte at stige eksplosivt i 1990'erne ifølge Tourism Research and Marketing(TRAM), som har lavet en global survey med over 300 organisationer og over 8500 udenlandsfrivillige i 2007. Ifølge denne undersøgelse tilbyder flere NGO'er i dag projekter og muligheder for frivilligt arbejde i udviklingslande, men derudover er der ligeledes kommercielle virksomheder, som er begyndt at tilbyde 'oplevelser' som frivillig i udlandet sideløbende med de traditionelle profitløse organisationer²(TRAM2008:5,8). Disse kommercielle virksomheder repræsenterer især skiftet fra den oprindelige model for frivilligt arbejde, hvor omkostningerne var lave og profit ikke eksisterende og ikke søgt efter(Tomazos&Butler:2008:2). Mentalitetsskiftet har således åbnet op for disse kommercielle organisationer, idet volontørturismen måtte transformeres for at imødekomme det nye behov, således at volontørophold ikke blot involverede arbejde i arbejdslejre(Tomazos & Butler:2009:199). Denne bevægelse fra den oprindelige frivillige model betyder, at international volontør arbejde også i stigende grad er blevet anerkendt som en form for alternativ turisme i litteraturen (Stoddart&Rogerson2004,Callanan&Thomas2005 i McIntosh&Zahra2008:1). En sammenknytning der er markeret mere eksplicit omkring 1987, hvor den første udgave af guide-bogen *Volunteer Vacations* af Bill McMillon blev udgivet(Brown2005:479).

Rejser, som udenlandsvolontørophold, er på baggrund af rollen i konstitueringen af selvidentiteten, et udtryk for smag, som har en symbolsk værdi, når individer adskiller sig fra hinanden. Det bliver ifølge Munt(1994) et element, der ligeledes symboliserer personlige kvaliteter i individet såsom karakterstyrke, tilpasningsevne eller eks. følsomhed(Munt1994:109). Interessen i udenlandsvolontørarbejde fra generation Y volontører(mennesker født fra 1980 og frem) kan, ifølge Pearce og Coghlan(2008), således også forklares, idet generation Y's karakteristika er understøttet i Volontør turisme. Dvs. at disse siges at have en højnet bevidsthed om globale- samt bæredygtigheds-problemer, hvilket volontør turisme giver dem mulighed for at tage højde for(Pearce&Coghlan2008:134). Dermed indikeres det, at de værdier som er

---

² i TRAMs rapport vurderes det, at det volontørturismemarked på global plan, er vokset til at omfatte 1.6 millioner volontører om året, med en værdi på mellem 832 millioner pund og 1.3 milliarder pund, hvor den mest betydelige vækst i sektoren, er foregået siden 1990(TRAM2008:5)

forbundet med den rejsetype, individer vælger, bliver tilknyttet den enkelte, hvorfor volontørturismen er ideel for generation Y.

Udvikling Af Rejsepræferencer Og Opsplitning Af Særpræg

Ifølge Mouthword og Munt(2005) kan netop den ovennævnte benyttelse af unikke turismeformer til at adskille sig fra andre - hvilket specielt middelklassen benytter- potentielt være med til at forklare, hvorfor turismen spreder sig og søger nye områder(Mouthword&Munt2005:139). Turismen har altid haft en vigtig rolle i differentieringen mellem klasser, men idet adgangen til turismen har bredt sig, bliver det stadig svære at finde unikke turismeformer at adskille sig på(Mouthword&Munt2005:118). Denne distinktion igennem rejser kan ifølge Mouthword og Munt(2005) bidrage til forståelsen af ændringer i rejsepræferencer og således til destinations livscykluser(Weaver&Lawton2002:307). Alternative rejser forekommer specielt interessante i nyere tid. Efterspørgslen efter alternative turistprodukter har bevirket udviklingen af diverse niche produkter - såsom uddannelses turisme, landbrugs turisme, kulturel udvekslings turisme, videnskabelig turisme samt volontør turisme(Lyons&Wearing2008:3).

Disse er alle udtryk for den postmoderne tilstand, der involverer en opsplitning af særpræg indenfor forskellige sfære. Denne har betydet at mange af de skikke og praksisser, der eksempelvis tidligere har været særpræget for turismen, ikke længere er begrænset til turisme. Turismen har i denne sammenhæng bevæget sig ind over nye områder. Således er der sket en intellektualisering i form af antropologiske og videnskabelige former for turisme, som ovenstående indikerer, samt en professionalisering i forbruget af turisme. De altruistiske motiver og volontør aktiviteter gennemtrængning af turismens domæne, betyder også, at denne alternative form for turisme er udtryk for den postmoderne tilstand(Uriely et al2003:59).

Den postmoderne turisme er en del af en turismeform, der afviser masse-turismen, og den forbrugsmentalitet den afspejler, og i stedet tilbyder alternative, mere kvalitetsbevidste, sociale og miljømæssige holdbare turist oplevelser(Wearing2001 i Lyons&Wearing2008:3). Denne form for turisme er blevet forbundet med, hvad der kaldes den 'anden' postmoderne turisme - en term der netop beskriver den stigende tiltrækning til koncepter som 'alternativ', 'virkelig', 'økologisk' samt 'ansvarsfuld' former af turisme(Uriely2003:59). Pearce og Coghlan(2008) mener, Volontør turisme er beslægtet med unge budgetturister og backpackers igennem grundideerne i disse former for turisme. Disse blev nomader i overflodssamfundet, der undgik den konventionelle turismes bekvemmeligheder, og i stedet formede små enklaver i fortrukne destinationer, hvor de kunne have et mere ukommercielt møde med lokalbefolkningen end

andre former for turisme. Denne 'undgåen' af masse-turismen, samt det mere ukommercielle møde med lokalbefolkningen, er ligeledes et af karakteristikaene ved volontørturismen (Pearce & Coghlan 2008:133-134). Volontør turisme er dog blevet skildret som noget forskellig fra andre 'former' for turisme, idet det involverer en form for altruistisk handling, som f.eks. at give fysisk hjælp til et samfund eller assistere med miljømæssig eller kulturel bevarelse eller genopbygning (Smith (1981), Mori (1990) i Tomazos and R. Butler: 2008:1). Derudover er der ikke indikationer på, at det ligesom backpacker turismen endnu er blevet mere almindeligt og en del af mainstream turismen, hvilket ifølge Oreilly har devalueret backpacker rejsen i nogles øjne (Oreilly 2006:9)

Denne sammenblanding med turismen leder frem til nogle problematikker på feltet.

Volontørturisme Problematikker

Hvad Er Volontørturisme?

En af problematikkerne ved at arbejde med volontørturisme området er bl.a. den manglende konsensus omkring, hvad der udgør en volontør turist og volontør turisme.

Først og fremmest er der, på trods af at forskning indenfor volontør området er stigende, ingen konsensus omkring hvad der udgør en volontør. Kendall og Knapp (1996) taler om, at en volontør er en person der udfører en frivillig aktivitet, der ikke involverer finansielt udbytte, og hvor fokus er på at hjælpe andre. Idet samfundstjeneste dog ifølge Ellis (1997) ligeledes kan siges at være volontør arbejde, selvom det ikke er en frivillig aktivitet, og idet nogle organisationer tilbagebetaler nogle af volontørudgifterne (Ellis 1997), kan der sættes spørgsmålstegn ved ovenstående. Derudover er fokus ikke nødvendigvis at hjælpe andre, idet Broad (2001) bl.a. nævner muligheden for at rejse som motivationsfaktor (i Lyon 2003:6). Dermed synes volontør arbejde at brede sig ud over mange områder, hvorfor det er svært at opnå enighed omkring, hvad der udgør en volontør.

Når volontørarbejde blandes med turisme sættes der spørgsmålstegn ved, om en volontørs fokus er at hjælpe andre, idet begrebet blandes med definitionen af turisme, som af Weaver og Lawton (2002) eksempelvis karakteriseres som en hedonistisk jagt efter nydelse (i Higgins-Desbiolles et al 2008:183). Denne hedonisme, hvor fokus er på individet selv, kan synes at stå i teoretisk modsætning til altruismen, hvor fokus er på andre. Disse to motivationer kan dog ifølge Pekka Munstone (2005) godt sameksistere, idet motivationerne kan svinge mellem hedonisme og altruisme på den måde, at den enkelte i rollen som turist godt kan være mest fokuseret på rejseaspektet, men i rollen som volontør skifte over til fokus på

hjelpeaspektet(Munstone2007:105-106,111). Dette er ligeledes påpeget af Stebbins(1982,1992,2004), der mener, at der eksisterer mange typer af volontører, hvor både hedonisme og altruisme motiverne er tilstede i individet i forskellig grad(Brown2005:484). Kombinationen af volontørarbejde og turisme har mundet ud i forskellige benævnelser – såsom Voluntourism og Volunteer tourism. Wearing(2002) definerer volontør turister som *'de som melder sig som volontører på en organiseret måde for at foretage en ferie, som måske involvere det at hjælpe eller lindre den materielle fattigdom for nogle grupper i samfundet, restoration af bestemte omgivelser, eller forskning i forskellige aspekter af samfundet eller miljøer'*(Lyon&Wearing2008:3). Denne definition er dog blevet kritiseret af Kevin Lyon(2003), idet den behandler volontør turister som en homogen og universel forstået kategorisering, som er accepteret som uproblematisk. Meningen enkelte individer tilskriver 'aktiviteterne', har dog i høj grad indflydelse på, hvorvidt man kan kategorisere disse som volontør turister(Lyon2003:5). Derudover påpeger Wearing selv, at definitionen begrænser volontørturisme til kun at omfatte volontørarbejde oplevelser indenfor en ferie kontekst(Lyon&Wearing2008:3), hvilket i definitionen synes at have det hedonistiske aspekt som fokus. Man kunne dog sætte spørgsmålstegn ved, om turisme konteksten ikke optræder, så snart en volontør rejser ud, uanset konteksten og egen opfattelse af ens rolle. Volontør turisme industrien har defineret volontør turisme som en integreret kombination af volontør arbejde på en destination sammen med nogle af de mere traditionelle elementer i rejsen – kunst, kultur, geografi og historie- på destinationen(VolunTourism International1999 i McGehee&Andereck2008:12). Denne definition synes ikke at forholde sig til, om turisme eller volontør konteksten er mest fremtrædende, hvorvidt altruisme eller hedonisme dominerer, eller om individerne føler sig som henholdsvis volontør eller turist. Derfor synes denne definition af volontørturisme knap så afgrænset og begrænsende. Dette vurderes bedre, idet der ikke synes at være belæg for, at benævne turisme delen som mest fremtrædende. Mange organisationer samt udenlandsvolontører ønsker dog som nævnt ikke at blive associeret med almindelig turisme og hedonisme(Rowe&Hall2003, Simpson2005 i Raymond2008:50), idet dette ofte forbindes med en masse dårligt(Kontogeorgopoulos2003:184). Flere undersøgelser af eks. Matthews2008:111, Brown2005:493, Wearing, Deville & Lyon 2008:63 og Frederiksen & Villadsen2003:92 har dog påpeget, at volontører forventer en form for bytteforhold, og således forventer at få noget ud af at melde sig som frivillig. Dette behøver ikke at være dårligt, og betyder ikke nødvendigvis at volontørrejser bliver til ren turisme. Pekka Munstone(2007) påpeger at netop det altruistiske aspekt adskiller volontørrejserne fra almindelig turisme - men at det bør anerkendes, at turisme aspektet er til stede. For som Munstone påpeger, kan man stille spørgsmålstegn ved, hvorfor

rejseaspektet inkluderes, hvis altruisme er den eneste grund til at melde sig som frivillig(Munstone2007:105).

Volontørturisme - Et Udskældt Begreb

Koblingen mellem turisme og frivilligt arbejde i udlandet har som ovenstående indikerer således skabt en del debat, hvoraf nogle dele kort vil blive nævnt her. Organisationer ønsker som nævnt ofte at forblive separat fra mainstream turismen, idet de ikke ønsker at blive associeret med de negative konnotationer, som bliver forbundet med termen turist(Rowe&Hall2003, Simpson2005 i Raymond2008:50). 'Volontør turister' opfatter sig derudover ofte ikke som sådan, eller bevæger sig endda imellem identiteter som eks. volontør og turist(Simpson2005, Wearing2001 i Raymond2008:50), forstået på den måde, at de må bevæge sig imellem forskellige tvetydige og ofte konkurrerende roller. Dette eksemplificeres af Kevin D. Lyons kvalitative undersøgelse af betalte frivillige i USA, der bevægede sig imellem roller som bl.a. volontører og turister på forskellige tidspunkter, og de 'krav' rollerne satte til hvordan de skulle agere. Dette skabte frustrationer, hvis de ikke selv vidste, hvad der forventedes af dem(Lyon2003:6). I debatten er det endvidere blevet indikeret, at volontør turisme ofte ikke gavner værtslandet, men kun volontøren selv (Raymond2008:48). Derudover er der ikke mindst hele diskussionen af hvorvidt det at 'sælge' frivilligt arbejde i udlandet som en form for turisme, er etisk problematisk(Munstone2007:101), samt om det udvander det frivillige arbejde, hvis turisme delen tager for meget over(Stebbins1996:222). Noget af kritikken indikerer således, at man ikke bør antage, at frivilligt arbejde nødvendigvis bidrager positivt til volontøren eller værten, uanset om det frivillige arbejde er arrangeret af en kommerciel eller ikke kommerciel virksomhed, men der er dog potentiale for, at det gør(Raymond2008:57-58). Denne diskussion ligger dog udenfor denne undersøgelses rækkevidde, og vil derfor ikke blive beskrevet nærmere. Uanset debatten synes man at kunne tale om, at frivilligt arbejde i udlandet kan kobles til - og er blevet en del af - en alternativ turisme form. Dog vælges ordet volontørturist ikke at blive benyttet udover i problemfeltet, på baggrund af ovenstående, men derimod navnet udenlandsvolontør.

Tidligere Forskning Af Udenlandsvolontørerne

Ovenstående problematik i forhold til at definere volontørturisme, synes at kunne lede tilbage til en manglende viden om, hvem udenlandsvolontørerne er. Oftest omhandler tidligere forskning deres motiver for at blive frivillige, og er baseret på mindre undersøgelser af frivillige på specifikke projekter eller fra specifikke organisationer, hvilket betyder, at de kan have en snæver rækkevidde. Derudover er materialet overvejende baseret på udenlandsfrivillige fra andre lande, hvilket betyder, at denne viden ikke nødvendigvis er gældende i en dansk kontekst.

I det følgende vil noget af den viden der forefindes om hvem voluntørerne er, dog kort blive præsenteret, for at give et indblik i feltet.

Hvem Er Udenlandsvolontørerne?

Demografiske Karakteristika Af Udenlandsfrivillige

Ifølge Mellempøkeligt Samvirke(MS) er 85% af deres voluntørerne piger, og oftest piger der tager af sted efter deres gymnasietid. MS har dog oplevet en stigende interesse fra seniorer, der stadig er aktive efter pensionsalderen, som ønsker at rejse ud som frivillige. Disse unge og ældre bliver ligeledes kendetegnet som hovedgruppe af Projects Abroad(Winther2010:8). På global plan er de unge kvinder ligeledes hovedgruppen af frivillige i udlandet, og 70% af de frivillige ligger i aldersgruppen 20-25 år samt var studerende(TRAM2008:5,49,51) Denne hovedgruppe er således modsat hovedgruppen som er frivillig i Danmark, der overvejende er mænd i alderen 30-49år(Fridberg,Koch-Nielsen&Henriksen2006:54,55).

Volontør turisme siges stadig at være et privilegium for den vestlige verden (Higgins-Desboilles et al2008:187, Pearce&coghlan2008:132). Dette viser en mindre undersøgelse af 40 udenlandsfrivillige i Thailand også, hvor de kom fra 10 forskellige nationer - 7 af dem Europæiske nationer samt USA, Japan og New Zealand(Broad&Jenkins2008:75,76).

Hvorfor Bliver Man Udenlandsfrivillig

I litteraturen beskrives der flere forskellige motivationer for at tage af sted som voluntør, hvoraf nogle vil blive nævnt her. Hvorvidt disse motivationer eks. er bevidste eller ubevidste, hvorvidt de ændrer sig løbende, og hvilke normer og værdier der evt. ligger bag, synes de nedenstående forskere ikke at have forholdt sig til, og derfor synes der at mangle nogle grundlæggende teoretiseringer. Dog bidrager det stadig med et overordnet indblik i feltet. Rushton og Sorrentino(1981) beskriver voluntør arbejdet som en altruistisk handling(Tomazos&Butler:2008:2). Foster og Fernandes(1996) nævner ligeledes oprigtig altruisme samt ønsket om at opnå nye færdigheder og nyttifulde kontakter til arbejdsmarkedet, som motivation for at blive udenlandsfrivillig. Dette er ligeledes understøttet af Wearing(2001), som derudover fandt motivationer som 1) altruisme, 2)rejse/eventyr 3)personlig udvikling, 4) kulturel udveksling/lære samt 5) professionel udvikling i hans casestudier i Latin Amerika. Af disse motivationer, var altruisme og rejse/eventyr nævnt oftest som motivation for at blive frivillig(i Söderman&Snead2008:119-121). Derudover fandt Brown(2005) bl.a. muligheden for at give noget tilbage til mindre privilegerede, og en søgen efter venskaber med folk med samme interesse som motivationer for at melde sig som frivillig(Brown2005:487-489). Simpson's studier(2005) inkluderede yderligere motivationer, såsom ønsket om at rejse til en anderledes

destination end andre rejsende. Derudover ansås den tredje verden, mere tilgængeligt igennem en organisation bekendt med området (i Söderman&Snead2008:119-121). Der er således mange forskellige motiver, hvilket gør det uklart, hvor på kontinuummet mellem altruisme til selvforstærkelse volontør 'turisme' ligger. Ifølge Tomazos & Butler variere det dog sandsynligvis meget fra person til person, og for nogle vil det således ligge midt mellem (Tomazos&Butler:2008:4). Eksistensen af både altruisme og hedonisme som motivation for volontørpholdet, understreger således problematikken omkring definitionen af volontørarbejdet i udlandet, idet de ikke muliggør en afskrivning af volontørarbejdets eller turismens betydning.

Det kan dog være problematisk at vurdere de reelle motivationer, idet Fisher(1993) og Smith(1981) pointerer at volontører kan være påvirket af forsøget på at efterleve, hvad der er socialt ønskværdigt/acceptabelt. Dette skal forstås på den måde, at det at hjælpe andre for personligt udbytte, er imod de sociale normer, hvilket bevirker at individer kan tendere til at overvurdere de altruistiske årsager for at melde sig som volontør og undervurdere årsager som personlig udvikling, karriere advancement og social anerkendelse (Fisher&Akerman1998:263). Forventningen om at opnå en form for social belønning (eller undgå sociale sanktioner) er blevet fundet som motivations faktor for en variation af socialt attraktive adfærd, heriblandt adfærd som at hjælpe dem, der har behov for det (Bandurra1977, Bauman et al1981, Berkowitz og Daniels1964, Eisenberg1982 i Fisher&Akerman1998:263). Anerkendelse er en af måderne, hvorpå der kan skabes favorable sociale konsekvenser for modtageren, blandt andet idet det giver den enkelte prestige og forøger dennes status (Belk1995&Turner1988 i Fisher&Akerman1998:264). Dette indikerer at motivationen for at blive udenlandsvolontør for nogle, kan være muligheden for at opnå anerkendelse og forøget status på, hvilket leder tilbage til den alternative turismes rolle, som middel til at adskille sig fra andre. Dette betyder dog ikke, at de ikke også adskiller sig fra hinanden internt i gruppen under opholdet som udenlandsvolontør, idet Kontogeorgopoulos(2003) undersøgelse af eventyrturister påpegede, at de var i konstant konkurrence med hinanden (i Kontogeorgopoulos2003:195-196). Hvorvidt muligheden for anerkendelse og social status nødvendigvis er en bevidst motivation, og hvorvidt dette nødvendigvis er hovedårsagen til at melde sig som udenlandsvolontør, kan man dog stille spørgsmål ved.

På trods af at der er kendskab til en masse forskellige motivationer, synes viden omkring hvilke typer af udenlandsfrivillige der findes, dog ikke at være særlig udforsket.

Typologi Af Frivillige:

Sally Brown(2005) er en af de teoretikere, der har forsøgt at distingvere imellem udenlandsvolontørerne på baggrund af en lille undersøgelse af 25 udenlandsvolontører³ som var medlemmer af Ambassador Travel Club. Hun taler om en grundinddeling, hvor hun skelner imellem 2 typer af udenlandsvolontører indenfor volontør turisme på baggrund af deres motiver og tankesæt(Brown&Morrison2003). Hun distingverer imellem *Volunteer-minded* og *Vacation-minded* volontør turister. Det *Volunteer-minded* individ tenderer til at bruge al eller stort set al deres ferietid på volontør aktiviteterne på destinationen. Volontør arbejdet er centralt for dem, og mange benævner denne slags volontør turisme som en mission eller service tur. Det *Vacation-minded* individ bruger en lille del af deres ferie på frivilligt arbejde på destinationen, og det er denne type individ, der ifølge Brown er kendetegnet ved Voluntourism begrebet, der ifølge hende henfører til en type af turisme, hvor turist virksomheder tilbyder rejsende en mulighed for at deltage i en frivillig ekskursion, der har et volontørkomponent såvel som en kulturel udveksling med lokalbefolkningen i området(Brown2005:480). De 2 typer af rejsende har både ligheder og forskelligheder. Det *Vacation-minded* individ har mange af de samme motiver som den generelle volontør, idet personlig tilfredsstillelse, identitets forbedring, selvudfoldelse(Stebbins1982,1992,2004), promovring af fred(Philbrook) og kulturel udveksling(Broad2003) ligeledes er motiver for at vælge at deltage i en volontør aktivitet hos det *vacation-minded* individ. Begge grupper har visse altruistiske motiver, men disse er til gengæld ikke så udtalte ved de *vacation-minded* volontører. Der er dog ligeledes motiver, som er mere specifikke for det *vacation-minded* individ. Disse er ligeledes drevet af et ønske om eventyr, udforskning samt søgen efter noget nyt, hvilket ikke er lige så fremtrædende hos de mere seriøse volontører. Disse motivationer synes at være forbundet med generelle turist motiver(i Brown2005:492,493), hvilket kan understøtte argumenterne for at se på volontør feltet i en turisme kontekst. Hver enkelt volontør har ofte en stor mængde af motivationer for at blive frivillig, hvor altruistiske motiver ofte ikke udelukker, at den enkelte har ferie eller selvudviklings motiver(Harnng Luh Sin2009:487), hvilket ovenstående grupper også indikerer. Selvom Brown har forsøgt at inddele volontørerne i 2 grupper på baggrund af motiver, synes disse multiple motiver at forårsage at de overlapper hinanden. Derfor synes der ikke at være en klar inddeling af de 2 grupper, men derimod en stor gråzone for hvornår volontørerne tilhører den ene eller den anden gruppe. Steppins(1982,1992,2004) er dog af den overbevisning, at motivationerne samt de socioøkonomiske forhold varierer meget indenfor de forskellige demografiske kategorier af

---

³ Baseret på 2 indledende fokusgruppeinterview med henholdsvis 9 og 6 personer efterfulgt af 10 enkelt interviews(Brown2005:486-487).

udenlandsvolontører, men at tvillingemotiverne altruisme og egeninteresse er almindelig i alle kategorierne(Brown2005:484).

Dette indikerer, at der stadig er belæg for at tale om typer af volontører, men at der formentlig er behov for en segmentering, der bevæger sig ud over en dikotomisk opdeling i grupper, samt at det måske er på basis af andre faktorer end motivationer, man kan skelne imellem dem - såsom de socioøkonomiske forhold, som Stebbins indikerer.

Fokus Og Relevans

Ud fra ovenstående beskrivelser synes der i høj grad at mangle viden omkring, hvad der karakteriserer de forskellige udenlandsvolontører ud over forskel i køn, alder og motivation, og således hvor der ellers er variation imellem volontørerne. Dette synes problematisk, idet et indblik i hvem de frivillige er, på mange måder synes at være en grundsten til, at lave en definition af de forskellige udenlandsvolontører. Derudover fremkommer det vigtigt at opnå en bredere forståelse af, hvem de er, idet dette vil give et større indblik i, de faktorer der spiller ind, hvis man skulle øge interessen omkring udenlandsvolontørarbejde yderligere og optimere opholdende, så de svare til de forestillinger, de forskellige volontører må have. Dette burde være i alle organisationernes interesse - uanset om interessen er at 'sælge' flere volontør ophold eller at øge hjælpen i områderne igennem flere frivillige. Denne undersøgelses sigte vil derfor være at bidrage med ny viden på dette område, ved at undersøge hvem de danske udenlandsfrivillige er på baggrund af andre faktorer end motivationer. Idet der som nævnt synes at mangle en del forskning indenfor området, forekommer det naturligt at 'starte' ved nogle grundlæggende elementer, såsom hvilke økonomiske og kulturelle ressourcer udenlandsvolontørerne besidder. Tidligere forskning er dog stadig benyttet som springbræt, og intentionen er således ikke at se bort fra eksisterende viden, men at 'stå på skuldrende' af den.

Ovenstående indikerer, at individer adskiller sig fra hinanden igennem forskellige turismereformer og igennem andre faktorer indenfor forskellige typer turisme, jf. kontogeorgopoulos studier af eventyrturister(2003:194). Derfor forekommer det interessant, at se nærmere på, hvilken betydning dette har for udenlandsvolontørerne. Spørgsmålet er, på hvilke områder udenlandsvolontørerne adskiller sig fra hinanden internt, og om det udmønter sig på en negativ måde? Således vil der i forlængelse af undersøgelsen af hvem de er, blive set nærmere på om de karakteristika, der forefindes i undersøgelsen benyttes af udenlandsvolontørerne til at adskille sig fra hinanden. Dette er ligeledes et område, der mangler yderligere forskning indenfor og som vurderes relevant at opnå viden omkring. Dette grundet i antagelsen om, at det kan være

problematisk for organisationerne at sikre et positivt volontørophold, som kan munde ud i positiv word og mouth, hvis eks. økonomiske eller kulturelle ressourceforskelle imellem udenlandsvolontører, kan føre til en manglende evne til at indgå i forskellige former for volontørfællesskaber. Udelukkelse fra et fællesskab eller udsættelse for andre sociale eksklusionsformer kunne formodes at medføre, at volontører eks. ikke trives i løbet af deres ophold, afbryder deres ophold i utide, eller ikke anbefaler andre at melde sig som frivillige. Det anses således for relevant viden, for at kunne tilbyde det bedst mulige ophold, der vil give størst sandsynlighed for positiv word of mouth.

Afgrænsning:

Ovenstående beskrivelse af undersøgelsens fokusområde nødvendiggør en mere konkret afgrænsning af undersøgelsen genstandsfelt.

Undersøgelsen er *nomotetisk*(De Vaus2001:22), og derfor undersøges kun et delelement af volontørfeltet, mens andre elementer ikke vil blive belyst. Det overordnede fokus vil ligge på volontørernes økonomiske samt kulturelle ressourcer(idet det forekommer som et naturligt grundlæggende startsted på et nyt vidensområde), og hvorvidt disse kan benyttes til at inddele volontørerne i typer, samt hvorvidt disse ressourcer har betydning for social eksklusion. Dette betyder, at undersøgelsen fra starten er afgrænset fra andre faktorer, der utvivlsomt også har betydning for de sociale distinktionsprocesser. Disse ressourcer er overvejende blevet afgrænset i forhold til teoretikeren Pierre Bourdieus kapitaler, og hvordan disse er blevet operationaliseret i andre undersøgelser, hvilket vil blive gennemgået senere i undersøgelsen. Bourdieus kapitaler er blevet valgt som udgangspunkt, fordi disse netop er en del af et teoretisk begrebs apparat, der beskæftiger sig med grundlæggende elementer i sociale distinktionsprocesser, hvilket gør det oplagt at anvende, og derudover anses det som en interessant ny vinkel at anskue udenlandsvolontører fra.

Geografisk set er undersøgelsen afgrænset til Danmark, idet interessen er at belyse det danske volontørfelt. Der er taget afsæt i volontører fra 20 forskellige organisationer, udsendt indenfor de sidste 10 år uanset alder. Denne brede afgrænsning er valgt, idet der som nævnt ikke eksisterer meget viden omkring størrelsen af volontør feltet i Danmark, hvilket ville gøre det svært at udvælge specifikke områder eller aldersgrupper i Danmark, samt at sikre en stor nok svarprocent til at kunne lave de ønskede statistiske beregninger. Ligeledes er kontakten overvejende foregået igennem de respektive organisationer, hvor der mange steder ikke var mulighed for at distingvere imellem de frivillige på baggrund af forskellige faktorer, hvilket

næsten ville umuliggøre kun at sende spørgeskemaet til bestemte grupper. Derudover er kontakten til udenlandsvolontørerne igennem organisationerne valgt af praktiske årsager, idet det på denne måde var muligt at komme i kontakt med flest mulige frivillige på en forholdsvis nem og hurtig måde, hvilket var nødvendig taget undersøgelsens ressourcemæssige begrænsninger i betragtning.

Problemformulering:

Ovenstående leder frem til følgende problemformulering, som vil være styrende for undersøgelsen videre udformning.

Hvordan distingverer udlandsvolontører sig fra hinanden og hvilken betydning har kapitalsammensætning for graden af eksklusion på udenlands volontørfeltet?

Det vil således blive undersøgt, om volontørerne kan indeles i forskellige grupper, samt om forskelle i deres ressourcer (kapitalsammensætning) har betydning for deres grad af eksklusion på volontør feltet. Yderligere operationalisering af ovenstående begreber, findes efter teoriens gennemgang, idet denne er forudsætningen for uddybelse af disse.

Metode:

Videnskabsteoretiske Overvejelser

Herunder præsenteres de ontologiske og epistemologiske overvejelser, der gennem undersøgelsen vil få betydning for den måde hvorpå problemstillingen anskues og behandles. Dette vil samtidigt få afgørende betydning for den viden, der vil blive genereret og hvilke idealer der er herfor.

Ontologi

Nedenfor vil undersøgelsens genstandsfelt blive fremstillet med henblik på, at belyse hvorledes denne betragtes. Forhåndenværende undersøgelse vil til dels mediere imellem to ontologiske positioner, henholdsvis objektivisme⁴ og konstruktionisme⁵ som de er fremstillet i Bryman(2008), idet overbevisningen er at nogle sociale strukturer eksisterer og dikterer nogle af individets handlinger. Disse strukturer bliver dog ikke anset som umulige at ændre, eller som

---

⁴ Teoretisk term som referere til samfundets objektive strukturelle betingelser. Termet indikere at det sociale liv foregår som et eksternt fænomen, som er udenfor vores rækkevidde og indflydelse(Bryman2008:18)

⁵ Teoretisk term som refererer til at det sociale liv ikke kun hele tiden bliver produceret igennem social interaktion, men at det ligeledes konstant er under revision(Bryman2008:19).

noget eksternt for individet, idet individet har mulighed for at påvirke samt forhandle nogle mønstre for handling (Bryman 2008:18-21). Denne undersøgelses fokus vil være influeret af denne ontologi på forskellige måder.

Udenlandsvolontørernes handlinger og overbevisninger betragtes som uløseligt forbundet med de sociale strukturer, disse befinder sig under. Mennesker ses som influeret af de værdier og normer, der eksisterer i samfundet, forstået på den måde, at kvaliteter, som anses som attraktive af mange, ofte kan have indflydelse på egne overbevisninger om hvad der er 'attraktivt'. Dette betyder, at udenlandsvolontørernes overbevisning om eks. hvilke faktorer der kendetegner en ideel volontør, anses som værende uløseligt forbundet med de strukturer de befinder sig under. Dette betyder at der vil blive analyseret på, om det er volontører under bestemte strukturelle forhold, der handler på bestemte måder – altså om volontører med eks. ensartede kulturelle udgangspunkter, tenderer til at vælge at være frivillig flere gange. På samme tid vil der dog ligeledes blive set på om udenlandsvolontørerne ved hjælp af deres handlinger – eks. valg af fritidsaktiviteter – vil kunne påvirke deres position i de sociale strukturer de er en del af. Dette skal forstås på den måde, at det eks. vil blive undersøgt, om der er en sammenhæng mellem at være en meget vellidt volontør og eks. sammensætning af aktiviteter i fritiden.

Dermed vil undersøgelsens fokus være influeret af de to ontologiske positioner, idet det anerkendes, at begge elementer har en betydning for det sociale liv. Der er dog ikke tale om en decideret undersøgelse af forhandlingsprocessen, hvilket nærværende undersøgelses dataindsamlingsmetode heller ikke er ideel til. Derimod er interessen at foretage et eksplorativt studie, der kan beskrive og forklare nogle forskelle mellem volontører imellem, holdninger, meninger samt evt. sammenhænge på et givent tidspunkt, hvilket betyder, at de strukturelle forhold vil være mere dominerende i nærværende undersøgelse.

Epistemologi

I nedenstående følger en redegørelse for undersøgelsens epistemologiske udgangspunkt.

Typen af viden der vil blive genereret:

Viden vil være værdirelateret: I forhåndenværende undersøgelse anses det ikke for muligt at opnå fuldstændig værdifrihed, idet både overbevisninger i samfundet og ligeledes forskerens personlige overbevisninger vil præge undersøgelsen. Allerede i begyndelsen af undersøgelsen vil forskerens opfattelse være selektiv, og dennes værdimæssige samt teoretiske briller vil definere både fokus samt perspektiv på empirien. Det normative aspekt indtræder således allerede i

valget af undersøgelsens felt, samt idet et bestemt fokus antages at have betydning og relevans. Dette betyder at undersøgelsen, med Webers ord, allerede er *værdirelateret*, idet den fokuserer på distinktion imellem udenlandsvolontører, samt kapitalsammensætningens betydning for social eksklusion på udenlandsvolontør feltet (Gilje&Grimen2002:258-262).

Forskerens konstruktion af empirien bestemmer hvordan viden fremstår: Dette skal forstås på den måde, at forskeren bestemmer, hvilke specifikke spørgsmål respondenterne skal besvare i et spørgeskema, og dermed 'tvinges' eks. udenlandsvolontørerne til at forholde sig til noget, de ikke nødvendigvis ville have forholdt sig til. Med Luhmans terminologi vil erkendelse altså altid stå mellem forskeren og hans genstand, og derfor vil forskeren ligeledes være bidrager til den viden, der konstrueres(Hagen2005:408).

Viden er kontingent: Det antages ikke for muligt at betragte empirien på dens egen præmisser og dermed anses det ikke for muligt, at betragte volontererne udenfor et teoretisk perspektiv. Forskeren må altid benytte sig af teoretiske begreber og antagelser, når denne orienterer sig på feltet, og volontererne bliver således belyst på baggrund af tidligere viden på området, beskrevet i problemfeltet, samt et udvalgt teoretisk begrebsapparat i form af Bourdieu. Dette betyder at kategoriseringer og begreber der benyttes til beskrivelse af udenlandsvolontørerne, ses som værende *kontingente*; de kunne have været anderledes med et andet teoretisk perspektiv eksempelvis(Ritzer2003:318-19).

Kriterier for at denne viden betragtes som videnskabelig:

Gennemsigtighed: Selvom viden anses som værende kontingent, betyder dette ikke, at undersøgelsen ender i relativisme, hvor intet resultat er bedre end et andet. Det betyder blot, at det er endnu mere vigtigt at gøre sine forskningsmetoder eksplicitte, så andre har mulighed for at vurdere på hvilket grundlag eks. skæl er trukket imellem volonter grupperne, samt eks. hvilke empiriske fakta eventuelle nye typologier af Volontører dækker over. Metodisk gennemsigtighed er således vigtig i forhold til, hvordan teorien benyttes ,samt de forskningsprocedure der anvendes, idet de har stor betydning for den viden der produceres.

Forholdet mellem teori og empiri:

Viden vil være en forenkling af virkeligheden: Dermed er der tale om en simplificering af den samfundsmæssige kompleksitet. Der vil uden tvivl være andre aspekter, der har indflydelse på de komplekse differentieringsprocessen, der forgår på volonterfeltet, men disse vil forblive i mørke af ressourcemæssige årsager. Det ses heller ikke for mulig at indfange volonterernes differentieringsprocesser i deres helhed, idet disse processer anses som udgjort af så mange

faktorer, at det ikke ville være muligt for den menneskelige bevidsthed at opfatte. Dermed vil undersøgelsens genererede viden, forsøge at give et billede af volontørfeltet der er i overensstemmelse med virkeligheden – dog ikke i et 1:1 forhold men som en forenklet version, ligesom Luhmans forskningsideal⁶(Ritzer2003:319).

Den Kvantitative Metode:

Ved nærværende undersøgelse, vil data blive udvundet ved en kvantitativ metodisk tilgang. Denne metode er fordelagtigt for nærværende undersøgelse af flere årsager.

Med den kvantitative metode åbnes der op for at arbejde med større datamængder, hvilket giver en bedre mulighed for, at belyse nogle generelle forhold ved de danske udenlandsvolontører, sammenlignet med en kvalitativ tilgang med samme ressourcer(De Vaus 2001:191, Bryman2008:395). Tidligere forskning synes – jf. problemfeltet – slutteligt at behandle udenlandsvolontørerne som en større masse, på trods af at det formodes, at de adskiller sig fra hinanden, hvilket kunne skyldes deres kvalitative tilgang. Denne muliggør undersøgelsen af mere dybdegående aspekter af emnet, men med den kvantitative tilgang kan der blive givet en større bredde herpå(Bryman2008:394). Således vil det - i undersøgelsen af hvad der karakteriserer udenlandsvolontørerne, og hvorvidt forskelle i ressourcer har betydning for social eksklusion på volontørfeltet - være individets karakteristika, der er i fokus, og ikke, som ofte ved kvalitative undersøgelser, individet som helhed. Dette gør det muligt, at kortlægge bredere viden omkring typer af frivillige samt større og mere generelle sammenhænge mellem ressourcer og hierarkisk placering på volontør feltet.

Den kvantitative metode muliggør derudover at indsamle en stor mængde struktureret data på forholdsvis kort tid, hvilket matcher undersøgelsens tidsmæssige forudsætning. Selvom det havde været ideelt, betyder undersøgelsens ressourcemæssige forudsætninger, at interessante fund ikke kan forfølges yderligere, med eks. en kvalitativ metode, der åbner mere op for at indfange detaljer. Dermed vil dens eksplorative karakter blot kunne skabe opmærksomhed på nogle områder, der kunne være interessante at undersøge yderligere.

Undersøgelsen vil mere specifikt blive udført igennem en survey(De Vaus2001:3-4). Der vil være tale om data, der er struktureret og systematisk indsamlet, omhandlende de samme karakteristika (eks. social eksklusion) hos forskellige (eks. ressourcemæssige stedte) grupper af individer. Derudover vil analysemetoden af dette data til dels være årsagsgenererende, idet det

---

⁶ Luhman mente at undersøgelser skal simplificere den samfundsmæssige kompleksitet som en god kortskitse, idet en teori om virkeligheden, ligesom et kort, vil være nytteløs hvis den fuldstændigt modsvarede virkeligheden(Ritzer2003:319).

ikke blot vil klargøre karakteristikken af volontørerne på baggrund af Bourdieus kapitaler, samt hvor mange udenlandsvolontører der føler sig socialt ekskluderet, men ligeledes hvem(individer med hvilke karakteristika) der har størst risiko for at blive det. Dermed vil survey-undersøgelsen muliggøre en generering af viden omkring såkaldte sandsynlighedskausaler mellem variable – eller nærmere betegnet korrelationer(De Vaus2001:8, Bryman2008:156). I dette tilfælde er ønsket at udlede, hvorvidt forskellige ressourcer øger eller nedsætter risikoen for social eksklusion.

Design

Ovenstående metode til dataindsamling vil blive udført indenfor et cross-sectional design, som er denne undersøgelses logiske struktur, der skal sikre at det er muligt at besvare problemformuleringen(De Vaus2001:9). Et cross-sectional design er hovedsageligt kendetegnet ved 4 elementer.

1. Der er mere end 1 case
2. Der er ingen tids-dimension (Bryman2008:44)
3. Man ser på allerede eksisterende forskelle
4. Grupper vil blive defineret efter disse forskelle(De Vaus 2001:170)

Forskere, der benytter Cross-sectional design, er interesseret i variationer, hvilket også er interessen for nærværende undersøgelse, idet ønsket er at definere variationer imellem udenlandsvolontørerne. Når interessen er i variationer, må der være *mere end 1 case*(Bryman2008:44). Således er der søgt respondenter fra flest mulige udenlandsvolontørorganisationer for at højne sandsynligheden for, at der vil være mere en type af udenlandsfrivillig og dermed mere end en case. Der må således være en *referenceramme*, der kan vise hvordan eksklusionsgraden er ved forskellige ressourcensammensætning, for at der kan gives et klart og meningsfyldt resultat(De Vaus2001:40). Derudover kan en referenceramme til dels også eliminere alternative forklaringer(De Vaus2001:40), idet den synliggør hvordan eks 2 grupper adskiller sig på 2 punkter. Dette betyder dog ingenlunde at den interne validitet sikres, hvilket vil blive uddybet senere i afsnittet.

Den *manglende tidsdimension* betyder at al data opsamles på en gang. Dette har betydning for undersøgelsen på flere måder.

For det første vil der blive målt på *allerede eksisterende forskelle* mellem individer. Det vil således blive undersøgt, hvorvidt en bestemt ressourcemæssig sammensætning allerede har en sammenhæng med social eksklusion. Det er dermed forskelle, som eksisterer uafhængigt af

undersøgelsen i modsætningen til et eksperiment design, hvor man kan foretage en intervention imellem en før og efter måling(De Vaus2001:47). Den manglende post og pre-test, er også en af problematikkerne ved denne type design, idet den kan svække den interne validitet. Uden disse kan det være svært at påvise, hvornår, samt hvorvidt en påvirkning har fundet sted mellem den ressourcemæssige sammensætning og social eksklusion, eller om der ligger andre årsager bag eksklusionen(De Vaus2001:177). I den forbindelse kan en sandsynlighedskausalitet sandsynliggøre en korrelation, hvis en gruppe individer med en bestemt ressourcemæssig baggrund adskiller sig markant i social eksklusion, i forhold til grupper med andre ressourcemæssige sammensætninger.

Et yderligere problem er at afgøre retningen af sammenhængende – Er individerne som tidligere nævnt ekskluderet på baggrund af deres ressourcemæssige sammensætning, eller er det netop på baggrund af deres ekskluderet position, at individernes ressourcer opfattes som mindreværdige? – Derfor må der altid argumenteres for, hvorfor forholdet vender i en bestemt retning(De Vaus2001:180). Det er altså vigtigt, at sandsynliggøre at korrelationen peger i retningen af, at det er den ressourcemæssige sammensætning, der er bestemmende for eksklusionsgraden.

Idet man ser på eksisterende forskelle, vil grupperne blive *defineret ud fra disse forskelle*. Grupperne vil her blive opdelt ud fra forskellige positioner på den uafhængige variable – eks. forskel i kulturel kapital – som efterfølgende sammenlignes i forhold til det udslag, det giver på den afhængige variable – social eksklusion. Grupperne kan dog meget vel være forskellige på andre områder end blot den uafhængige variable, hvilket kan være problematisk for den *interne validitet*, idet man ikke nødvendigvis måler de forskelle man siger, men derimod måler nogle helt andre forskelle(De Vaus2001:172). Dermed bidrager en referencegruppe kun meget lidt til eliminering af alternative forklaringer. Den interne validitet kan dog til en hvis grad styrkes ved en *statistisk kontrol*, hvor man ved analysen elaborerer data for eks. køn og etnicitet. Jo flere variabler der korrigerer for, des mere sandsynliggøres det, at det er linket mellem de definerede variabler – ressourcemæssig sammensætning og social eksklusion – der måles(De Vaus2001:177-78).

Den Induktive Og Deduktive Metode

I nærværende undersøgelse vil der være tale om både induktion og deduktion. I udgangspunktet er undersøgelsen inspireret af tidligere undersøgelser samt Bourdieus teoretiske ramme, idet det som tidligere nævnt ikke anses som muligt at se på empirien på dets egne præmisser. Dette

betyder, at præmisserne om induktion og deduktion mere anses som tendenser, som Bryman anbefaler det, end hårde og faste distinktioner(Bryman2008:13).

I første del af analysen vil den deduktive metode være udgangspunktet. Med afsæt i Bourdieus teori samt i dennes anvendelse på det alternative turismefelt er to hypoteser deduceret, som vil blive testet empirisk. Dermed vil der være tale om teoritest, hvor det undersøges om Bourdieus teoretiske ramme ligeledes kan appliceres til udenlandsvolontørfeltet(De Vaus2001:6-7). Teorien vil således ud fra operationaliseringen blive testet mod data, hvorefter det vil blive vurderet statistisk, hvorvidt der er belæg for at henholdsvis befæste eller forkaste hypotesen. Hypotesen vil dog aldrig kunne bekræftes 100%, idet der altid vil kunne være elementer der ikke er inkluderet i undersøgelsen, men der kan udledes indikationer, der sandsynliggør, at hypotesens antagelser gør sig gældende under visse omstændigheder.

I anden del af undersøgelsen vil der nærmere være tale om induktion, selvom teori og problemfelt er baggrund for alt data. Her vil udenlandsvolontørerne igennem en 2-step-klynge analyse blive forsøgt grupperet i forskellige typer på baggrund af ligheder og forskelle, med det formål at finde ud af, om der er bestemte typer, der har større risiko for social eksklusion under opholdet. Her vil data være styrende for inddelingsprocessen. Dette bliver en form for teori-bygning, idet der indirekte indeholdes et spørgsmål omkring, hvorvidt det der observeres er et partikulært eksempel på en mere generel tendens(De Vaus2001:6).

Disse to analysedele vil tilsammen besvare den overordnede problemformulering.

Dataindsamling

I det følgende vil undersøgelsens metodiske overvejelser vedrørende dataindsamlingen blive præsenteret.

Udvælgelse

Grundet ønsket om at få fat i et bredt spektrum af udenlandsvolontører, den manglende danske forskning indenfor området, samt risiko for at organisationerne ikke ville, eller havde mulighed for, at formidle kontakten hvis det krævede megen tid og ressourcer at sortere i eks. alder, geografi eller projekt type, blev der ikke opstillet for mange kriterier for deltagelse. Dette vurderedes at ville skabe den bedste mulighed for at finde variationerne indenfor udenlandsvolontørfeltet samt øge chancen for mange svar. Derfor blev det eneste krav for at udfylde spørgeskemaet, at man havde arbejdet som frivillig i udlandet indenfor de sidste 10 år, og indirekte at man kan dansk, idet spørgeskemaet er udformet på dansk. Det vurderes derfor,

at udenlandsvolontørerne i denne undersøgelse udgør en langt mere heterogen gruppen, end hvis der havde været sorteret på baggrund af eks. alder, geografi eller organisation.

Populationen der ideelt set ønskes undersøgt er alle danske udenlandsfrivillige indenfor de sidste 10 år. Da der dog ikke er kendskab til populationens reelle størrelse, jf problemfeltet, har det været svært at sikre en tilfældig indsamling, som kan sikre repræsentativiteten. Det vurderes dog af udverden, jf problemfeltet, ca. at dreje sig om 1100 danske udenlandsfrivillige om året, hvilket indikerer en population på 11000 i løbet af 10år. Dette betyder at *samplet* på slutteligt 606 respondenter, svarer til ca. 5% af populationen der ønskes at blive draget konklusioner på. For at være repræsentativt- hvilket vil give mulighed for et mere alsidigt og generaliserbart billede med en højnet ekstern validitet- skal alle udenlandsvolontørerne, principielt have lige stor chance for at blive udvalgt til undersøgelsen (Bryman 2008:171). Idet alle adspurgte organisationer ikke har valgt at videreformidle spørgeskemaet, har alle udenlandsvolontører principielt ikke haft lige muligheder for at deltage, hvilket kan betyde, at det ikke er repræsentativt. Princippet omkring lige muligheder til alle forekommer dog umuligt med nærværende undersøgelses fokusområde, idet der ikke er kendskab til den reelle population, samt idet der ikke er kendskab til alle organisationer, der sender danske frivillige af sted. I nærværende undersøgelse er alle udenlandsvolontører forsøgt inkluderet, idet samtlige mulige organisationer og facebook grupper er blevet kontaktet, og idet alle er blevet opfordret til at videreformidle spørgeskemaet til andre frivillige, de har kendskab til. Derfor antages det, at der alligevel er potentiale for at undersøgelsen kan være repræsentativ. I det følgende vil data blive behandlet som sådan, og slutteligt vil det i validitetsafsnittet blive vurderet, om der er tegn på at data er repræsentativt.

Kontakt Til Feltet

For at kunne påbegynde undersøgelsen måtte den nødvendige adgang til feltet opnås.

Dette blev opnået igennem e-mails til samtlige fundne udenlandsvolontørorganisationer, samt administratorer for volontørfacebookgrupper med information om tilknytningen til Aalborg universitet samt intentionen om at belyse, hvem de danske udenlandsfrivillige er, og hvordan de adskiller sig fra hinanden. E-mailene blev sendt til den højest rangerende person i organisationen der kunne findes kontakt oplysninger på, idet disse blev anset som gatekeepers. En gatekeeper defineres som "den eller de personer i en organisation, som har autoriteten til at give eller nægte en person adgang til organisationen, med det formål at udføre forskning" (Kristiansen mlf.1999:139).

Den første email skabte en god indledende kontakt til feltet, selvom der var nogle, der ikke svarede og andre, der af ressourcemæssige årsager, meldte fra allerede i startfasen. Denne beskrev ønsket om at organisationerne eller facebook administratoren skulle agere kontakttled til udenlandsvolontørerne ved at formidle en opfordring, samt link til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Dette understregede, at det ikke forventedes, at de lagde mange ressourcer til rådighed, og som tak ville undersøgelsens resultater blive sendt til dem.

I udfærdigelsen af første email blev ordet 'voluntourism' inkluderet med en kort beskrivelse af definitionen på begrebet. Dette viste sig at være problematisk i forhold til nogle af organisationerne, hvilket problemfeltet også indikerede, idet nogle ikke ville sættes i forbindelse med begrebet. Dette nødvendiggjorde opfølgende kontakt med nogle der klargjorde, at fokus ikke var at sætte volontørarbejde i et negativt lys. Dermed blev diverse organisationer behandlet individuelt for at sikre en så høj deltagelsesprocent fra organisationernes side som muligt, hvilket det også bevirkede. Yderligere blev organisationerne lovet mulighed for at komme med kommentarer og eventuelle rettelser, selvom det blev klargjort, at det kun var såfremt det ikke kom i vejen for undersøgelsens sigte, at der ville blive taget højde for eventuelle forslag til rettelser.

Pilottest

Inden påbegyndelsen af undersøgelsen, blev der aftalt en pilottest af spørgeskemaet med Rønne Højskole. Formålet med denne test var at 1) sikre at respondenterne forstod spørgsmålene, 2) at der ville blive svaret på de mere intime spørgsmål og 3) at der ikke var problemer med de elektroniske spring i spørgsmålene, der skulle sikre at spørgsmål som var irrelevante for nogle blev sprunget over de rigtige steder. Desværre mistedes kontakten til Rønne Højskole, og pilottesten blev derfor udført af 5 tidligere udenlandsvolontører, fundet igennem bekendte, samt igennem nogle af organisationernes ansatte, der selv tidligere havde været udenlandsvolontører. Pilottesten blev gennemført, ved at bede disse om at udfylde skemaet og komme med kommentarer i de åbne bokse løbende i spørgeskemaet, eller ved at sende en mail med kommentarer til skemaet. Denne pilot-test gav nogle ekstra tilføjelser, omformuleringer og yderligere bevirkede det, at nogle spørgsmål blev taget ud for at forkorte længden af spørgeskemaet.

Overvejelser Omkring Udformning Af Spørgeskema

I dette afsnit vil overvejelser omkring spørgeskemaets opbygning blive præsenteret, for derved at give et indblik i de tanker der ligger bagved.

Formål med spørgeskemaet har været at opnå viden omkring, hvad der kendetegner danske udenlandsfrivillige samt at opnå viden omkring forholdet mellem disse ressourcer og social eksklusion på udenlandsvolontørfeltet. Dette afspejler en deskriptiv og forklarende del (De Vaus 2001:1), som også er i spørgeskemaet, hvor der både stilles spørgsmål, der skal belyse beskrivende faktorer, men også spørgsmål der kan inddrages i den forklarende analyse og skabe indblik i forklarende elementer.

Spørgeskemaet er overvejende opbygget ud fra Bourdieus teoretiske begrebsapparat, og hvordan andre undersøgelser har anvendt dennes begreber. Disse er blevet operationaliseret ned til en række spørgsmål, som tilsammen er blevet bestemt som udgørende den nødvendige viden, for at kunne besvare den overordnede problemformulering.

Spørgsmål udvundet fra teoretiske begreber er *omformuleret til dagligdags sprog*, for at sikre respondenternes forståelse af spørgsmålene bedst muligt (Bryman 2008:243). Derefter er de tilpasset i rækkefølge, så de fremstår som mest logisk for respondenterne, og er således ikke opstillet i fuldstændig rigid rækkefølge i forhold til analysen. Spørgsmålene er tilstræbt en så *direkte og utvetydig formulering som muligt*, for at øge sandsynligheden for en ens forståelse. Dog er kategorier som 'i høj grad' osv., som kan opfattes forskelligt i betydningen, benyttet til nogle spørgsmål (Bryman 2008:240). Dette er gjort, hvor det ikke forekom naturligt at angive præcist antal gange, samt der hvor individet evt. ikke har overblik over det præcise antal gange og derfor ville skulle *strække hukommelsen* udover det, der kan forventes (Bryman 2008:243). Derudover vil der i de situationer, hvor det vurderedes moralsk forkert - som eks. at bede respondenterne overveje det præcise antal gange, de har følt sig ekskluderet - ligeledes blive benyttet andre typer kategorier.

Der er overvejende anvendt *lukkede svarkategorier*, hvilket har været fordelagtigt i forhold til at hjælpe respondenterne lidt på vej men også til at gøre kodningsprocessen samt sammenligneligheden nemmere i analysen - sidstnævnte, idet forskeren ikke skal vurdere om forskellige svar kan kategoriseres under samme kode (Bryman 2008:235). Dog har de lukkede svarkategorier også sine problemer, idet nogle evt. ikke føler, de er udtømmende, samt idet lukkede kategorier kan forværre problemet med variationer i forståelsen af spørgsmålet (Bryman 2008:237). Dette er forsøgt afhjulpet igennem kategorierne 'andet' og 'ved ikke', for ikke at tvinge respondenter ind i forkerte svarkategorier (Bryman 2008:244), samt igennem åbne svarbokse, der løbende giver respondenterne mulighed for at lave kommentarer. Derudover er der i spørgsmålene definitioner af nogle termer, som eks. hvad en erfaren frivillig er, for at højne sandsynligheden for en identisk forståelse.

Flere spørgsmål har rangeret (gradbøjet) svarkategorier som eks. vurderingen af, hvor vellidte de er i forhold til andre volontører, for at gøre det nemmere at placere sig selv, end hvis man skulle have placeret sig selv i en yderlighed. I disse er der, hvor det var muligt, givet *lige mange positive og negative svarmuligheder*, således at svar kan gradbøjes til begge retninger og *ikke er ledende* mod den ene retning (Bryman2008:242-43). På den måde kan *likert skalaer* være med til at indfange flere nuancer i svarene (De Vaus2002:102-106).

Det er tilstræbt at inddele spørgeskemaer i sektioner, der bevæger sig fra lettere og mere faktuelle spørgsmål til de mere vanskelige spørgsmål. Spørgsmål vedrørende volontøropholdet blev først stillet fra midte af spørgeskemaet, idet det vurderedes, at det således var lettere at vedholde interessen til afslutningen. Denne inddeling blev klargjort i starten af spørgeskemaet.

Faktuelle spørgsmål til køn, etnicitet samt uddannelse er placeret indledningsvis, idet disse vurderedes som en let måde at starte på spørgeskemaet. Herefter spørges der ind til eks. fritid, tidligere rejseaktiviteter og familien, hvorefter faktuelle spørgsmål omkring volontøropholdet stilles. Løbende bliver kompleksiteten af spørgsmålene øget samt mere følsomme, idet de bl.a. bliver bedt om at tilkendegive, hvor vellidte de var under deres volontørophold. I denne forbindelse er der tilføjet en introduktion med det formål at gøre eventuelle følelser og oplevelser mere legitime. Eks. er der i introduktionsteksten ved spørgsmålet omkring følelsen af at være ekskluderet pointeret, at det er meget almindeligt, at man til tider føler sig udenfor under et længerevarende ophold. Introduktioner som denne er gjort *så korte som muligt* for at undgå at respondenter mister overblikket over det egentlige spørgsmål (Bryman2008:240). Herefter bliver spørgsmålene yderligere komplekse, idet de bedes oplyse, hvad der eks. kendetegner dem som volontør. Disse vurderes at kræve flere overvejelser samtidigt med, at de bevæger sig væk fra de mere følelsesbetonede spørgsmål. Bevægelsen væk fra de mere følelsesladet spørgsmål blev gjort bevidst for at sikre en mere positiv afslutning på spørgeskemaet, end hvis det sidste spørgsmål havde forholdt sig til spørgsmålene omkring at føle sig udenfor.

Dataindsamling

Spørgeskemaet blev opstillet i surveyXact og videreformidlet af organisationerne.

I opfordringen til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen til udenlandsvolontørerne, blev e-mailen forsøgt holdt så kort som mulig, for ikke at virke uoverskuelig og overvældende. Undersøgelsens sigte blev kort beskrevet, og det blev påpeget, at der var stærkt brug for hver enkelt person. Derudover blev det påpeget, at de igennem besvarelse, kunne være bidrager til at øge deltagelsen i udenlandsvolontørarbejde, samt kunne deltage i lodtrækningen om et

gavekort til 2 biografbilletter. Dette blev inkluderet for at motivere udenlandsvolontørerne til at deltage. Udenlandsvolontørerne blev ligeledes lovet anonymitet - for frit at kunne besvare de mere intime spørgsmål uden at føle sig udleveret - og blev derudover opfordret til at sende linket videre til andre udenlandsvolontører, som kunne være interesseret i at deltage for at udnytte en evt. snowball effekt⁷(Bryman2008:184). Sidst men ikke mindst blev respondenterne gjort opmærksomme på, at gennemførelse af spørgeskemaet blev vurderet til at tage ca. 20min og derudover blev linket til spørgeskemaet inkluderet.

Slutteligt endte det med at 606 ud af 741 respondenter besvarede hele spørgeskemaet. I nedenstående tabel fremgår, hvordan de 668 respondenter, der var tilbage ved spørgsmålet omkring hvilken organisation de rejste med, fordeler sig i forhold til organisationerne, der er blevet samarbejdet med, samt hvor mange organisationerne ca. har etableret kontakt til. Dette er gjort med henblik på at skabe en gennemsigtighed i forhold til svarprocenten.

Desværre, som indsamlingsmetoden også signalerer, er det svært at vurdere svarprocenten. Det har ikke været muligt at få alle organisationerne til at oplyse, hvor mange udenlandsvolontører de har formidlet kontakt til, og derudover er der ikke indblik i, hvor mange volontører der igennem andre udenlandsvolontører har kendskab til undersøgelsen. Derfor er nogle af organisationernes hjemmesiders oplysninger om antallet af årligt udsendte anvendt. Dog er det ikke umiddelbart alle organisationer, der offentligt oplyser, hvor mange frivillige de udsender årligt. Hjemmesidernes oplysninger giver desuden næppe et validt indblik i, hvor mange der har kendskab til undersøgelsen. Dette vurderes ud fra eksempelvis AFS, der årligt ifølge deres hjemmeside formidler udenlandsvolontørhold til over 500 individer, men hvor kun 17 volontører har besvaret spørgeskemaet. Ved sammenligning med de andre organisationer, hvor det har været muligt at få oplyst, hvor mange volontører de har videreformidlet spørgeskemaet til, ses det at svarprocenten varierer mellem 20-40%. Dette er langt fra hvad svarprocenten ved AFS giver udtryk for, hvilket kunne indikere, at der ikke er blevet formidlet kontakt til så mange udenlandsvolontører. Således synes der at være for mange usikkerheder til at beregne svarprocenten for nærværende undersøgelse. For stadig at bevare en form for gennemsigtighed, er det dog stadig valgt, at illustrere den viden, der forefindes omkring fordelingen af respondenterne i nedenstående tabel.

Fordeling af respondenter i forhold til organisationer

---

⁷ Definition på en sampling metode, hvor forskeren har en indledende kontakt med en mindre gruppe, der har relevans for undersøgelsen, og benytter disse til at etablere kontakt til andre(Bryman2008:184)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	formidlet kontakt til eller antal årligt udsendte ifølge hjemmeside
Valid	Impact	80	10,8	12,0	12,0	Ca. 400
	AfricaInTouch	16	2,2	2,4	14,4	Ikke oplyst
	AFS	17	2,3	2,5	16,9	Formidler årligt til over 500 ifølge hjemmeside
	China Link	21	2,8	3,1	20,1	Ca.60
	DanMission	84	11,3	12,6	32,6	Ca.244
	Ungdommens Røde Kors	5	,7	,7	33,4	Ikke oplyst
	Diakoniåret	8	1,1	1,2	34,6	Ca.40
	EXIS	104	14,0	15,6	50,1	Ca 366
	Folkekirkens Nødhjælp	40	5,4	6,0	56,1	Ca.90
	Global Contact/Mellemfolkeligt Samvirke	23	3,1	3,4	59,6	Ikke oplyst
	ICYE	109	14,7	16,3	75,9	Sender årligt 100 ud ifølge hjemmeside
	Løgumkloster Højskole	10	1,3	1,5	77,4	Ca 20 om året ifølge hjemmeside
	Mundo	20	2,7	3,0	80,4	Ikke oplyst
	Nephentes Nature Tours	15	2,0	2,2	82,6	Ca 75
	Projects Abroad	9	1,2	1,3	84,0	Ca.5
	Volunteer Aid	36	4,9	5,4	89,4	Ca. 60
	Mission Afrika/Sudan Mission	10	1,3	1,5	90,9	
	Selv arrangeret	8	1,1	1,2	92,1	
	Fejludfyldt	2	,3	,3	92,4	
	Andet	51	6,9	7,6	100,0	

Total		668	90,1	100,0		
Missing	System	73	9,9			
Total		741	100,0			

Kodning

Kodningen er overvejende foretaget automatisk igennem SurveyXact, hvilket eliminerer mange af de kodefejl der kan opstå. *Kode manualen* er for gennemsigtigheden skyld vedlagt i bilag, hvor det præcist er angivet hvilke svarkategorier, der har hvilken talværdi (Bryman2008:283, De Vaus2002:158-59). I det følgende vil de forskrifter, der er blevet anvendt i forskellige aspekter af kodningen af datamaterialet kort blive klargjort.

Det originale data fra SurveyXact er overført direkte til SPSS således, at data-sættet afspejler respondenternes svar og ikke en fortolkning af disse. For at lede op til analysen er forskellige svarkategorier, dog senere blevet sammenkædet manuelt, hvilket betyder at koderne her dækker over et miks af information fra forskellige spørgsmål (De Vaus2002:160).

Der kan dog stadig forekomme *fejl i kodningen*, ved at respondenter besvarer spørgsmål, de ikke burde - eller springer over spørgsmål (DeVaus2002:159). Disse er forsøgt undgået ved at *opstille filtre* med spring i spørgeskemaet samt ved at opstille et krav i programmet, som sikrer at alle spørgsmål er besvaret, inden respondenteren må fortsætte med spørgeskemaet. Dette sikrer, at respondenter, der ikke har været blandt andre frivillige, skal besvare spørgsmål omkring volontørfællesskaber, samt at der ikke opstår huller i data. Dog anerkendes det, at fejlbesvarelse af filterspørgsmålene kan skabe bias.

Respondenterne der falder fra i løbet af spørgeskemaet, går ind under betegnelsen missing. I surveyXact såvel som spss, kan respondenter der har påbegyndt spørgeskemaet (delvist udfyldte cases) adskilles fra personer, der blot er blevet navigeret ind på linket til spørgeskemaet. De som blot er blevet navigeret ind på linket, er i denne sammenhæng blevet slettet, idet det antages at være et fejltryk. Delvist udfyldte cases, hvor respondenteren er faldet fra i løbet af spørgeskemaet, er til gengæld stadig medtaget i analyser af variabler, de har besvaret, idet de stadig kan berige analysen. Dog bliver de ekskluderet fra analysekørsler, hvor nogle af deres svar er missing. Dette vil betyde at beskrivelser af undersøgelsens empiri, vil være baseret på forskellige antal individer.

Etiske Overvejelser

I forbindelse med enhver undersøgelse vil der være visse etiske retningslinjer, som bør overholdes i forhold til undersøgelsens respondenter.

I denne undersøgelse er respondenterne lovet *anonymitet*, hvilket betyder at deres svar og identiteter ikke vil kunne identificeres. Dette er relativt nemt i kvantitative sammenhænge i forhold til kvalitative sammenhænge (Bryman 2008:119). Løftet om anonymitet menes at være blevet indfriet i nærværende undersøgelse, idet ingen identificerende personlige oplysninger er blevet efterspurgt, samt idet data bliver behandlet som en større masse, hvor enkelt bidrag ikke er fremhævet. Desuden har respondenterne udfyldt spørgeskemaet elektronisk, hvilket ligeledes har betydet, at hverken organisationerne eller jeg har kendskab til de konkrete individer, der har valgt at deltage i undersøgelsen.

Denne undersøgelse er desuden baseret på *frivillig deltagelse* og *informeret samtykke* (Bryman 2008:121-23). Det har været op til den enkelte, om denne ville deltage i undersøgelsen, og disse har til enhver tid haft mulighed for at afbryde deltagelsen i spørgeskemaet ved at lukke browseren. Informeret samtykke indebærer, at den enkelte har fået tilstrækkelig viden til at træffe beslutningen om at deltage, samt til at forstå konsekvenserne heraf. Dette menes at være blevet givet, selvom en nærmere uddybning af interessen i eksistensen af et internt hierarki kunne have været mere eksplicit. Det vurderedes dog, at en nærmere uddybning ville kræve for meget plads i emailen, idet det ville bevæge sig ud på et abstrakt plan. Desuden menes denne at passe fint ind under det eksisterende tema, og at der dermed ikke er tale om vildledning.

Den Teoretiske Ramme

I det følgende vil relevante dele af den franske sociolog og antropolog Pierre Bourdieus (1930-2002) samfundsforståelse og begrebsunivers blive gennemgået, idet denne er den primære teoretiske ramme og forklaringsapparat for nærværende undersøgelse. Da megen forskning ikke konkret forholder sig til udenlandsvolontørerne, vil teoriens anvendelighed indenfor en turisme kontekst også blive illustreret, igennem forskning af distinktionsprocesser indenfor andre alternative rejseformer. Dette vil være behjælpeligt til at trække de abstrakte begreber ned på et mere virkelighedsnært niveau.

Hvorfor Pierre Bourdieu?

Bourdieu udviklede sine begreber i tæt samspil med sine empiriske studier i Frankrig og Algeriet i 1960'erne, og derfor kan man stille spørgsmålstejn ved deres kulturelle samt tidsmæssige

rækkevidde og dermed deres relevans for det nutidige danske samfund (Prieur 2001:515-516). Eks indikerer Prieur og Rosenlunds (2010) studie, at der ikke er tale om de store klassiske finkulturelle forskelle på individer i dagens Danmark, hvor de privilegerede kender forskel på Stravinsky og Carmen (Prieur & Rosenlunds 2010:74). Hans begrebsapparat er dog blevet benyttet i adskillige studier på tværs af tid og rum, og Bourdieu selv fremhævede, hvorledes det var 'beregnet til eksport' (Prieur 2001:515-516). Således beskriver han selv teorien som et redskab, der midlertidigt former sig for og efter empirisk arbejde (Jenkins 2002:67). Bourdieus nutidige relevans underbygges også af Prieur og Rosenlunds (2010) studie i Aalborg, hvor individer med den højeste kulturelle kapital, trods knap så finkulturelle nuancer og anvendelse af populærkulturen, alligevel var bevidste om grænsen for 'god smag'. En tendens der indikerer at den kulturelle elite i Danmark også præges at være 'altædende' som Peterson og Kern (1996) har belyst. Deres smag var således knap så eksklusiv, men dog alligevel ekskluderende overfor individer der ikke var bevidste om grænsen (Prieur & Rosenlunds 2010:51,74). Således kan Bourdieu stadig bruges til at identificere forskelle, selvom de i dag er knap så tydelige. Dermed bekræfter denne undersøgelse samt forskning af Gayo-Cal et al (2006) at der- til trods for at samfundet er blevet individualiseret, jf problemfeltet, hvilket synes at stå i teoretisk modsætning til at kunne inddele individer i typer- kan findes mønstre i det kulturelle forbrug som relaterer til social baggrund (i Prieur & Rosenlunds 2010:53).

Pierre Bourdieus teori synes ideel til at beskrive hvordan udenlandsvolontørerne adskiller sig fra hinanden, idet denne netop beskæftiger sig med de sociale differentierings processer, som er af interesse for nærværende undersøgelse. Denne vil primært blive benyttet til at indfange økonomiske samt kulturelle aspekter af differentieringen imellem udenlandsvolontørerne, som baggrund for en segmentering af disse. Derudover menes Bourdieus magtbegreb at kunne bidrage med en forståelse af de inklusions og eksklusions processer der foregår på ethvert givent felt, og denne vil derfor være ideel til at undersøge, hvilke elementer der evt. kan være ekskluderende og inkluderende på udenlandsvolontørfeltet.

Bourdieu's Kapitalbegreb

Kapitalbegreberne har relevans for nærværende undersøgelse, idet de vil blive benyttet til at indfange og skelne imellem flere aspekter af udenlandsvolontørernes ressourcer, der har grundlæggende betydning for den sociale differentiering. Herved vil begreberne blive benyttet til at undersøge hvilke elementer, der har størst indflydelse på volonterernes positioner i fællesskabet.

Kapitalbegrebet er betegnende for de forskellige ressourcer, det enkelte individ besidder. Ressourcer bliver dog først kapitaler, når de fungerer i en social magtrelation, hvilket betyder, at de på et givent felt opfattes som noget værdifuldt og prestigegivende, og dermed er ressourcer der kan mobiliseres til at bevare eller forbedre den enkeltes position på et givent felt(Sørensen2006:14-15). Det er dermed den symbolværdi kapitalerne bliver tillagt af aktørerne, der har betydning i en social sammenhæng(Callewaert2003:132). Denne differentieringsproces er dog på ingen måde nødvendigvis en bevidst handling. For mange bliver eksistensen indenfor et felt en dynamik i sig selv, der får dem til at prøve at udskille sig og være anderledes(Bourdieu&Wacquant1992:87), og dermed bygger Bourdieus teori på, at kampen om anerkendelse udgør en fundamental del af menneskelig samvær(Järvinen2005:352). Der sondres mellem følgende former for kapitaler:

Økonomisk kapital: Betegner aktørens økonomiske samt materielle besiddelser

Social kapital: Betegner aktørens adgang til samfundet i form af netværk og sociale kontakter

Kulturel kapital: Referere til informations kapital og kan inddeles i yderligere 3 kategorier

- Den objektiverede: Det kulturelle i materialiserede form(adgang til eks. bøger, teorier & teknikker)
- Den institutionaliserede: betegner eks. titler, eksamensbeviser mm.
- Den kropsliggjorte: smag og kulturelle kompetencer(Prieur2007:slide6).

Disse 3 ovenstående kapitaler har ingen værdi i det sociale spil, før de er tillagt mere eller mindre *symbolsk kapital* – en slags overordnet kapitalform(prestige, ry) som de andre kapitaler kan transformeres til, når de opfattes som legitime på et givent felt. Med andre ord er det først, når der er skabt konsensus på et felt omkring at noget er anerkendt som mere værdifuldt end andet, at en egenskab, handling eller genstand vedhæftes symbolsk kapital(Järvinen2005:375). Det er altså kontekstuelt bestemt hvilke ressourcer og kapitaler, der giver symbolsk kapital, og således giver afkast i form af anerkendelse og prestige(Sørensen2006:415). Dermed foregår der et komplekst interessespil på ethvert felt om at få anerkendt netop den kapitalform, man selv besidder, samt devalueret den kapital 'modstanderen' besidder, for selv at opnå mest mulig symbolsk kapital(Bourdieu&Wacquant1992:85-87). Symbolsk kapital er dermed den mest betydningsfulde kapital, idet det er denne der afgør, hvordan den enkeltes ressourcer påvirker dennes position på et givent felt(Järvinen2005:375), og således afgør om individet bliver ekskluderet.

Alternative Rejser Som Kapital

Rejser er i dette interessespil ikke uden betydning, jf. problemfeltet, idet de antages at have en vigtig symbolsk mening og en stigende betydning i den sociale differentiering(Munt1994:101-102).

Alternativ turisme som udenlandsvolontørophold kan i denne sammenhæng bidrage til individets kapitalsammensætning på flere måder; Winter(2000) nævner hvordan udenlandsvolontørophold kan bidrage til udviklingen af social kapital(i Ellis2003:46), og Matthews(2008) beskriver yderligere hvordan det kan give kulturel kapital og social status i afkast(Matthews2008:108). Netop ønsket om kulturel kapital og social status, kan være en central del af årsagen til at rejse indenfor en alternativ turismeform som udenlandsvolontørophold(Kontogeorgopoulos2003:193), selvom det som tidligere nævnt ikke nødvendigvis er bevidst. Denne er ifølge Ley(1996) et specielt attraktivt udtryk for overlegen smag og stil, fordi det både muliggør tilegnelsen af kulturel kapital og lover autencitet, og dermed er en 'rigtig ferie'. Dette bliver anset som en sjælden vare i et banalt og mættet masseforbrugs-marked, og det tillader alternative turister at adskille sig selv som gruppe samtidigt med, at de kan hævde medlemmernes individualitet(i Kontogeorgopoulos2003:195-196).

Men hvad er det ved den alternative rejse, som giver afkast i form af kulturel kapital? Munt har, på baggrund af en analyse af andres forskning samt turist brochure(Munt1994:102), defineret intellektualisering og professionalisering som elementer, der bidrager til en stigende kulturel kapital, ligesom en afstand til masse-turismen gør(Munt1994:110-113).

Idet forskellige sfærer er blevet blandet, jf. problemfeltet, har rejser flyttet sig fra ren afslapning til også at give mulighed for at studere og lære, og dermed opleve verden igennem en pseudo-intellektuel ramme. Dermed er der sket en *intellektualisering* af rejser, som er blevet vigtig som legitimering af rejsen, idet turisme stigende anskues som en etisk og socialt problematisk aktivitet. Intellektualisering kan opnås ved at muliggøre forskellige læringsaspekter i rejsen. De nye petit bourgeoisie, som er en fraktion af middelklassen⁸, søger dog denne på andre måder- Eks. igennem en påstand om kulturel overlegenhed eller igennem deres virkelige(autentiske) kontakt med den indfødte befolkning. Ligeledes er længere perioders rejse i sig selv anerkendt som en form for intellektualisering, selvom både de nye petit bourgeoisie og de nye bourgeoisie, som også er en del af middelklassen, ikke mener, at intellektualisering er nok i sig selv til at hæve den kulturelle kapital. *Professionalisering* af rejser er ligeledes vigtig. Stigende adgang til uddannelse igennem tiden, har øget adgangen til professioner for middelklasse fraktionerne.

---

⁸ Beskrives senere

Disse siges dog stadig at være begrænset i nogen henseender, og derfor indgår middelklasse fraktionerne ligeledes i en strid omkring professionalisering af andre områder, såsom forbrug af rejser. Passet kan her agere som en vigtig uformel kvalificering – en registrering af erfaring, bedrifter og oplevelser - som har vist sig adgangsgivende til mange jobs. Derudover er de ligeledes blevet en vigtig del af middelklassens rejse-ideologi – som kan bidrage til en øgning af kulturel kapital. En etisk, hvis ikke professionel tilgang til turisme er vigtig, og netop dette det har mundet ud i alternative rejseformer såsom udenlandsvolontørarbejde, til dem der leder efter en mere meningsfyldt rejse(Munt1994:110-113). Denne tendens til professionalisering er også blevet koblet til volontørarbejdet (Stebbins1996:215).

Det er således den intellektualisering der er knyttet til den alternative turisme samt professionaliseringen af denne, som ifølge Munt, udover en afstand til masseturismen giver afkast i form af kulturel kapital.

Specielt mellemklasse-individer forsøger at distingvere sig fra lavere klassers rejsemåde igennem den alternative rejse. Mere konkret igennem; en søgen efter at separere sig fra masse turismen, begær efter individuelle og autentiske oplevelser(uanset hvordan det så måtte være i virkeligheden) samt interesse i masse- og minoritets kulturer, religiøse traditioner og etnicitet. Derudover omfatter det ligeledes et forsøg på at distingvere sig igennem interessen i miljø og økologi og i at bevare den miljømæssige, kulturelle og etniske 'andenhed'. Denne form for rejse er blevet anerkendt som givende respekt, ikke mindst pga. dens associering til den uafhængige individuelle rejsende(Munt1994:102-106). Disse faktorer synes at være eksempler på hvordan intellektualisering samt afstand til masseturismen kan operationaliseres ned til mere håndgribelige størrelser, hvilket giver et tydeligere billede af, hvilke elementer der er kapitalgivende ved den alternative rejse. Paradoksalt nok kan man dog stille spørgsmålstejn ved, hvor 'langt' alternative rejseformer er fra masseturismen, når mange adopterer disse. Ifølge Featherstone(1991) er en vis afstand fra masseturismen dog garanteret, idet deltagelse i alternative turismeformer normalvis kræver visse økonomiske ressourcer, speciel kulturel viden eller også er antallet af turister indenfor denne rejsetype ofte begrænset af konceptet 'carrying capacity'. Da kun turister der opfylder ovenstående kriterier kan deltage i alternativ turisme, bliver der således automatisk etableret en afstand fra masse-turismen, som derudover også per definition adskiller sig, idet den implicere en større udifferentieret gruppe af mennesker(i Kontogeorgopoulos2003:195).

Alle vil dog ikke være bevidste om, at disse elementer ved en rejse, vil kunne positionerer dem bedre i det sociale spil i forhold til nogle individer. At 'benytte' alternative rejseformer til at øge

sine kulturelle eller sociale ressourcer kræver nemlig, som Mowthord og Munt(1998) pointerer, at individet i forvejen har en vis kulturel kapital – og således en viden om og værdsættelse af eks. hvilken type ferie de skal vælge for at 'deltage' i kampen om anerkendelse(Mowthord&Munt2005:120). Disse eksisterende ressourcer, der kræves for at omsætte viden i det sociale spil, kan muligvis forklares igennem Bourdieus habitus begreb.

Bourdieu's Habitue Begreb

Habitue begrebet er relevant for nærværende undersøgelse i forhold til en forståelse for, hvorledes den sociale differentiering kan være markeret igennem eks. valgte fritids og volontøraktiviteter. Dermed vil begrebet være en forklaringsramme for, hvorledes præferencer i aktiviteter kan hænge sammen med volontørernes samfundsmæssige position.

Med habitue begrebet bygger Bourdieu bro mellem samfundets objektive sociale strukturer og individets subjektive praktiske handlen, idet habitue består af kropsliggjorte sociale strukturer samtidig med, at individet gennem sin sociale praksis skaber de sociale strukturer(Bourdieu1995:219). Dermed viser de internaliserede objektive strukturer sig gennem den sociale praksis. Menneskers habitue er formet af det liv, de hidtil har levet, og den styrer deres forestillinger og praksis, hvorved den bidrager til, at den sociale verden genskabes og somme tider forandres(Sørensen2006:412). Habitue er således et filter, hvorigennem den enkelte aktør opfatter sin omverden og vurderer sociale situationer, og individet vil således handle indenfor de muligheder, dennes habitue stiller til rådighed. I en handlingssituation vil habitue mediere imellem frihed og determinisme ved at udstikke et vist register af handlemuligheder. Dog hænder det ligeledes at habitue udfordres, selvom individet tendere mod at orientere sig mod situationer, hvor det er på 'hjemmebane', og i disse tilfælde må individet finde nye veje for handling(Sørensen2006:413). På denne måde bliver valg af eks. volontør aktiviteter til dels et individuelt valg og til dels strukturelt bestemt.

I habitue vejer individets primære oplevelser tungere end de senere og dermed er det hovedsageligt i barndommen og igennem den primære socialisering at habitue skabes. Dette, samt tendensen til at styrer individer udenom situationer der udfordrer habitue, giver habitue en hvis form for stabilitet(Järvinen2005:358). Ved individer der igennem deres opvækst og socialisering har haft nogenlunde identiske sociale, kulturelle og økonomiske betingelser, og dermed individer der tilhører nogenlunde samme sociale lag, vil habitue logik være relativt identiske, og de vil derfor have nogenlunde fælles skema for perception. Dette betyder at sociale positioner bliver omsat i relativt ensartet livsstile, idet individernes habitue orienterer dem i det sociale rum(Bourdieu1995:218). Habitue giver individer deres fornemmelse for egne

begrænsninger, og skaber gradvist en harmoni mellem de objektive muligheder som står individet til rådighed, og de mål den enkelte betragter som ønskværdige, realistiske og tænkelige(Järvinen2005:358). Dermed vil habitus være med til at opretholde og genskabe de sociale strukturer og skel, idet individet ikke vil handle i uoverensstemmelse med de kropsliggjorte strukturer. Samtidigt hænder det dog også at habitus udfordres som nævnt - og som resultat forandres(Sørensen2006:412).

På trods af sit strukturalistiske-konstruktivistiske arbejde, kan der sættes spørgsmålstegn ved, hvor godt det lykkedes Bourdieu at efterlade et råderum til det handlende individ. De sociale strukturer er ifølge Bourdieu både socialt konstruerede og objektive og uafhængige af individet. Dette gør det uklart, hvordan strukturerne der former os er blevet produceret, og hvornår strukturerne nogensinde skulle kunne ændres, hvis de befinder sig hinsides vores bevidsthed og vilje. Dermed forekommer Bourdieus habitus meget deterministisk, og mangelfuld i forhold til at beskrive, hvordan vi kommer fra valg til strukturer (Järvinen2005:368-369). Denne mangel ved Bourdieus teori vurderes dog ikke som problematisk for nærværende undersøgelse, idet forandringsperspektivet ikke er omdrejningspunktet. Dette fremgår også af undersøgelsens kvantitative udgangspunkt samt det cross-sectionelle designs tidsdimension, der ikke muliggør en valid undersøgelse af et forandringsperspektiv, men i stedet er ideel til at give et bredt øjebliksbillede af feltet.

Habitus Orienterer Mellemlassen Mod Alternativ Turisme

Habitus forklarer således hvorfor det overvejende er mellemlassen, der benytter sig af alternativ turisme i distinktionen. Habitus vil nemlig orientere dem i det sociale rum, bl.a. mod de ting som er ønskværdige(Järvinen2005:358).

Munt har identificeret nogle af de betingelser i habitus der kendetegner denne mellemlasse, der igennem tiden har udviklet sig og er blevet udvidet. Bourdieu beskriver 2 fraktioner : '*De nye bourgeoisie*' er kendetegnede ved høj økonomisk og kulturel kapital. Det er indenfor denne fraktion at smag og rejser er forenet og lovprist. Bourdieus anden observerede fraktion-'*de nye petit bourgeoisie*'- er 'smags skabere' eller 'nye kulturelle formidlere' der modsat de nye bourgeoisie, har lav økonomisk kapital og derfor må adoptere strategier der kompensere for dette. Dette gør de ved at skabe jobs og professionalisere områder indenfor eks. forbrug af rejser. Disse populariserer og efteraber en intellektuel livsstil og transmitterer intellektuelle ideer til et bredere publikum. Disse er placeret med 'underklassen' under dem og de nye bourgeoisie samt 'overklassen' over dem(Bourdieu1984 i Munt1994:107-108). På trods af forskel i økonomisk kapital- viser Kontogeorgopoulos(2003) studier at begge middelklasse fraktioner

benytter sig af billige rejseformer som backpacker turisme og lidt dyrere former som eventyr turisme⁹(Kontogeorgopoulos2003:195). Grænserne imellem disse er således uklare. Begge fraktioner deltager i kampen om at klassificere det anerkendende, og her er rejser blevet en kritisk del af samlingen af goder, praktikker og oplevelser, som benyttes som 'broer og døre' til at inkludere og ekskludere individer(Munt1994:107-108).

Bourdieu's Felter Og Det Sociale Rum

Feltbegrebet vil være centralt til at forstå, indenfor hvilke rammer udenlandsvolontørerne adskiller sig fra hinanden og andre. Begrebet vil være behjælpeligt til at forstå, hvordan et afgrænset samfundsområde er opbygget omkring sine egne spilleregler, og hvordan individer indenfor forskellige felter kan differentiere sig fra hinanden på forskellige måder, alt efter hvilket felt de indgår i.

Feltbegrebet dækker over udsnit af det sociale liv(Sørensen2006:417), og henfører til relativt autonome mikrokosmoser med specifikke regler, værdier og interesser(Bourdieu&Wacquant1992:85). Det er således de forskellige spilleregler, der afgør om man er inkluderet eller ekskluderet fra fællesskabet. Det er muligt at opfylde de kriterier, der giver anerkendelse indenfor ét felt og være inkluderet her, og samtidigt ikke at kunne opfylde kriterierne indenfor ét andet felt og være ekskluderet her. Et fællestræk ved alle felter er dog, at der udspilles magtkampe mellem de etablerede på feltet og nytillkommerne, om at få egne kapitaler tillagt mest mulig symbolsk kapital(Järvinen2005:357,364). Dermed udspilles der kampe om at bestemme hvilke kapitalformer eller ressourcer, der skal anerkendes som legitime og værdifulde. Felterne er hierarkisk ordnet og relationelt konstrueret, hvilket betyder at individet får sin distinktive værdi i relation til andre på feltet(Sørensen2006:417). Felternes grænser er som et resultat af kampene, upræcise og skiftende(Jenkins2002:85).

Hvert felt har sin specifikke *doxa* - common sense forestillinger om eks. ret og uret, normalt og unormalt – hvilket dækker over et felts egne dominerende logik og derudfra definerede spilleregler(Järvinen2005:364). Denne vil være defineret af feltets eller det sociale rums dominerende gruppe, majoriteten. Majoriteten betegner ikke nødvendigvis flertallet, men er altid dem som har den sociale magt, og dermed kan sætte dagsordenen(Riis1996:100-101). Doxa er således et resultat af de kampe, der finder og har fundet sted på feltet. Doxa internaliseres af individerne, hvilket bidrager til en *naturalisering af vilkårlighed*. Dette dækker over at internaliseringen af doxa skaber en form for fælles kollektiv bevidsthed, der tilslører hierarkiske magt og konfliktrelationer i feltet. Dette betyder at de enkelte i feltet ser deres position som

---

⁹ Beskrives senere

naturligt og noget de selv har valgt, og at denne stemmer fint overens med deres værdier, interesser og natur. Forskelle imellem individerne i feltet opleves dermed som uproblematisk og som udtryk for forskellige evner, smag, arbejdsomhed eller noget helt andet(Sørensen2006:418-19).

Alternative Rejse Felter, Doxa og Ressourcer

Indenfor rejser forefindes felter og forskellige doxa ligeledes, hvilket den alternative rejses mulige afkast i kulturel kapital også giver indblik i. Dette indikerer en opnået konsensus omkring alternative rejser som bedre end andre rejser(doxa), hvilket muliggør en bedre positionering. Kontogeorgopoulos(2003) studier indikerer, jf. problemfeltet, dog at de alternativt rejsende også adskiller sig internt(Kontogeorgopoulos2003:196), hvilket sandsynliggør at dette også foregår på udenlandsvolontørfeltet. Da der ikke er nogen empirisk forskning, der direkte relaterer til doxa på udenlandsvolontørfeltet, vil andre alternative rejseformer blive benyttet til at eksemplificere dette.

Kontogeorgopoulos(2003) beskriver hvordan bl.a. eventyrer og backpackers¹⁰ – søger efter social status og differentiering fra resten af samfundet igennem forsøg på at undslippe de konventionelle turistenklaver og andre åbenlyse symboler på moderne vestlig påvirkning(Kontogeorgopoulos2003:198). I sine studier fandt han dog også, at eks. guiderne for eventyrrejsende var frustrerede over den konstante konkurrence mellem mange af eventyrerne, der anså ferien som en konkurrence, hvor de konstant skulle overgå hinanden(Kontogeorgopoulos2003:196). Dette illustrerer hvordan der kan være tale om flere felter i felterne, samt hvordan de forskellige rejsende får deres distinktive værdi i relation til andre på feltet(Sørensen2006:417). Dette indikerer, at alternative rejsende ikke blot adskiller sig fra masseturister, igennem de kapitaler de tilegner sig i løbet af deres rejse, men at de ligeledes forsøger at positionere sig indenfor feltet af alternative rejsende. Dette implicerer, at der eksisterer en form for feltspecifik 'doxa'- en konsensus omkring at nogle eks. værdier er bedre end andre - som de alternative rejsende kan benytte til at positionere sig i forhold til hinanden.

Kontogeorgopoulos(2003) studier belyser doxa indenfor eventyrturistfeltet og backpacker feltet i Thailand; For eventyrgruppen handler det i høj grad om gådefulde, eksotiske steder, som er fraværende fra det almindelige turistordforråd, og som er svære at få adgang til pga. de

---

¹⁰ **Eventyrerne:** kunder af 'adventure rejse' firmaer, som lover ukonventionelle rejser 'off the beaten track', til små grupper af turister. **Backpackers:** er oftest udgjort af unge budget turister som foretager længerevarende rejser og som, hvor det er muligt, undgår elementer fra den konventionelle masse-turisme.

økonomiske, tids og logistiske begrænsninger som masse-turisten står overfor. Jo mere obskur destinationen er, og jo mere barsk rejsen er, des bedre er den sociale anerkendelse som bliver tildelt eventyrrejsende. Denne evige søgen efter uberørte destinationer er blevet svære med væksten i turismen og globaliseringen, men ikke desto mindre er det et supplerende redskab, som eventyr rejsende benytter i den sociale differentiering fra andre (Kontogeorgopoulos 2003:196). I manglen på økonomiske ressourcer til at købe autentiske oplevelser på samme måde som eventyreren, sætter backpackers deres lid til længden og måden at rejse på, til at opnå den sociale prestige, der følger tilegnelsen af kulturel kapital. I stedet for at søge anseelse igennem prestigefyldte korte rejseoplevelser, søgte disse at opnå en eksklusiv social position ved at overskride og 'slippe' normale vestlige forestillinger om tid, ernæring, komfort og selv hygiejne. Backpackernes position bliver her fastsat på baggrund af; hvor mange strabadser den enkelte har været igennem, hvor mange penge der er sparet, og hvor meget den enkelte har undgået vestlige forbrugersmefælder (Kontogeorgopoulos 2003:197). Dette minder om, hvad Sørensen og andre forsker (Errington & Gewertz (1989), Pryer (1997), Riley (1988), Teas (1988)) beskriver som 'vej-status' blandt backpackers, hvor ting som at rejse til unikke, mindre besøgte destinationer, langtidsrejse, farlige oplevelser, sygdomme o.s.v. giver status (i Sørensen 2003:856). Denne optagethed af at demonstrere ens hårdhed og afvisning af organiseret turisme, leder til konkurrence imellem backpackerne. På baggrund af dette distingveres de sig både fra hinanden men også som gruppe fra resten af det vestlige samfund (Kontogeorgopoulos 2003:197). Denne 'vej-status' fungerer dog ikke kun som middel til at differentiere backpackers fra hinanden, men er ligeledes en form for 'social lim' - idet status udvekslingen fungerer som en gensidig anerkendelse af de normer og værdier personerne besidder - der samtidigt bekræfter en fælles identitet (Sørensen 2003:858). Dette forekommer således som en mulig måde at inkludere hinanden i feltet på. Ovenstående belyser en forskel på doxa, og hvad der er kapital- og statusgivende indenfor de forskellige 'subkulturelle' felter. Det er således ikke nødvendigvis de samme elementer, der karakteriserer udenlandsvolontørfeltet, idet sub-felterne tilsyneladende har 'operationaliseret' de overordnede statusgivende elementer, som Munt definerede (jf alternative rejser som kapital afsnittet), forskelligt.

Social Magt, Symbolsk Vold Og Social Eksklusion

Magtperspektivet er centralt, idet nærværende undersøgelse er fokuseret på, hvordan udenlandsvolontørerne adskiller sig fra hinanden, og hvilke elementer der er bedre at være i besiddelse af som udenlandsvolontør. Dermed vil en del af undersøgelsen forsøge at bidrage til belysningen af det interne hierarki på udenlandsvolontørfeltet. Begrebet bidrager således til en

forståelse af karakteren af magtrelationer på udenlandsvolontør feltet og hvordan disse udmønter sig i forhold til social eksklusion af forskellige volontører.

Evnen til at sætte sin opfattelse af, hvad der er legitimt og efterstræbelsesværdigt, igennem på et felt – evnen til at fastholde doxa i sin version - kan kaldes for social magt. Denne evne til at kontrollere 'den gode smag' og 'den rette mening' afhænger som nævnt af ens position på et givent felt(Sørensen2006:417-418), forstået på den måde, at de som besidder den kapitalsammensætning som er skelsættende for den symbolske kapital – og dermed kan benævnes *det sociale magtfelt* - har evnen til at benævne den gode smag. Idet noget anerkendes som mere legitimt end andet, legitimeres en social eksklusion af de individer eller samfundsgrupper der ikke opfylder de definerede kriterier for eks. en prestigefyldt livsstil(Bourdieu1995:221-222).

Hovedtemaet i Bourdieus 'La Distinction'(1979) er den sociale variation i det kulturelle forbrug. Det kulturelle forbrug dækker her over en bred vifte af livsstilsvalg såsom fritidsinteresser og musik smag samt kulturel viden. Hovedtesen er, at disse eks. livsstilsvalg som opleves som individuelle og bestemt af personlig smag, har en stærk sammenhæng med social baggrund og dermed social 'klasse' – hvilket hos Bourdieu er betegnelsen for grupper af individer, hvor der er systematiske forskelle imellem, i forhold til eks. økonomiske betingelser, kulturelle kompetencer, livsstile, præferencer, holdninger og standpunkter(Prieur2006:516). Dermed kan eks. livsstil siges at være et produkt af samfundets strukturer. De privilegerede grupper danner altid deres smag i opposition til de underprivilegerede, hvilket betyder, at man i lige så høj grad vælger, hvem man ikke vil være, som hvem man gerne vil være, når man vælger livsstil. I denne proces differentierer samfundets grupper og individer sig vedvarende fra hinanden, gennem deres valg, for derved at synliggøre, forbedre eller fastholde deres position i forhold til den ene eller anden kapitalform(Bourdieu1995:222,230)(Järvinen2005:355). På den måde er smag noget man erhverver sig samfundsmæssigt, og det forudsætter visse sociale, kulturelle og økonomiske kapitaler, for at kunne danne sin smag som afsmag til noget andet. Dette betyder at de privilegerede differentiere sig fra de underprivilegerede igennem eks. forskellige finkulturelle livsstilsvalg, som de mindre privilegerede grupper ikke har nok kapital til at opnå(Järvinen2005:355). Dermed benyttes smag i det sociale liv til at skelne imellem forskellige fysiske genstande, hvilket betyder at forbrugsgoder, såsom valg af rejse typer, bliver en form for fremvisning af kapitaler. Dette betyder at forbrug vil etablere og markere forskelle imellem grupper(Bourdieu1995:217-218).

Disse forskelle imellem grupper bliver vedvarende indlejret i de sociale strukturer, idet samfundets privilegerede grupper der besidder den sociale magt, har konstrueret en forestilling om, at de besidder 'den gode smag'. Dette bliver indlejret i den kollektive bevidsthed og således i individernes habitus, hvilket betyder, at der opstår en konsensus omkring de øverste samfundslag, som havende den mest prestigefyldte livsstil. Dette får de mindre privilegerede til at føle sig mindre værdige i forhold til disse(Sørensen2006:416-418). Denne diktonomi imellem de privilegerede og underprivilegerede forefindes indenfor alle samfundets felter i forskellige udformninger, og der er dermed ikke kun tale om to af disse(Bourdieu1995:219-23). Samfundets og feltets privilegerede gruppers smag vil agere som et navigeringspunkt, de resterende grupper vil stræbe efter at opnå. Hvis de mindre privilegerede grupper lykkedes i at nærme sig denne, vil de privilegerede grupper dog finde nye og mere raffinerede måder at adskille sig på, hvilket gør denne stræben til en umulig opgave(Sørensen2006:421).

Social Magt Og Eksklusion Indenfor Alternative Rejser

Ovenstående præsentationer har indikeret hvilke elementer ved den alternative rejse, der er status givende. Hvem der har defineret dette og således har magten til at agere navigeringspunkt for andre alternative rejsende(Sørensen2006:421), er der dog ikke nogen forskning der har beskæftiget sig med. Derimod er der indblik i, hvordan magt kan udmønte sig i form af eksklusions strategier.

Uanset hvor konsensus omkring intellektualisering, professionalisering samt den alternative rejses associerede diskurs omkring den skarpe afstand til masse turismen(Munt1994:110-113) stammer fra, fremhæver begge middelklasse fraktioner nødvendigheden af deres tilstedeværelse i rejsen for at opnå anerkendelse. Disse har dog ikke været nok, til at sikre en social differentiering, hvorfor middelklasserne må adoptere eksklusions strategier, i forsøget på at beskytte den nye rejseform, i kampen om klassifikationerne. På sit mest basale niveau involverer dette eks. at påstå at bestemte områder modtager meget få turister, er turist frie eller ved endda at påstå, at hele lande mere tilhører den rejsende frem for turisten¹¹. Der er således, som tidligere nævnt, en intern kamp imellem alternative rejsende, omkring legitimeringen af hvad der er den mest ærbare, individualistiske og unikke rejsetype(Munt1994:116-117). Dette indikerede tidligere eksempler med backpackers også. Dette eksemplificerer en eksklusionsstrategi blandt alternative rejsende.

---

¹¹ Begrebet 'turist' bliver efterhånden opfattet som en fornærmelse idet det associeres med de modsatte kvaliteter der tillægges den rejsende – turist rejsen tillægges dermed stereotype kvaliteter såsom ikke individuelt og uautentisk(Munt1994:114-115).

En mindre undersøgelse af Uriely et al(2002) har desuden givet lidt indblik i, hvordan eksklusions strategier benyttes i positioneringen mellem udenlandsvolontørerne, og de som de skal hjælpe. Denne undersøgelse af udenlandsvolontører, som deltog i redningsarbejde af trekkere i nød i Israels ørken, fandt at de frivillige her kritiserede og trak skel mellem de nødstedte uerfarne trekkere og sig selv som ekspert trekkere. Undersøgelsen indikerede, at det frivillige arbejde her til dels blev benyttet til at promovere og forstærke de frivilliges eget selv-billede, ved at distingvere sig fra de uerfarne trekkere(i Uriely et al2003:60). Dette fremstår også som en eksklusions strategi, hvor de frivilliges positionerer sig mere lukrativt ved at fremhæve deres overlegenhed i forhold til de andre. Denne undersøgelse af selve udenlandsvolontørerne synes dog at stå forholdsvis alene, og dermed synes der at mangle videre forskning indenfor dette område.

Definition Af Undersøgelsens Nøglebegreber

På baggrund af ovenstående, kan problemformuleringens begreber nu blive operationaliseret ned, for at klargøre hvad de forskellige ord helt konkret dækker over.

Distingverer: Teoretisk funderet begreb som forklarer de processer, hvor individer og grupper af mennesker adskiller sig fra andre individer og grupper. Dette begreb må ikke forstås mekanisk, men skal derimod ses som en fortløbende social proces, hvor individer vedvarende differentiere sig fra hinanden, på baggrund af eks. valg af aktiviteter, karakteristika osv. I nærværende undersøgelse undersøges det hvordan udenlandsvolontørerne adskiller sig systematisk fra hinanden på baggrund af deres. Der vil dog være tale om et øjebliksbillede hvilket betyder at processen ikke vil blive indfanget.

Udenlandsvolontører: Disse dækker over de danskere der rejser udenfor Danmarks grænser for at udfører frivilligt arbejde i en periode.

Kapitalsammensætning: Denne er udsprunget af Bourdieus teoretiske begreb, og dækker over de økonomiske, kulturelle samt mulige udenlandsvolontørspecifikke ressourcer som muligvis adskiller udenlandsvolontørerne. Undersøgelsen vil forsøge at belyse hvilken sammensætning der er skelsættende i det sociale spil.

Eksklusion: Dækker mere konkret over det abstrakte begreb social eksklusion, som er blevet operationaliseret ned til at omhandle udenlandsvolontørernes egen følelse af at være udenfor fællesskabet på forskellige måder. Undersøgelsen vil se på om denne er en potentiel konsekvens af manglende ressourcer.

Udenlandsvolontørfeltet: Her tænkes der på det udsnit af det sociale liv som udenlandsvolontørerne indgår i, idet de vælger at være udenlandsvolontører, hvor der antages at være nogle specifikke regler, værdier og interesser der afgør hvordan man er frivillig. Dette er rammen for undersøgelsen.

Analyseforberedelse

Før analysen er det nødvendigt at forberede diverse variable hertil.

Konstruktion Af Indeks For Social eksklusion

I nærværende undersøgelse er den afhængige variable udgjort af *graden af eksklusion* på udenlandsvolontørfeltet. Målet har derfor en større betydning for undersøgelsens resultater og validitet, hvorfor overvejelser der har lagt til grund for de forskellige aspekter, vil blive gennemsigtgjort i det følgende.

Målet for graden af den sociale eksklusion er blevet udformet som et indeks(DeVaus2002:180-186). Logikken bag dette er at skabe en numerisk værdi, som kan indikere en persons 'position' ud fra en samling variabler. Hver enkelt variable har således en bestemt score i forhold til den samlede skala for social eksklusion, som tilsammen vil symboliserer respondenternes position i en mere abstrakt dimension. Dette har været fordelagtigt, idet social eksklusion er et meget abstrakt begreb, og multiple indikatorer hjælper derfor med, at dække et *bredere udsnit* af fænomenet.

Flere variable styrker den *interne validitet* idet sandsynligheden for at respondenterne eks. har svaret tilfældigt mindskes, hvilket nedsætter risikoen for fejlfortolkning af data: Nogle af udenlandsvolontørerne er måske kun ekskluderet på nogle områder og derfor vil flere variabler øge sandsynligheden for at denne grad af eksklusion indfanges. Yderligere styrker flere indikatorer *reliabiliteten*, idet risikoen for at spørgsmålsformuleringen er forstået forskelligt-som ville kunne forårsage stor variation imellem undersøgelser- er mindre når flere indikatorer inkluderes. Desuden giver et indeks mulighed for at indfange en *større spændevide* mellem respondenterne, hvilket gør det lettere at differentiere imellem udenlandsvolontørerne. Slutteligt er et indeks fordelagtigt, idet *analysen gøres mere simpel og overskuelig*, end hvis der skulle analyseres på hver enkelt delvariabel af social eksklusion(DeVaus2002:180-181). Derudover antages det at flere indikatorer på et følsomt emne som social eksklusion, højner sandsynligheden for at indfange fænomenet, i forhold til ét direkte spørgsmål om hvorvidt de har følt sig ekskluderet i løbet af deres ophold.

Ved konstruktionen af indekset er de forskellige variabler blevet lagt sammen til én mere abstrakt variable – social eksklusion. Denne indeholder både mere faktuelle spørgsmål om hvorvidt de brugte fritiden med andre frivillige samt spørgsmål vedrørende følelser- såsom følelsen af at mangle nogle at snakke med –med henblik på at opstille forskellige indikatorer for social eksklusion. Af ressourcemæssige årsager er 9 spørgsmål i alt blevet stillet, for at indfange fænomenet i nærværende undersøgelse. Disse er blevet udvalgt som dækkende for fænomenet, selvom der utvivlsomt eksistere mange andre elementer der ligeledes kan udgøre elementer af social eksklusion. Dette betyder ikke at målet anses som dårligt, men blot at der bør rettes opmærksomhed mod at andre indikatorer ligeledes vil kunne berige forståelsen af social eksklusion.

Svarkategorierne på de forskellige indikatorer er efterfølgende blevet kodet på en skala fra 0-3. 0 er givet til de svarkategorier som ikke indikere en form for social eksklusion- mens 1 er givet til de svarkategorier der kunne indikere en lille grad af eksklusion. 2 er givet til en forholdsvis klar indikator på social eksklusion – eks. de som i v40 har tilkendegivet at de ikke har/havde det så godt eller dissideret har/havde det dårligt med de andre frivillige eller de som i v42_1-6 har tilkendegivet at de har følt nogle af indikatorerne i meget høj grad eller i høj grad. 3 dækker over en hel klar indikator på eksklusion fra volontør fællesskabet, hvilket kun dækker over de som i v43, har svaret at de dissideret ikke var vellidt af de andre frivillige. Denne kodning beror på en subjektiv forståelse heraf, idet der ikke forefindes en objektiv inddeling af social eksklusionsoplevelser, og det anerkendes derfor at kategorierne kunne vægtes anderledes.

Samtidigt med at svarkategorierne blev kodet, blev der v.h.a. omvendt kodning(DeVaus2002:167-168) sørget for at indikatorerne i konceptet pegede i samme retning, således at de svarkategorier med en høj talværdi pegede i retningen af høj eksklusion.

Efter de ønskede social eksklusions variabler er blevet forberedt til indekset, er der foretaget en reliabilitetstest(DeVaus2002:184-185) for at beregne hvorvidt de 9 udvalgte variable er pålidelige indikatorer for det underliggende koncept – social eksklusion – som ønskes målt. I tabel A-1 i bilaget(oversigt over udviklingen af målet for social eksklusion) ses det hvordan reliabiliteten er testet ved en todelt test. Her ses den corrected item-total correlation der måler indeksets unidimensionalitet, hvilket vil sige at det testes om de 9 indikatorerne måler det samme underliggende koncept. Dette gøres ved at beregne retningen af respondenternes besvarelser. Som det fremgår af tabellen er der en del af variablerne der ligger under 0.3, hvilket betyder at nogle af disse må fjernes fra indekset idet det, som DeVaus anbefaler det, antages at variabler under 0.3 ikke måler det samme underliggende koncept(DeVaus2002:184). I

udarbejdelsen af indekset udtages variablerne under 0.3 enkeltvis af ud af målet, for at sikre at disses lave værdi, ikke er påvirket af en samvariation med andre variabler. Dette

Del af A-1

1					2 Reliability Statistics	
Item-Total Statistics						
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Cronbach's Alpha	N of Items
Reks42_1	2,37	5,925	,286	,711	,707	9
Reks42_2	2,62	5,347	,512	,652		
Reks42_3	3,01	6,082	,515	,660		
Reks42_4	2,87	5,529	,553	,644		
Reks42_5	2,89	5,536	,594	,637		
Reks42_6	3,07	6,441	,443	,676		
Reks39	2,98	7,189	,054	,730		
Reks40	3,12	6,949	,218	,706		
Reks43	2,82	6,428	,300	,696		

betyder at v42_1 beholdes i indekset idet denne stiger til 0.308 samt at v43 fjernes idet denne falder til 0.261, således at det endelige indeks er udgjort af 6 variabler, 42_1-42_6.

Del af A-1

social eksklusion_eksemplificering af v43 værdi

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Reks42_1	2,03	5,057	,325	,749
Reks42_2	2,28	4,690	,495	,700
Reks42_3	2,68	5,263	,557	,692
Reks42_4	2,53	4,760	,580	,677
Reks42_5	2,55	4,788	,613	,671
Reks42_6	2,74	5,669	,451	,715
Reks43	2,48	5,758	,261	,747

Dette betyder at v39 omhandlende om de brugte fritiden sammen med de andre frivillige, v40 omhandlende hvordan de havde det socialt med de andre frivillige samt v43 omhandlende hvor vellidte de var af de andre frivillige, udelades af indekset idet de ikke ses som indikatorer for social eksklusion på udenlandsvolontør feltet.

Del af A-1

Item-Total Statistics					4 Reliability Statistics	
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Cronbach's Alpha	N of Items
Reks42_1	1,62	4,254	,308	,775	,747	6
Reks42_2	1,88	3,867	,501	,709		
Reks42_3	2,27	4,368	,585	,693		
Reks42_4	2,13	3,942	,584	,682		
Reks42_5	2,15	3,983	,612	,676		
Reks42_6	2,33	4,793	,450	,726		

Herefter er reliabiliten blevet testet igennem item-to-item-korrelationen mellem indeksets forskellige items. Ideen er at teste hvorvidt en gentagelse af undersøgelsen ville give samme resultater, men idet dette ikke kan lade sig gøre i praksis, testes i stedet konsistensen i respondenternes svar (DeVaus 2002:184). I tabellen ses det at Cronbach's Alpha, ligger på 0,747 med de 6 variabler inkluderet. Skalaen har således en tilfredsstillende reliabilitet, idet den samlede Cronbach's Alpha koefficient overstiger 0,7, hvilket ifølge DeVaus (2002) er den nødvendige minimums koefficient (DeVaus 2002:184). Således vil ingen af de 6 variabler blive udeladt på baggrund af denne test. Social Eksklusions Indekset består således af v42_1 – 42_6.

På baggrund af disse 6 variabler er respondenter slutteligt blevet opdelt tilnærmelsesvis i kvartiler der betegner forskellige grader af eksklusion. Som det kan ses i tabel A-2 er respondenterne inddelt tilnærmelsesvis 25%, 50%, 75% og 100% for at undgå for små grupper. Således vil eks. højere grad af eksklusion, dække over en relativ placering i forhold til de andre respondenter, hvorved subjektive vurderinger og absolutte kriterier for, hvornår hvilket tal tilhører hvilken kategori, vil blive undgået (DeVaus 2002:165-166). Dette er ligeledes i tråd med undersøgelsens teoretiske ramme, idet Bourdieu som beskrevet i teorien, fremhæver hvordan individet får sin distinktive værdi netop i relation til andre på feltet. De 4 kategorier er opdelt efter graden af eksklusion, hvor den første kategori Ingen grad af eksklusion indeholder 116 personer. Meget lav grad af eksklusion rummer 110 respondenter og den 3 kategori lav grad af eksklusion tæller 166 respondenter. Den sidste kategori Højere grad af social eksklusion tæller 142 respondenter.

Tabel A-2

7. EksklusionsIndeks					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ingen grad af eksklusion	116	15,7	21,7	21,7
	meget lav grad af eksklusion	110	14,8	20,6	42,3
	lav grad af eksklusion	166	22,4	31,1	73,4
	Højere grad af eksklusion	142	19,2	26,6	100,0
	Total	534	72,1	100,0	
Missing	System	207	27,9		
	Total	741	100,0		

Udover målet for social eksklusion, vil v43, hvor volontørerne indikerer hvor vellidte de var af de andre volontører, ligeledes blive benyttet som indikator for den enkeltes position i volontørfællesskabet. Dette vil blive gjort idet denne, hvor alle stort set er placeret mellem midt imellem og meget vellidt(tabelA-3), antages at bidrage med et indblik i den anden ende af kontinuummet og således i hvorvidt nogle elementer kan stille den enkelte bedre.

Bearbejdning Af Alternative Variable(z)

I nærværende undersøgelse er der derudover foretaget en bearbejdning af forskellige alternative variabler, som muligvis kan afsløre, om eksklusionsfaktorer ændrer sig på tværs af forskellige sub-felter.

Kontinenter, er baseret på de forskellige lande som udenlandsvolontørerne har besøgt. Disse er blevet mere overskueliggjort ved at ligge dem sammen under de forskellige kontinenter(tabel B-1 og B-2).

Mest ansete projekt(tabel B-3), Karakteristika ved den perfekte udenlandsvolontør(tabel B-4), hvilke volontør områder udenlandsvolontørerne helst vil berøre(tabel B-5-B-15), samt hvad de følte deres projekter gav mulighed for(tabel B-16-B-27), er lavet i excel ud fra en sammenlægning af den kumulative procent af de 2 mest positive kategorier. Derefter er de sorteret efter højeste kumulative procent, hvilket antages at repræsentere de mest eks. anerkendte.

Andre BaggrundsvARIABLER

Udover ovennævnte vil andre baggrundsvARIABLER blive medtaget i analysen. Køn og Alder medtages således, idet det kunne formodes, at differentieringen divergerer kønnene og forskellige aldre imellem, forstået på den måde, at det er forskellige faktorer, der forårsager social eksklusion på tværs af kønnene og på tværs af aldre.

Analyse

I det følgende vil udførelsen af analysen blive præsenteret.

Denne er bygget op omkring 2 hypoteser samt en samlet analyse af data, der tilsammen vil danne grundlag for en besvarelse af problemformuleringen: **Hvordan distingverer udlandsvolontører sig fra hinanden, og hvilken betydning har kapitalsammensætning for graden af eksklusion på udenlands volontørfeltet?**

Tanken var efter de 2 hypoteser ligeledes at inkludere en klyngeanalyse, med det formål at gruppere udlandsvolontørerne. Ud fra denne gruppering skulle det undersøges, om nogle typer af udenlandsfrivillige var mere tilbøjelige til at blive ekskluderet end andre. Desværre gav denne analyse dog ikke et tilstrækkeligt indholdsrigt resultat, idet de fundne klynger ikke alle tydeligt adskilte sig fra hinanden. Dette kan betyde, at udlandsvolontørerne faktisk er en langt mere homogen gruppe end først antaget, eller at undersøgelsens fokusområde ikke indfanger nok af de elementer, volontørerne adskiller sig på. Ligeledes kan årsagen være, at der findes langt flere typer end de 8 grupper, de blev forsøgt begrænset til. Klyngeanalysen er derfor ikke medtaget.

I stedet vil en samlet analyse i forhold til Bourdieus teori samt problemfeltet forsøge at give et indblik i, hvad der samlet set karakteriserer de danske udenlandsfrivillige, for derved at bidrage med viden til fremtidige analyser af udenlandsvolontørfeltet. Denne samlede analyse vil være mere bred og induktiv af karakter sammenlignet med hypoteserne, hvilket betyder, at fremgangsmåden vil være anderledes.

Ved hypotese-testene vil der først blive foretaget en bearbejdning af den uafhængige variable, hvorefter der åbnes op for en univariat analyse. Derefter vil en bivariat analyse blive udført, hvorefter der vil blive elaboreret for relevante variable. Ved den samlede analyse, vil empirien være mere styrende, selvom det dog stadig vil blive anskuet igennem Bourdieus begrebsunivers og tidligere forskning. Her vil bivariate analyser samt elaboreringer blive anvendt ad hoc ved de detaljer, hvor det forekommer interessant og relevant.

Beskrivelse Af Data

I det følgende vil der gives en kort introducerende beskrivelse af data, for at give indblik i hvem analysen omhandler.

Som det kan ses i tabel C-1 i bilaget, er de fleste danske udenlandsvolontører unge mennesker i alderen 18-22år. Derudover er det overvejende kvinder, der melder sig som udenlandsvolontører, selvom procentandelen af mænd stiger lidt indenfor hver aldersgruppe jo

ældre de er (tabel C-2). Dette stemmer meget godt overens med udenlandske undersøgelser samt danske organisationers udsagn, jf. problemfeltet

De mest attraktive kontinenter at arbejde i, er Afrika(26,5%) og Asien(25,8%), hvor flertallet tager hen, selvom Mellemamerika(17,4%) også har en del udenlandsvolontører. De færreste vælger Europa eller Nordamerika (tabel C-3). Dermed er der især tale om 3. verdenslande, som Munt understregede som specielt interessante for alternative turister, hvilket grundet disse landes popularitet ligeledes antages at være specielt interessant på udenlandsvolontørfeltet.

De fleste berører undervisning af børn og/eller unge(eks. børnehave, vuggestue, større skolebørn samt sportsundervisning) samt Socialt arbejde(eks. børnehjem, tilflugtssteder for børn og/eller voksne, fysisk handicappede og/eller psykisk syge) i forbindelse med deres projekter. Projekter der beskæftiger sig med ældrepleje(eks. plejehjem eller snakke med de ældre samt arrangere og deltage i diverse aktiviteter) samt arbejde med rettighedsorganisationer(Eks. Bekæmpelse af børnearbejde eller arbejde for demokrati), er derimod områder, de færreste beskæftiger sig med (tabel C-4). Dette er dog ikke ensbetydende med, at de ikke vil beskæftige sig med det, idet oversigten over hvad de gerne vil arbejde med, viser at 65% meget gerne eller gerne vil arbejde med rettighedsorganisationer, og at den er den 3. mest ønskede form for arbejde under et udenlandsvolontørophold (tabel B-5-B-15).

Flertallet vælger projekter, hvor der er andre frivillige(83,3%)(tabel C-5), og de er overvejende af sted i 2-3 måneder(31%) eller 6-12 måneder(24,2%)(tabel C-6), hvor de arbejder i, hvad der svare til 5 (35,8%) eller 4 dage(20%) om ugen (tabel C-7). Dette understreger, at det kræver visse økonomiske ressourcer at foretage et volontørophold – idet priserne for at rejse til fjerne destinationer, som 3. verdenslande formentlig er forholdsvis høje og - idet den enkelte, til trods for at kost og logi ofte er inkluderet, skal have et vist økonomisk råderum for at have råd til at købe dagligdagsting, oplevelser mm. under opholdet. Dette gør det relevant at se nærmere på følgende hypotese.

Hypotese 1: De Udlandsfrivillige, Som Har Høj Økonomisk Kapital, Vil Have Mindst Sandsynlighed For Social Eksklusion På Udlandsvolontørfeltet.

Denne hypotese er relevant af 2 årsager. For det første er den økonomiske købekapacitet forudsætningen for at 'forbruge', og således forudsætningen for at foretage et volontørophold i udlandet, samt for at forbruge under opholdet. Derfor er det vigtigt at få kortlagt, hvilken betydning det økonomiske udgangspunkt har for at deltage i feltet. For det andet har Munt beskrevet hvordan specielt de nye *bourgeoisie*, kæmper om at definere det anerkendende på de

alternative rejsers felt, jf. teoriafsnittet, hvilket gør det relevant, at undersøge om disse udgør det sociale magtfelt på udenlandsvolontørfeltet. Disse har ligesom de *nye petit bourgeoisie* høj kulturel kapital, men adskiller sig fra disse igennem høj økonomisk kapital. Hvis man antager at alternative rejser er forbeholdt middelklassen, som Munt har beskrevet, kan de frivillige med høj økonomisk kapital, antages at tilhøre *de nye bourgeoisie*.

Når det undersøges om dem med høj økonomisk kapital, har mindst sandsynlighed for eksklusion, er det således både med henblik på at belyse økonomiens betydning, samt for potentielt af 'afslører', om der er indikationer på at *de nye bourgeoisie* med høj økonomisk kapital, er det sociale magtfelt.

Bearbejdning Af Den Uafhængige Variable

I denne hypotese udgøres den uafhængige variable af respondenternes økonomiske kapital. Af pladsmæssige årsager, vil den følgende beskrivelse af bearbejdningen af variabelen være en forkortet præsentation. Den fulde beskrivelse af hypotesebearbejdningen vil derfor forefindes i bilag s32.

Efter empiri indsamlingen, blev der rettet opmærksomhed mod at variable(v) 8, omhandlende respondenternes årsindkomst på afrejsetidspunktet, som skulle have dækket over den økonomiske kapital, ikke var en god indikator i forhold til at 'afsløre', om respondenterne tilhører de nye *bourgeoisie*, eller om der er forskelle i forbrugsevnen. 68.5% af respondenterne(457ud af 667 respondenter) var i alderen 18-22år på afrejsetidspunktet(tabel D-3), og 71,3% af disse 457 havde en årsindkomst på under 100.000kr. på daværende tidspunkt(tabel D-7). P-værdien på 0,000 og Gamma værdien på 0,496 indikerer også en signifikant stærk association mellem årsindkomst og alder på afrejse tidspunktet(tabel D-4). Dette antages at være indikationer på, at flertallet af respondenterne er studerende, ligesom organisationer som Global Contact og Projects Abroad selv vurderer jf. problemfeltet. Dette kan vise sig problematisk, idet den lave økonomisk kapacitet som studerende, ikke medregner evt. støtte fra familien samt kan 'skjule' tilhørsforholdet til *de nye bourgeoisie*. Dette er også påpeget af Kontogeorgopoulos(2003), der beskriver hvordan Studerende ligeledes kan repræsentere fremtidige nye *bourgeoisie*(Kontogeorgopoulos2003:195). Derudover har spørgsmålet til årsindkomsten ikke givet mulighed for at indfange de 'små' forskelle i forbrugsevnen, idet det ikke er muligt at skelne mellem individer der har 20.000 eller 90.000 til hele opholdet, hvilket ville afspejle vidt forskellig forbrugsevner. Således synes ikke muligt at give et nuanceret billede af deres reelle forbrugsevne.

På baggrund af denne usikkerhed omkring validiteten af årsindkomsten på afrejsetidspunktet som mål for deres økonomiske kapital og 'klasse tilhørsforhold', blev det vurderet om - v24 'vurdering af forældres økonomiske situation under opvækst i forhold til gennemsnits danskeren', v25 'vurdering af forældres materielle besiddelser under opvækst i forhold til gennemsnitsdanskeren' og v26 'om forældre var i besiddelse af designer møbler og original kunst' - var en bedre indikatorer for volontørernes tilhørsforhold til de nye *bourgeoisie* samt potentielle økonomiske råderum. Det skal dog pointeres, at dette ikke er et validt mål for respondenternes egen økonomiske kapital, idet denne ikke medtager deres egen økonomiske situation. Denne vurderer kun forældrenes økonomiske råderum, som ikke nødvendigvis gavner respondenterne økonomisk – formentlig specielt ikke de respondenter der er 'ældre'. Derudover baseres målet ikke på forældrenes egentlige årsindkomst, men på respondenternes vurdering af forældrenes råderum, hvilket kan give en misvisende indikator på respondentens økonomiske kapital baggrund. De har således eks. skulle vurdere, hvorvidt deres forældre under deres opvækst havde en meget bedre, lidt bedre, gennemsnitlig, lidt dårligere eller meget dårligere økonomisk situation i forhold til gennemsnits danskeren. Det vurderes dog, da variablerne blev udformet, at respondenterne ikke ville have konkret indblik i deres forældres indtjening og at det derfor var bedre at bede dem om, at vurdere de økonomiske forhold end at gisne om den konkrete årsindkomst. Derudover antages det, at respondenterne har en fornemmelse for deres forældres økonomiske og materielle situation i forhold til gennemsnits danskeren, bl.a. idet de har valgt at svare på spørgsmålet i stedet for at krydse 'ved ikke' i v26 eller afbryde spørgeskemaet, og at et sammensat mål af v24,25 og 26, derfor kan give en indikator på respondenternes økonomiske kapital baggrund.

Det vurderes heller ikke optimalt, at basere respondenternes tilhørsforhold til de nye *bourgeoisie* samt deres økonomiske formåen på baggrund af forældrenes formodede position. Det vedkendes således, at der kan være validitetsproblemer, og derfor må man anvende målet med forbehold. Dog anvendes målet alligevel, idet det vurderes, grundet flertallet af respondenternes præsumerede status som studerende på afrejsetidspunktet, at denne vil give et bedre samlet indblik i disse 2 forhold end deres egen årsindkomst på baggrund af Bourdieus teori. V 24, 25 og 26 vil således blive transformeret til et samlet mål, som vil blive kaldt økonomisk kapital baggrund for at understrege, at der er tale om deres økonomiske baggrund og ikke egen nuværende økonomiske ståsted (tabel D-5). At basere dette mål på flere variabler er, ligesom med konstruktionen af social eksklusions indekset, en fordel, når man arbejder med et mere abstrakt begreb. Inklusionen af flere aspekter af det økonomiske ståsted - såsom vurdering af økonomi, materielle forhold samt besiddelsen af dyre designer genstande – kan således være

med til at dække økonomisk kapital baggrund fra flere sider, og ligesom med social eksklusions målet kan validiteten samt reliabiliteten styrkes, idet sandsynligheden for at respondenterne svarer tilfældigt eller spørgsmålsformuleringerne forstås forskelligt mindskes. For at beregne hvorvidt de 3 udvalgte variable er pålidelige indikatorer for det underliggende koncept – økonomisk kapital baggrund - er en reliabilitetstest også udført ved dette mål efter en rekodning af variablerne (tabel D-5) (DeVaus2002:184-185). Her viser 'corrected item-total correlations' testen, at alle 3 indikatorer er over 0,3, hvilket er tilfredsstillende, idet det indikerer at variablerne peger i samme retning. Herefter ses det at Cronbach's Alpha ligger på 0,720, hvilket betyder, at der er en tilfredsstillende konsistens i svarene, og at skalaen således har en tilfredsstillende reliabilitet. Således behøver ingen af variablerne at blive ekskluderet fra målet økonomisk kapital baggrund. Svarene på disse 3 variable er derefter blevet lagt sammen, således at hver respondent har en samlet score, hvor des højere score repræsenterer des højere økonomisk kapital baggrund.

Tabel D-5 del
Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Reks24	3,26	1,150	,668	,475
Reks25	3,51	1,304	,702	,407
Reks26	6,20	2,554	,374	,817

Tabel D-5 del
Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,720	3

Opdelingen af respondenter i et samlet mål for *økonomisk kapital baggrund* er derefter sket ved en opdeling i kvartiler, hvor det er forsøgt at inddele respondenterne tilnærmelsesvis 25%,50%,75% og 100%, som det kan ses i tabel D-5. Således vil økonomisk kapital baggrunds variabelen ligeledes dække over relative placeringer i forhold til de andre respondenter, for at undgå subjektive vurderinger og absolutte kriterier for, hvornår hvilket tal tilhører hvilken kategori, samt for at undgå at ende med kategorier med meget få respondenter (DeVaus2002:165-166). Derudover er det som tidligere nævnt i tråd med undersøgelsens teoretiske ramme, at se på respondenternes værdi i relation til andre på feltet. De 4 kategorier er opdelt efter størrelsen på deres økonomisk kapital baggrund, hvor den første kategori lav økonomisk kapital baggrund indbefatter 175 respondenter. Mellem økonomisk kapital baggrund indeholder 192 respondenter, og den 3 kategori Lidt over mellem økonomisk kapital baggrund tæller 126 respondenter. Den sidste kategori højere økonomisk kapital baggrund tæller 178 respondenter.

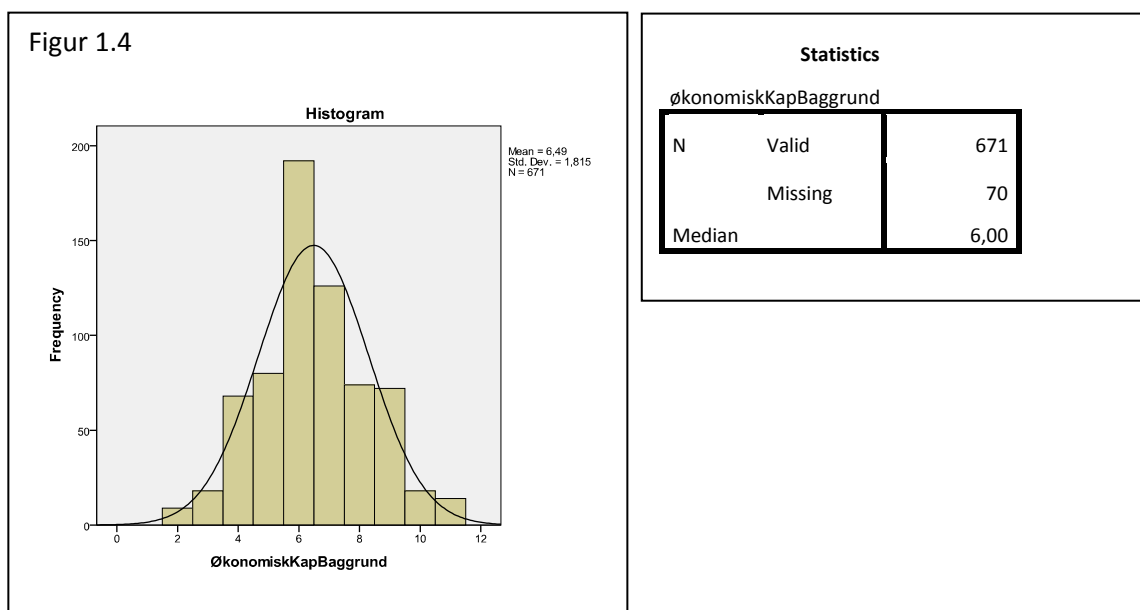
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Lav Økonomisk Kapital Baggrund	175	23,6	26,1	26,1
	Mellem Økonomisk Kapital baggrund	192	25,9	28,6	54,7
	Lidt over Mellem Økonomisk Kapital Baggrund	126	17,0	18,8	73,5
	Højere Økonomisk Kapital Baggrund	178	24,0	26,5	100,0
	Total	671	90,6	100,0	
Missing	System	70	9,4		
Total		741	100,0		

Univariat Analyse

Volontørernes Økonomiske Kapital Baggrund

I tabel D-4 gives der et overblik over niveauet på de forskellige volontørers økonomiske kapital baggrund. Denne figur baseres på 671 respondenter. Værdien 2 kendetegner dem, der under deres opvækst havde meget lavere økonomiske og materielle forhold under deres opvækst, i forhold til gennemsnits danskeren, samt ingen original kunst eller designermøbler. Værdien 11 repræsenterer dem, som under deres opvækst havde meget højere økonomiske samt materielle forhold end gennemsnits danskeren, samt var i besiddelse af original kunst og designer møbler. Som det kan ses på tabel D-4, er der tale om en normalfordeling, hvor de fleste udenlandsvolontører er centeret omkring den mere gennemsnitlige økonomiske kapital baggrund i midten og færre ude ved ydrekategorierne. Det at udenlandsvolontørerne spreder sig ud over hele kontinuet af værdier, kunne være en indikator på at Udenlandsvolontørerne kommer fra flere forskellige sociale lag i samfundet, idet tallene ligeledes er i forhold til gennemsnitsdanskeren. Ifølge Prieur benytter eliten sig også af populærkultur, jf teori afsnittet. Flertallet placerer sig dog i midterkategorien, hvilket kunne indikerer, at det overvejende er den brede middelklasse, jf. teorien, der benytter sig af alternative rejser som udenlandsvolontørhold. Denne brede middelklasse kan dog både have lav og høj økonomisk kapital, og derfor kan tabellen også være et udtryk for spredningen indenfor den brede middelklasse. Denne normalfordeling ville man ikke kunne se ud fra volontørernes egen årsindkomst på afrejsetidspunktet, idet 444 respondenter ud af 730 her placerer sig i under 100.000 (tabel D-7), hvilket kunne indikere, at udenlandsvolontører kommer fra en lavere

position i middelklassen. Dog vurderes det som nævnt, at dette er en refleksion af, at mange af udenlandsvolontørerne er studerende. I tabel D-6 over den økonomiske kapital baggrund blev værdi 2-5 til kategorien lav økonomisk kapital baggrund, værdi 6 til mellem økonomisk kapital baggrund, værdi 7 til Lidt over mellem økonomisk kapital baggrund og værdi 8-11 til højere økonomisk kapital baggrund. Dermed indeholder de 2 yderkategorier en spredning af værdier, hvorimod de 2 midt kategorier er baseret på én værdi. Dette var dog nødvendigt for, som tidligere nævnt, at sikre at der var nok individer i hver kategori, idet eks. værdi 2 og 3 som det kan ses i tabel D-4 i bilaget, eks kun indeholder 9 og 18 personer hver.

Bivariat Analyse

De Nye Bourgeoisie?

I henhold til nærværende hypotese er det relevant at beskrive særtræk ved de volontører med lidt over mellem og højere økonomisk kapital baggrund, for at se om der er specifikke ting, der kendetegner disse. Det er bl.a. interessant at undersøge, om volontørerne med denne baggrund er i besiddelse af en højere kulturel kapital, hvilket kunne give en bedre indikation på, om disse tilhører de nye *bourgeoisie*. Disse udenlandsvolontører med en højere økonomisk kapital baggrund og højere kulturel kapital, kan muligvis have en bedre mulighed for, at købe de 'rigtige' eks. 'sightseeingture' med adgang til autentiske møder med lokalbefolkningen under opholdet som udenlandsvolontør. Dette kunne influere om disse var mindre ekskluderet end udenlandsvolontører med en anden sammensætning af kapitaler.

I tabel D-9, krydstabellen mellem økonomisk kapital baggrund og kulturel kapital¹², ses en gammaværdi på 0,106 samt en signifikant p-værdi på 0,015, hvilket indikerer en svag sammenhæng mellem niveauerne på kapitalerne, som formentlig også gør sig gældende i populationen. Således kan man se at den højeste procentsats, indenfor dem med højere eller lidt over mellem økonomisk kapital baggrund, placerer sig ved høj kulturel kapital modsat dem med lav eller mellem økonomisk kapital baggrund, hvor den højeste procentsats placerer sig i den modsatte ende ved meget lav kulturel kapital.

---

¹² Hvordan målet for kulturel kapital er lavet, kan ses i hypotese 2s bearbejdning af den uafhængige variable

Tabel D-9 KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1 * ØkonomiskKapitalIndeks Crosstabulation

			ØkonomiskKapitalIndeks				Total
			Lav Økonomisk Kapital Baggrund	Mellem Økonomisk Kapital baggrund	Lidt over Mellem Økonomisk Kapital Baggrund	Højere Økonomisk Kapital Baggrund	
KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	meget lav kulturel kapital	Count	47	58	25	36	166
		% of Total	7,0%	8,6%	3,7%	5,4%	24,7%
	lav kulturel kapital	Count	49	55	37	48	189
		% of Total	7,3%	8,2%	5,5%	7,2%	28,2%
	mellem kulturel kapital	Count	39	52	27	43	161
		% of Total	5,8%	7,7%	4,0%	6,4%	24,0%
	højere kulturel kapital	Count	40	27	37	51	155
		% of Total	6,0%	4,0%	5,5%	7,6%	23,1%
Total	Count	175	192	126	178	671	
	% of Total	26,1%	28,6%	18,8%	26,5%	100,0%	

Gamma:0,106, pværdi0,015

Selvom der er tale om en lav til moderat sammenhæng, hvor det er forholdsvis få respondenter, der adskiller kategorierne, indikerer krydstabellen stadig en tendens til, at dem med en højere økonomisk kapital baggrund tenderer mod at have en højere kulturel kapital. Dog indikerer denne krydstabel også, at dem med højere økonomisk kapital baggrund ikke nødvendigvis er i besiddelse af en høj kulturel kapital. Umiddelbart kan det betyde, at dem med højere eller mellem økonomisk kapital baggrund ikke nødvendigvis tilhører de nye *bourgeoisie*, der ifølge teorien ligeledes bør have en høj kulturel kapital. Således kan den økonomiske kapital baggrund ikke stå alene i at karakterisere de nye *bourgeoisie*, idet disse i så fald konsekvent også skulle have høj kulturel kapital. Således er der indikationer på, at der ikke kun er 2 middelklassefraktioner tilstede - kunne der evt. ligeledes være tale om en fraktion af middelklassen uden høj kulturel kapital? Eller også kunne det være en indikation på, at flere samfundslag er repræsenteret i data. Uanset hvad indikerer data, at udenlandsvolontørerne adskiller sig fra hinanden i forhold til økonomisk kapital baggrunde samt kulturel kapital. Det er dog stadig interessant at undersøge, om den økonomiske kapital er skelsættende for den sociale distinktionsproces, selvom det muligvis ikke er Munts beskrevne middelklassefraktion, den beskriver.

Forholdet Mellem Højere Økonomisk Kapital Og Social Eksklusion

I det følgende vil de to overordnede variabler for hypotesen – økonomisk kapital baggrund og social eksklusion - blive sat overfor hinanden, for at teste associationen mellem de 2 variabler.

Det fremkommer hurtigt at der ikke er tale om nogen signifikant sammenhæng (tabel D-11), og der kan derfor ikke siges at være nogen sammenhæng mellem størrelsen på volontørernes kapital baggrund og graden af social eksklusion. Dermed kan hypotesen om sammenhængen mellem høj økonomisk kapital baggrund alene og en lavere grad af social eksklusion umiddelbart ikke befæstes.

Dette kunne umiddelbart indikere, at den økonomiske kapital baggrund, ikke har nogen betydning for distinktionen mellem udenlandsvolontørerne, og dermed at denne formentlig ikke er kapitalgivende på udenlandsvolontørfeltet - forstået på den måde, at besiddelse af denne ikke kan inkludere den enkelte mere eller forhindre denne i at blive ekskluderet. I tabel D-12 er det dog forsøgt at sætte den økonomiske kapital baggrund overfor, hvor vellidt volontørerne oplevede de var under deres ophold. Her indikerer gammaværdien på -0,149, en negativ svag sammenhæng mellem variablerne, hvilket betyder at de respondenter, der ligger højt på en variable, ligger lavt på en anden. Dette er en signifikant sammenhæng (p-værdi 0,023). Således ses en procentuelt svag overordnet stigning, i gruppen af meget vellidte og mere vellidte end

gennemsnittet, fra venstre 23,9% mod højre 30,6% – hvilket indikerer, at den største procentdel i denne gruppe er udgjort af individer fra en højere økonomisk kapital baggrund. Omvendt ses det overordnet set at gruppen af respondenter som ligger midt mellem, procentuelt falder fra venstre 27% mod højre 19,9 hvilket indikerer at disse indeholder flest individer med lavere økonomisk kapital baggrund. Dermed kunne den økonomiske kapital baggrund for nogle af volontørerne, indgå i distinktionsprocessen, forstået på den måde at nogle ikke nødvendigvis bliver ekskluderet mere eller mindre på basis af deres økonomiske baggrunds kapital, men at det kan være med til at inkludere mere. Det antages dog ikke, at der er tale om en direkte sammenhæng mellem forældrenes økonomiske situation og hvor vellidte volontørerne er. Derimod kunne man forestille sig, at forældrenes økonomiske forhold eventuelt har muliggjort en form for forbrug under volontøropholdet, der muligvis har en betydning i forhold til at inkludere de forskellige udenlandsvolontører mere i fællesskabet?

Tabel D-12 Krydstabel mellem økonomisk Kapital baggrund og Vellidthed

Case Processing Summary						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Rek43Ny3grupper * ØkonomiskKapitalindeks	515	69,5%	226	30,5%	741	100,0%

Rek43Ny3grupper * ØkonomiskKapitalindeks Crosstabulation							
		ØkonomiskKapitalindeks				Total	
		Lav Økonomisk Kapital Baggrund	Mellem Økonomisk Kapital baggrund	Lidt over Mellem Økonomisk Kapital Baggrund	Højere Økonomisk Kapital Baggrund		
Rek43Ny3grupper	Meget	Count	74	82	59	95	310
	Vellidt/Mere	% within Rek43Ny3grupper	23,9%	26,5%	19,0%	30,6%	100,0%
	Vellidt end	% within ØkonomiskKapitalindeks	56,5%	55,4%	59,6%	69,3%	60,2%
Midt imellem	Count	53	65	39	39	196	
	% within Rek43Ny3grupper	27,0%	33,2%	19,9%	19,9%	100,0%	
	% within ØkonomiskKapitalindeks	40,5%	43,9%	39,4%	28,5%	38,1%	
Mindre Vellidt end	Count	4	1	1	3	9	
	% within Rek43Ny3grupper	44,4%	11,1%	11,1%	33,3%	100,0%	
	% within ØkonomiskKapitalindeks	3,1%	,7%	1,0%	2,2%	1,7%	
Total	Count	131	148	99	137	515	
	% within Rek43Ny3grupper	25,4%	28,7%	19,2%	26,6%	100,0%	
	% within ØkonomiskKapitalindeks	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Symmetric Measures				
	Value	Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal Gamma	-,149	,065	-2,280	,023
N of Valid Cases	515			

a. Not assuming the null hypothesis.
b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Elaborerings Analyse

Idet analysen af forholdet mellem hypotesens 2 variabler - økonomisk kapital baggrund og social eksklusion - ikke viste nogen sammenhæng, kunne det være interessant at elaborere for *køn(v1)*, *alder(v28)*, *organisation(v27_1)*, *land(v29_1)*, samt *længden på opholdet(v31)* (den sidstnævnte,

idet det kunne antages, at des længere tid man er der, des større indflydelse kunne en højere økonomisk kapital baggrund tænkes at have, i forhold til vedvarende at kunne forbruge på lige fod med andre), for at se om en sammenhæng vil fremtræde.

Ved elaborering for køn(tabel D-13), organisation(tabel D-14), land(tabel D-15) samt længden på opholdet(tabel D-16), viste ingen af disse at have nogen betydning, idet ingen af p-værdierne var signifikante. Kun ved organisationen Diakoniåret viste der sig en sig en mistænkelig høj gamma koefficient og en signifikant p-værdi, men idet der her kun er tale om 5 respondenter, antages dette ikke som indikator for en sammenhæng, men nærmere et resultat af de få antal respondenter.

Ved elaborering for alder viste der sig dog nogle lidt mere interessante resultater, hvilket præsenteres i nedenstående.

Som det kan ses i tabel D-17 fremkommer der ved elaborering for alder, en svag gammaværdi på -0,121 og en signifikant lav p-værdi ved aldersgruppen 18-22år, hvilket indikerer, at der er en signifikant sammenhæng mellem at være i alderen 18-22år, at have en bestemt økonomisk baggrund og graden af social eksklusion. Indenfor de 18-22årige, som ikke oplever nogen form eksklusion under opholdet som udenlandsvolontør, ses en overordnet stigning fra venstre 16,9% mod højre 36,6%, hvilket indikerer at flere af disse er volontører med en højere økonomisk kapital baggrund. Indenfor de der oplever en højere grad af eksklusion ses en nogenlunde jævn fordeling, men et meget svagt fald fra venstre 25,9% mod højre 25%. Sammenhængen her fremtræder dog mere tydeligt, hvis man lægger procenterne for de 2 laveste kategorier og 2 højeste kategorier sammen, der fremkommer et fald fra venstre 54.5% mod højre til 45.5%, hvilket indikere, at ud af dem som oplever en højere grad af eksklusion, tilhører en færre procentandel, dem med lidt over mellem eller højere økonomisk kapital baggrund. Dette kunne som tidligere nævnt, muligvis forklares ved at nogle unge i denne alder, formentlig i højere grad støttes af deres forældre, og at disses økonomiske ståsted således indirekte giver adgang til 'goder' der kan påvirke de unges grad af eksklusion. Dette indikerer, at der alligevel er en form for sammenhæng mellem udenlands volontørernes økonomiske kapital baggrund og social eksklusion, når der er tale om de yngre volontører.

Del af Tabel D-17 (Aldersgruppe 18-22år)

EksklusionsIndeks * ØkonomiskKapitalIndeks * Reks28VolontørAlder Crosstabulation								
Reks28VolontørAlder				ØkonomiskKapitalIndeks				Total
		Lav Økonomisk Kapital Baggrund	Mellem Økonomisk Kapital baggrund	Lidt over Mellem Økonomisk Kapital Baggrund	Højere Økonomisk Kapital Baggrund			
18-22år	Eksklusions Indeks	Ingen grad af eksklusion	Count	12	17	16	26	71
			% within Eksklusions Indeks	16,9%	23,9%	22,5%	36,6%	100,0%
			% within Økonomisk KapitalIndeks	14,3%	16,0%	21,1%	24,1%	19,0%
		meget lav grad af eksklusion	Count	17	23	16	26	82
			% within Eksklusions Indeks	20,7%	28,0%	19,5%	31,7%	100,0%
			% within Økonomisk KapitalIndeks	20,2%	21,7%	21,1%	24,1%	21,9%
		lav grad af eksklusion	Count	26	34	21	28	109
			% within Eksklusions Indeks	23,9%	31,2%	19,3%	25,7%	100,0%
			% within Økonomisk KapitalIndeks	31,0%	32,1%	27,6%	25,9%	29,1%
		Højere grad af eksklusion	Count	29	32	23	28	112
			% within Eksklusions Indeks	25,9%	28,6%	20,5%	25,0%	100,0%
			% within Økonomisk KapitalIndeks	34,5%	30,2%	30,3%	25,9%	29,9%
Total		Count	84	106	76	108	374	
		% within Eksklusions Indeks	22,5%	28,3%	20,3%	28,9%	100,0%	
		% within Økonomisk KapitalIndeks	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Idet kulturel kapital muligvis er forudsætningen for at anvende sin økonomi til det 'rigtige forbrug', kunne det ligeledes være interessant at se, om der fremtræder en sammenhæng mellem økonomisk kapital baggrund og social eksklusion, hvis der elaboreres for kulturel kapital. Således skal det undersøges, om økonomisk kapital baggrund alligevel kan have en betydning for social eksklusion, alt efter hvor meget kulturel kapital volontørerne besidder.

I tabel D-18(se hele tabellen i bilag) fremkommer der kun en signifikant p-værdi på 0,029, ved dem som har lav kulturel kapital, hvilket igennem Gammaværdien på -0,184, indikerer en svag sammenhæng. Dermed indikeres det, at økonomisk kapital baggrund også har en betydning for social eksklusion, blot kun for de volontører der besidder lav kulturel kapital. I tabellen ses det at flertallet af dem med lav kulturel kapital, som oplever en højere grad af eksklusion, også er individer, der har en lav økonomisk kapital baggrund. Samtidigt ses det, at dem med lav kulturel kapital som ingen eksklusion oplever, overvejende har højere økonomisk kapital baggrund. Således kan den økonomiske kapital baggrund potentielt benyttes positivt i det sociale spil, hvis udenlandsvolontørerne kun er i besiddelse af lav kulturel kapital. Spørgsmålet er, hvorfor det

kun er disse, der kan bruge den. Er der tale om volontører, der ikke har kulturel kapital nok til at profilere sig på denne, men dog tilstrækkelig kulturel kapital til at forbruge på en måde, så deres manglende kulturelle kapital ikke får betydning?

Ovenstående elaborering for kulturel kapital indikerer umiddelbart, at hverken kombinationen af højere økonomisk kapitalbaggrund og højere kulturel kapital, eller lav økonomisk kapital baggrund og høj kulturel kapital, hvilket kunne indikere, at man tilhørte de nye *bourgeoisie* eller de petite nye *bourgeoisie*, har en betydning for, om man oplever en højere grad af eksklusion. Dette fremstår, idet der ikke er nogen sammenhæng med økonomisk kapital baggrund og mindre eksklusion for de med højere kulturel kapital. Således er der indikationer på at disse, til trods for deres potentielle status på andre alternative rejse felter, jf Munt, ikke nødvendigvis er med til at definere det anerkendende på udenlandsvolontørfeltet, idet minoriteten ifølge teorien, ikke ville kunne få majoriteten (det sociale magtfelt) til at føle nogen grad af eksklusion. Dermed burde ingen, der tilhørte disse fraktioner, føle en højere grad af eksklusion, hvis disse tilhørte det sociale magtfelt.

Hypotese 2: De Udlandsfrivillige, Som Har Høj Kulturel Kapital Vil Have Mindst Sandsynlighed For Social Eksklusion På Udlandsvolontørfeltet.

Denne hypotese har sin relevans, idet Mowthord og Munt(1998) pointerer, at man for at kunne 'benytte' alternative rejseformer i forvejen skal have en vis mængde kulturel kapital, for at vide hvilken type ferie man skal vælge for at deltage i kampen om anerkendelse(Kontogeorgopoulos2003:195). Dette har ledt tankerne hen på, om den kulturelle kapital i sig selv har betydning på udenlandsvolontørfeltet. Det findes således interessant at se nærmere på om mængden af kulturel kapital, ligeledes er skelsættende for den sociale differentiering, når individer indgår på volontørfeltet. Er der måske forskel på volonterernes viden omkring, hvilke faktorer der giver anerkendelse på feltet, afhængig af mængden af kulturel kapital? I denne hypotese er der således en antagelse om, at udenlandsvolontører med højere kulturel kapital, har en bedre viden om den 'rette adfærd', og vil derfor have mindst sandsynlighed for social eksklusion.

Bearbejdning Af Uafhængige Variable

I denne hypotese udgøres den uafhængige variable af et mål for kulturel kapital. Denne er ligeledes en forkortet version(se bilag s63 for fulde version).

I denne hypotese vil kulturel kapital blive operationaliseret ned til og sammensat af nogle målbare størrelser, som antages at være dækkende for fænomenet. Ligesom med social eksklusion og målet for økonomisk kapital baggrund, vil det altid være muligt at finde yderligere

faktorer som kunne berige forståelsen af kulturel kapital, men af ressourcemæssige årsager kan alle ikke inkluderes. I nærværende undersøgelse er målet for kulturel kapital forsøgt udgjort af 4 delområder. På baggrund af Anna Zimdars, Alice Sullivan og Anthony Heath anbefaling (Zimdars et al 2009:119) er 3 delområder - kulturel viden, kulturelle aktiviteter samt læsevaner - blevet forsøgt inkluderet, idet disse forskellige typer af kulturel kapital, ifølge tidligere nævnte forfattere, kan blive tillagt forskellig betydning på forskellige felter. Derudover er det, på baggrund af afsnittet omkring alternative rejser som smagsdistinktion, blevet forsøgt at udvinde nogle mål for kulturel kapital, der muligvis specielt kunne gøre sig gældende på volontørfeltet. Optimalt set ville det have været ideelt med elementer, der direkte var blevet koblet til udenlandsvolontørfeltet, men idet der ikke synes at forefindes megen forskning på området, har det i nærværende undersøgelse været nødvendigt at udforske området på baggrund af en blandet viden omkring udenlandsvolontører samt alternative rejsende generelt. Indikatorerne, som kunne gøre sig specielt gældende på udenlandsvolontørfeltet, er således fundet på baggrund af en operationalisering af - intellektualisering, professionalisering samt afstand til masseturismen og unikhed - som i teori afsnittet blev beskrevet som givende anerkendelse på feltet indenfor alternativt rejsende. Idet udenlandsvolontørophold som tidligere nævnt er anerkendt som en alternativ rejseform, kunne dette ligeledes være elementer, der indgik som kulturel kapital på volontør feltet. Dermed er *intellektualisering og unikhed og afstand til masse turismen* forsøgt målt igennem v52'vigtigheden af at det er et unikt projekt', v53'vigtigheden af at det er sjælden besøgt destination', v29 rekodet til 'om det er et 3verdensland de rejste til', v33_4'om de udviklede evner, egenskaber og viden' samt 33_1'om de fik en særlig tilknytning til destinationen og befolkningen igennem deres ophold' hvilket kunne give en indikator på om de føler, de havde et særligt autentisk udenlandsophold. *Professionalisering* er søgt målt igennem v44'om de tidligere har været frivillig i udlandet', v46'om de tidligere har været frivillig i DK', v51_12 'om de er en erfaren frivillig', v51_4'om de har rejst meget' samt v51_20'om de har modtaget projekt relevant træning'. Således er det komplekse og abstrakte kulturelle kapital begreb forsøgt indfanget af multiple indikatorer, for at dække fænomenet fra flere sider.

Som det kan ses i tabel E-1 i bilaget mundede disse 4 delområder ud i 52 forskellige variable, som blev underkastet en reliabilitetstest, for at teste om disse var pålidelige indikatorer for kulturel kapital.

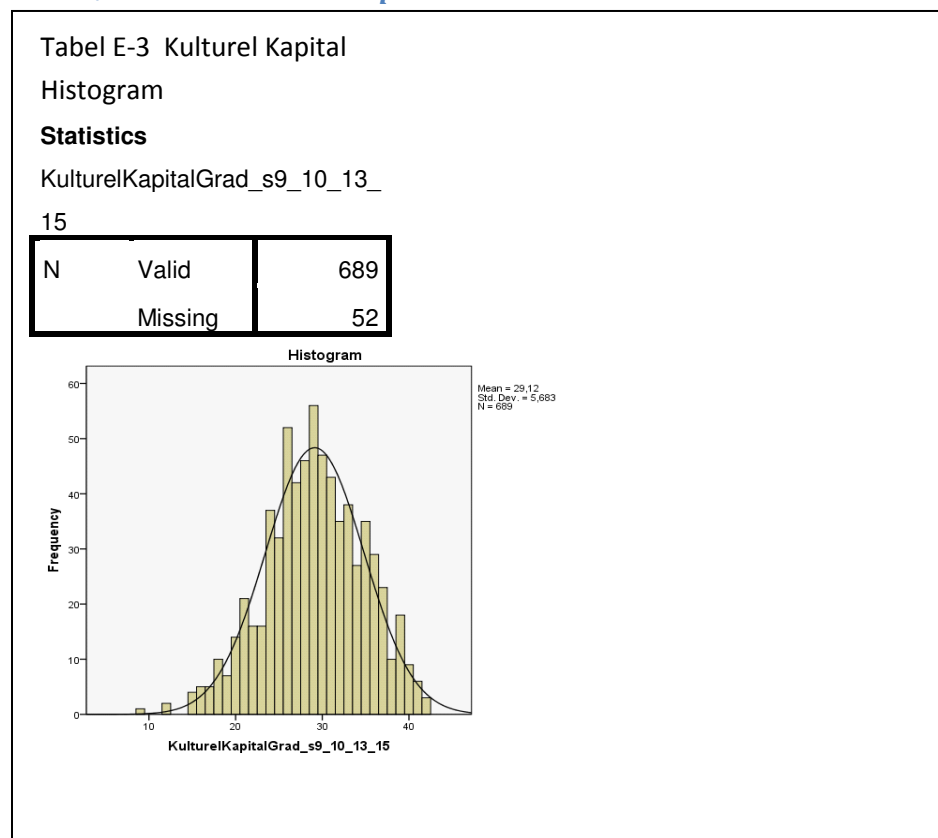
Her fremgår det af corrected item-total correlation, der beregner retningen af respondenternes besvarelser, at mange af variablerne ligger under 0,3 hvilket betyder at mange af indikatorerne ikke måler samme underliggende koncept. Disse er herefter udtaget enkeltvis, som ved

udarbejdelsen af social eksklusions målet, for at sikre at nogle af disses lave værdi, ikke er påvirket af en samvariation med andre variabler. På baggrund af denne procedure er der slutteligt 14 variabler tilbage med en tilfredsstillende værdi over 0.3. Herefter kan man se i tabel E-1, hvor det igennem Cronbach's Alpha er blevet undersøgt, om der eksisterer en item-to-item korrelation mellem indeksets 14 items og således, om der er en konsistens i respondenternes svar, at Cronbach's Alpha ligger på 0,789. Skalaen har således en tilfredsstillende reliabilitet, og ikke yderligere variabler vil på baggrund af dette blive udeladt af målet. Således består Kulturel kapital af 14 variabler, v9_1,9_3-4, 9_6, 10_1, 10_3, 10_4-10_7,10_9, 13_1, 13_3 og v15. Desværre er ingen af variablerne, der muligvis kunne være speciel kulturel kapital på udenlandsvolontør feltet, valide til at indgå i det endelige indeks, hvilket indikerer at de ikke måler kulturel kapital. Dette betyder, at målet for kulturel kapital er udgjort af de mere klassiske indikatorer, så som viden indenfor specielle områder, specielle kulturelle aktiviteter, læsevaner samt antallet af bøger i hjemmet. Som man kan se i tabel E-2 i bilaget(samlingen af kulturel kapital indekset), er svarene på disse 14 herefter blevet lagt sammen. Svarkategorierne indenfor hver variable har her givet værdierne 0-4, hvor 0 repræsenterer eks. ingen viden indenfor et område og 4 repræsenterer meget stor viden indenfor et område. Således har hver respondent en samlet score, hvor des højere score repræsenterer des højere kulturel kapital.

Opdelingen af respondenterne er herefter foregået på samme måde som ved social eksklusion og økonomisk kapital baggrund, ved en tilnærmelsesvis opdeling i kvartiler 25%,50%,75% og 100%, således at der ligeledes her er tale om en relativ placering i forhold til de andre respondenter. På denne måde er dette mål ligeledes i tråd med undersøgelsens teoretiske ramme, samtidigt med at det igen undgås, at inddelingen baseres på en subjektiv vurdering eller absolutte kriterier for, hvornår de enkelte respondenter tilhører de forskellige kategorier(Devaus2002:165-166). På baggrund af denne opdeling indeholder den første kategori meget lav kulturel kapital således 170 respondenter, den anden kategori lav kulturel kapital indeholder 196 respondenter, og den tredje kategori mellem kulturel kapital rummer 163 respondenter. Den fjerde og sidste kategori, højere kulturel kapital, tæller 160 respondenter(tabel E-2).

Univariat Analyse

Volontørernes Kulturelle Kapital

I tabel E-3 gives der et overblik over fordelingen af de forskellige volontørers kulturelle kapital. Denne figur baseres på 689 respondenter. Værdierne rangerer som det kan ses fra 9 til 42, hvilket indikerer, at der ikke er nogle af volontørerne, der har opnået de laveste eller de højeste værdier i alle svarene, som ville give en samlet score på enten 0 eller 56, og alle er dermed i besiddelse af lidt kulturel kapital. Jo højere værdi, jo højere er den enkelte udenlandsvolontørs kulturelle kapital - hvilket dækker over en større viden indenfor politik, litteratur, historie og kunst - samt en højere deltagelse i aktiviteter som museums besøg, udstillinger og kunstudstillinger, opera/operette, ballet, koncerter eller teaterforestillinger. Derudover dækker det over volontører, der oftere læser aviser og bøger, foretager biblioteksbesøg samt er i besiddelse af mange almindelige eller elektroniske bøger i hjemmet. Dermed afspejler en stigning i værdierne en stigning i viden omkring ovenstående emner, og i hyppigheden de forskellige aktiviteter foretages. Som det kan ses på tabel E-3 er der tale om en normalfordeling, hvor de fleste udenlandsvolontører er centeret omkring en gennemsnitlige kulturel kapital omkring de 29-30 som midte og færre ude ved ydre kategorierne. Disse blev som nævnt inddelt tilnærmelsesvis percentiler og værdi 9-25 dækker således over kategorien meget lav kulturel kapital, værdi 25-29 over kategorien lav kulturel kapital, værdi 30-33 over kategorien mellem

kulturel kapital og værdi 34-42 over kategorien højere kulturel kapital. Som det kan ses indeholder kategorien meget lav kulturel kapital en større spredning af værdier, men ligesom med målet for økonomisk kapital baggrund vurderedes det dog nødvendigt, at foretage denne inddeling for at sikre nok individer i hver kategori.

Bivariat Analyse

Forholdet Mellem Kulturel Kapital Og Social Eksklusion

I det følgende vil hypotesens overordnede variable, indekset for social eksklusion og kulturel kapital målet, blive sat op overfor hinanden for derigennem at teste associationen imellem dem. I nedenstående krydstabel (tabel E-4) mellem kulturel kapital og social eksklusions fremkommer det hurtigt, at der ikke er tale om en signifikant association grundet den høje p-værdi.

KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1 * EksklusionsIndeks Crosstabulation							
			EksklusionsIndeks				Total
			Ingen grad af eksklusion	meget lav grad af eksklusion	lav grad af eksklusion	Højere grad af eksklusion	
KulturalKapitalIndeks	meget lav kulturel kapital	Count	29	20	49	34	132
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	22,0%	15,2%	37,1%	25,8%	100,0%
		% within EksklusionsIndeks	25,0%	18,2%	29,5%	23,9%	24,7%
	lav kulturel kapital	Count	28	39	49	39	155
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	18,1%	25,2%	31,6%	25,2%	100,0%
		% within EksklusionsIndeks	24,1%	35,5%	29,5%	27,5%	29,0%
	mellem kulturel kapital	Count	32	30	39	29	130
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	24,6%	23,1%	30,0%	22,3%	100,0%
		% within EksklusionsIndeks	27,6%	27,3%	23,5%	20,4%	24,3%
	højere kulturel kapital	Count	27	21	29	40	117
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	23,1%	17,9%	24,8%	34,2%	100,0%
		% within EksklusionsIndeks	23,3%	19,1%	17,5%	28,2%	21,9%
Total		Count	116	110	166	142	534
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	21,7%	20,6%	31,1%	26,6%	100,0%
		% within EksklusionsIndeks	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Symmetric Measures					
		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. Tb	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	,153			,186
	Cramer's V	,088			,186
Ordinal by Ordinal	Gamma	-,007	,050	-,134	,894
N of Valid Cases		534			

Case Processing Summary						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1 * EksklusionsIndeks	534	,7	207	,3	741	1,0

Dermed kan denne hypotese ligesom hypotese 1 ikke umiddelbart befæstes. Ligesom ved den tidligere hypotese kunne dette indikere, at kulturel kapital heller ikke har nogen betydning for distinktionen mellem udenlandsvolontørerne, og at besiddelsen af kulturel kapital dermed ikke kan stille den enkelte udenlandsvolontør bedre eller ekskludere denne.

Ligesom i den tidligere hypotese er det dog forsøgt at stille den kulturelle kapital overfor, hvor vellidt udenlandsvolontørerne oplevede de var, for at teste om den kulturelle kapital på anden vis kunne have en betydning i distinktionsprocessen. I tabel E-5 indikerer gammaværdien på -0,155 en svag sammenhæng mellem variablene, som ud fra p-værdien på 0,020 kan sige at være en signifikant sammenhæng. Ud fra denne tabel kan man se at, der indenfor gruppen af meget vellidte og mere vellidte end gennemsnittet forekommer en meget svag stigning fra meget lav kulturel kapital 21% til højere kulturel kapital 23,9%. Omvendt indenfor gruppen, der var/er midt imellem på deres ophold som udenlandsvolontør, ses et mere tydeligt fald fra meget lav kulturel kapital på 30,1% til højere kulturel kapital på 16,8%. Dette indikerer at volontørerne, specielt indenfor gruppen der er midt imellem, i højere grad er udgjort af individer med lavere kulturel kapital. Således synes mængden af kulturel kapital potentielt at kunne påvirke hvor 'nemt' der er at blive mere vellidt end gennemsnittet. Dermed indgår den kulturelle kapital måske for nogle i distinktionsprocessen, da disse eventuelt qua deres lavere kulturelle kapital ikke efterstræber nogle af de faktorer, der måske har indflydelse en eventuel bedre positionering på udenlandsvolontørfeltet. Den kulturelle kapital kan derfor indirekte have betydning i distinktionsprocessen, hvilket gør det nærværende at undersøge andre faktorerers sammenhæng med den kulturelle kapital.

Tabel E-5 Krydstabel mellem Kulturel Kapital og Hvor vellidt den enkelte var

KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1 * Rek43Ny3grupper Crosstabulation						
			Hvor vellidt var du Rek43Ny3grupper			Total
			Meget Vellidt og Mere vellidt end gennemsnittet	Midt imellem	Mindre vellidt end gennemsnittet og ikke vellidt	
KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	meget lav kulturel kapital	Count	65	59	4	128
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	50,8%	46,1%	3,1%	100,0%
		% within Rek43Ny3grupper	21,0%	30,1%	44,4%	24,9%
	lav kulturel kapital	Count	93	58	0	151
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	61,6%	38,4%	,0%	100,0%
		% within Rek43Ny3grupper	30,0%	29,6%	,0%	29,3%
	mellem kulturel kapital	Count	78	46	1	125
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	62,4%	36,8%	,8%	100,0%
		% within Rek43Ny3grupper	25,2%	23,5%	11,1%	24,3%
	højere kulturel kapital	Count	74	33	4	111
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	66,7%	29,7%	3,6%	100,0%
		% within Rek43Ny3grupper	23,9%	16,8%	44,4%	21,6%
Total	Count	310	196	9	515	
	% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	60,2%	38,1%	1,7%	100,0%	
	% within Rek43Ny3grupper	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Gamma= -0,155, p-værdi= 0,020

Forholdet Mellem Kulturel kapital Og Den Mulige 'Udenlandsvolontør kapital'

Desværre kunne de udvalgte udenlandsvolontør parametre, der måske kunne have betydning for den sociale distinktion på udenlandsvolontør feltet, som nævnt ikke indgå i målet for kulturel kapital. Dog er det interessant, i lyset af sammenhængen mellem vellidthed og kulturel kapital, at se nærmere på om de med en højere kulturel kapital i højere grad fokuserer på de parametre, der af Munt er blevet beskrevet som vigtige indenfor alternative rejser, idet dette kan indikere om der evt. er en sammenhæng mellem at have høj kulturel kapital og efterstræbe disse værdier. De mulige udenlandsvolontørkapitaler kan måske være med til at indikere, hvorfor de med højere kulturel kapital i lavere grad tilhører de, der ligger midt imellem socialt, idet disse ifølge teorien eventuelt kan være med til at stille nogle udenlandsvolontører bedre end andre i det sociale spil, og derfor kan de muligvis have indflydelse på graden af vellidthed. Af denne grund vil den følgende del af analysen, blive fokuseret på sammenhængen mellem kulturel kapital og de ud fra teorien operationaliserede ned variable, der kunne være vigtige på udenlandsvolontørfeltet.

I krydstabellerne mellem kulturel kapital og hvorvidt den enkelte havde modtaget træning (tabel E-6), vigtigheden af et unikt projekt (tabel E-7) eller en unik destination (tabel E-8), samt hvorvidt de havde valgt at rejse til et 3verdensland (tabel E-9), viste der sig ikke nogen signifikant sammenhæng. Således synes der ikke at være nogen sammenhæng mellem at prioritere at destinationen eller projektet er unikt eller at vælge at modtage projekt relevant træning og vælge at tage til et 3verdensland og det at være i besiddelse af en vis mængde kulturel kapital. Ved nogle af de andre mulige variabler viste der sig dog en mere interessant sammenhæng.

I krydstabellerne mellem kulturel kapital og at have været frivillig i udlandet før (tabel E-10) samt frivillig i DK før (tabel E-11), ses der en signifikant sammenhæng. I tabel 2.9 ses en signifikant p-værdi på 0,009 og en svag sammenhæng igennem gamma på 0,157, der indikerer at de som tidligere har været frivillige i udlandet, i højere grad er i besiddelse af højere kulturel kapital. Dette ses på den svage stigning, der er fra de tidligere udenlandsfrivillige med meget lav kulturel kapital 20,6% til dem med højere kulturel kapital 27,2%. Omvendt ses der et overordnet fald fra dem med meget lav kulturel kapital 26,5% til dem med højere kulturel kapital 19,5% ved de som ikke har været frivillige før, hvilket indikerer, at de som ikke tidligere har været frivillige i udlandet, i højere grad er i besiddelse af lavere kulturel kapital.

I tabel E-11 ses der ligeledes en signifikant sammenhæng på 0,000, mellem det at have været frivillig i DK før og andelen af kulturel kapital. Her indikerer en gammaværdi på 0,244 ligeledes en moderat sammenhæng, mellem højere kulturel kapital og at have været frivillig i DK. Dette ses ved en mere klar stigning fra de tidligere frivillige i DK med meget lav kulturel kapital 17,5% til de med højere kulturel kapital 29,2%, samt et mere klart fald fra dem med meget lav kulturel kapital 30,9% til dem med højere kulturel kapital 15,9% indenfor dem, som ikke har været frivillige i DK før. Dette indikerer ligeledes en tendens til, at flere af dem som har været frivillige i DK før, er i besiddelse af højere kulturel kapital.

Ved en krydstabel mellem kulturel kapital og hvorvidt udenlandsvolontørerne har rejst meget (v51_4) fremkommer der endnu en interessant signifikant sammenhæng. I tabel E-12 ses en signifikant p-værdi på 0,000 og en moderat sammenhæng igennem Gamma på 0,202, der bl.a. viser at flere, af dem som i meget høj grad har rejst meget, er udgjort af volontører med højere kulturel kapital end af dem med meget lav kulturel kapital. Således ses en jævn stigning indenfor gruppen, der har rejst meget, hvor 18% er i besiddelse af meget lav kulturel kapital, 23,6% er i besiddelse af lav kulturel kapital, 25,8% er i besiddelse af mellem kulturel kapital og 32,6% er i besiddelse af højere kulturel kapital. Omvendt ses det indenfor dem, som i lav grad

har rejst meget et overordnet jævnt fald fra 28% til 14,3%, hvilket indikerer, det i højere grad er volontører med lavere kulturel kapital, som ikke har rejst meget.

Ovenstående 3 variabelers sammenhæng med kulturel kapital kunne afspejle, at dem med højere kulturel kapital har en større tendens til at professionalisere rejser samt områder indenfor frivilligt arbejde i Danmark eller i udlandet, som Munt beskriver. Ifølge Munt er denne form for professionalisering af 'rejsen'/udenlandsvolontørholdet noget, der kan give kapital indenfor det alternative rejse felt, hvilket således ligeledes evt. kunne påvirke den enkelte volontørs position. Således kunne manglen på erfaring indenfor enten rejser eller frivilligt arbejde måske gøre det sværere, at blive blandt de mere vellidte end gennemsnittet. Besiddelsen af erfaring indenfor rejser eller frivilligt arbejde kunne således måske også omvendt være en af årsagerne til, at der er et lille flertal af individer med højere kulturel kapital, i forhold til de med meget lav kulturel kapital, indenfor de meget vellidte og mere vellidte end gennemsnittet.

Elaborerings Analyse

Ovenstående sammenhæng gør det interessant at se på sammenhængen mellem kulturel kapital, og hvor vellidt de forskellige udenlandsvolontører er, samtidigt med at der elaboreres for, om nogle af 3 ovenstående variabler har betydning i det oprindelige bivariate sammenhæng.

Ved elaborering for hvorvidt de forskellige volontører har været frivillige i DK eller i udlandet før, fremkommer der en interessant sammenhæng. Her ses det i tabel E-13 og E-14 (se det hele af tabellerne i bilaget) at der er en signifikant sammenhæng mellem ikke at have været frivillig før i DK eller i udlandet og kulturel kapital, og hvor vellidt man er.

Tabel E-13 Krydstabel mellem Kulturel Kapital og Vellidthed, elaboreret for frivillig i DK

KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1 * Rek43Ny3grupper * Rek46TidligereDKFrivillig Crosstabulation							
Rek46TidligereDKFrivillig			Rek43Ny3grupper			Total	
			Meget Vellidt og Mere vellidt end gennemsnittet	Midt imellem	Mindre vellidt end gennemsnittet og ikke vellidt		
nej	KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	meget lav kulturel kapital	Count	39	40	3	82
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	47,6%	48,8%	3,7%	100,0%	
		% within Rek43Ny3grupper	24,7%	38,5%	75,0%	30,8%	
		lav kulturel kapital	Count	48	25	0	73
	% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	65,8%	34,2%	,0%	100,0%		
	% within Rek43Ny3grupper	30,4%	24,0%	,0%	27,4%		
	mellem kulturel kapital	Count	45	25	0	70	
	% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	64,3%	35,7%	,0%	100,0%		
	% within Rek43Ny3grupper	28,5%	24,0%	,0%	26,3%		
	højere kulturel kapital	Count	26	14	1	41	
	% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	63,4%	34,1%	2,4%	100,0%		
	% within Rek43Ny3grupper	16,5%	13,5%	25,0%	15,4%		
	Total	Count	158	104	4	266	
	% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	59,4%	39,1%	1,5%	100,0%		
	% within Rek43Ny3grupper	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		
	Symmetric Measures						
Rek46TidligereDKFrivillig			Value	Asymp. Std. Error	Approx. Tb	Approx. Sig.	
nej	Nominal by Nominal	Phi	,200			,101	
		Cramer's V	,141			,101	
	Ordinal by Ordinal	Gamma	-,194	,093	-2,069	,039	
	N of Valid Cases		266				
ja	Nominal by Nominal	Phi	,168			,318	
		Cramer's V	,119			,318	
	Ordinal by Ordinal	Gamma	-,120	,095	-1,258	,208	
	N of Valid Cases		249				

I tabel E-13 (elaboreret for om volontørerne har været frivillig i DK tidligere) fremkommer der en signifikant p-værdi ved dem, som ikke har været frivillige i DK før på 0,039, og en gamma værdi på -0,194 der signalere en svag negativ sammenhæng. Således har forholdet mellem mængden af volontørernes kulturelle kapital og hvor vellidte de er, kun en betydning for de volontører som ikke har været frivillige i DK tidligere. Dette kunne indikere at den kulturelle kapital de enkelte volontører besidder i forvejen, kun har betydning for hvor vellidte de er, hvis de ikke har andre kapitaler, der kan benyttes i det sociale spil. I denne tabel ses det, at ud af dem som ikke tidligere har været frivillige i DK, har en større procentdel af volontørerne som socialt ligger midt imellem, lavere kulturel kapital. Indenfor denne gruppe ses det, at 38,5% er udgjort af volontører med meget lav kulturel kapital, og at antallet af individer med højere andele af kulturel kapital falder procentvis des højere kulturel kapital de besidder, således at der kun er 13,5% indenfor denne gruppe, der er udgjort af volontører med højere kulturel kapital. Ser man på gruppen af meget vellidte og lidt mere vellidt end gennemsnittet, ser man overordnet set en stigning af antallet af volontører i gruppen des højere kulturel kapital. Dog ses det, at den laveste procentdel af individer indenfor denne kategori rent faktisk er fra de med højere kulturel kapital.

Dette ses dog som udtryk for, at der i forvejen ikke er mange udenlandsvolontører med højere kulturel kapital, der ikke har været frivillige i DK før(44stk) sammenlignet med eks de med meget lav kulturel kapital, der ikke har været frivillige i DK før(82stk), og at det derfor procentvis kan være svært at nå de andre. Ser man indenfor gruppen af volontører med højere kulturel kapital, er flertallet(63,4)placeret i meget vellidt kategorien i forhold til midtimellem kategorien(34,1%).

Tabel E-14 Krydstabel mellem Kulturel Kapital og Vellidthed, elaboreret for frivillig i Udlandet

KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1 * Rek43Ny3grupper * Rek44TidligereUdlandsFrivillig Crosstabulation							
Rek44TidligereUdlandsFrivillig				Rek43Ny3grupper			
				Meget Vellidt og Møre vellidt end gennemsnittet	Midt imellem	Mindre vellidt end gennemsnittet og ikke vellidt	Total
nej	KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	meget lav kulturel kapital	Count	42	44	2	88
			% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	47,7%	50,0%	2,3%	100,0%
			% within Rek43Ny3grupper	21,5%	33,6%	50,0%	26,7%
	lav kulturel kapital	Count	59	40	0	99	
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	59,6%	40,4%	,0%	100,0%	
		% within Rek43Ny3grupper	30,3%	30,5%	,0%	30,0%	
	mellem kulturel kapital	Count	51	28	1	80	
		% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	63,8%	35,0%	1,3%	100,0%	
		% within Rek43Ny3grupper	26,2%	21,4%	25,0%	24,2%	
højere kulturel kapital	Count	43	19	1	63		
	% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	68,3%	30,2%	1,6%	100,0%		
	% within Rek43Ny3grupper	22,1%	14,5%	25,0%	19,1%		
Total			Count	195	131	4	330
			% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	59,1%	39,7%	1,2%	100,0%
			% within Rek43Ny3grupper	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Symmetric Measures							
Rek44TidligereUdlandsFrivillig			Value	Asymp. Std. Error	Approx. Tb	Approx. Sig.	
nej	Nominal by Nominal	Phi	,169			,149	
		Cramer's V	,120			,149	
	Ordinal by Ordinal	Gamma	-,219	,081	-2,666	,008	
		N of Valid Cases	330				
ja	Nominal by Nominal	Phi	,192			,340	
		Cramer's V	,136			,340	
	Ordinal by Ordinal	Gamma	-,039	,114	-,342	,732	
		N of Valid Cases	185				

I tabel E-14(elaboreret for om volontørerne har været frivillig i udlandet tidligere) fremkommer der ligeledes en signifikant p-værdi ved dem, som ikke har været frivillige i Udlandet før på 0,008, og en gamma værdi på -0,219, der signalere en moderat negativ sammenhæng. Således har forholdet mellem mængden af volontørernes kulturelle kapital, og hvor vellidte de er, også kun en betydning for de volontører, som ikke har været frivillige i udlandet tidligere. Her ses der samme tendens som ved dem, som ikke havde været frivillige i DK, idet gruppen af volontører der ligger midtimellem, som ikke har været udenlandsfrivillige før, i højere grad er udgjort af de med meget lav kulturel kapital. Samtidigt ses en meget svag stigning i gruppen af meget vellidte, hvor færrest indenfor denne gruppe er i besiddelse af meget lav kulturel kapital. Således synes

denne sammenhæng også at indikere, at besiddelsen af en i forvejen højere eller lavere kulturel kapital, kan have en betydning i det sociale spil, hvis man ikke har erfaring som frivillig og derfor må trække på nogen af de ressourcer, man i forvejen har.

Tabel E-15 Krydstabel mellem kulturel kapital og vellidthed elaboreret for rejst meget

KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1 * Rek43Ny3grupper * rek51_4RejstMeget_Crosstabulation				rek51_4RejstMeget			
				Rek43Ny3grupper			Total
				Meget Vellidt og Mere vellidt end gennemsnittet	Midt imellem	Mindre vellidt end gennemsnittet og ikke vellidt	
Slet ikke	KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	meget lav kulturel kapital	Count	0	5		5
			% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	,0%	100,0%		100,0%
			% within Rek43Ny3grupper	,0%	71,4%		41,7%
		lav kulturel kapital	Count	2	1		3
			% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	66,7%	33,3%		100,0%
			% within Rek43Ny3grupper	40,0%	14,3%		25,0%
		højere kulturel kapital	Count	3	1		4
			% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	75,0%	25,0%		100,0%
			% within Rek43Ny3grupper	60,0%	14,3%		33,3%
	Total		Count	5	7		12
			% within KulturalKapitalIndeks_s9_10_13_1	41,7%	58,3%		100,0%
			% within Rek43Ny3grupper	100,0%	100,0%		100,0%

Gamma= -0,867, p-værdi= 0,000

Ved elaborering for hvorvidt de forskellige volontører har rejst meget (se hele tabel E-15 i bilaget), fremkommer der ligeledes en interessant sammenhæng indenfor dem som slet ikke har rejst meget. Denne skal dog tages med ét gran salt på trods af en signifikant p-værdi på 0,000, og en mistænkelig høj og stærk gammaværdi på -0,867, idet der kun er tale om 12 respondenter. Denne er dog alligevel taget med, idet den illustrerer at flertallet af de som slet ikke har rejst meget indenfor gruppen, der socialt ligger midt imellem er i besiddelse af meget lav kulturel kapital. Omvendt indenfor gruppen af meget vellidte der slet ikke har rejst meget, er flertallet i besiddelse af højere kulturel kapital. Dette synes ligeledes at kunne indikere betydningen af volontørernes kulturelle kapital, hvis de ikke har andre kapital givende ressourcer.

På baggrund af ovenstående elaboreringer, synes der at være en sammenhæng mellem volontørernes kulturelle kapital og hvor vellidte de er, hvis de ikke har andre ressourcer der kan indgå i det sociale spil. Således er det måske nemmere for flere af dem med højere kulturel kapital at positionere sig lukrativt på volontør feltet, hvis de ikke har nogle andre kapitalgivende ressourcer - som erfaring indenfor frivilligt arbejde i udlandet eller i DK eller evt. har erfaring

indenfor rejser. Således kan det godt være, at flere af dem med høj kulturel kapital har en tendens til at professionalisere det frivillige arbejde hvilket måske kan stille dem bedre socialt, men mange af dem med højere kulturel kapital som ikke gør det, ser stadig ud til at kunne benytte deres eksisterende kulturelle kapital eller måske nogle andre ressourcer, som ikke er bekendte i denne undersøgelse, der kan påvirke deres position til stadig at have nemmere ved at blive mere vellidt. Omvendt kan det evt. være sværere for de med meget lidt kulturel kapital at positionere sig bedre end midt mellem, hvis de ikke har andre kapitalgivende ressourcer som erfaring indenfor frivilligt arbejde og rejser.

Paradoksalt nok gør den i forvejen høje kulturelle kapital, ifølge teorien, det nemmere for disse at 'vælge' de rigtige elementer, der kan påvirke deres position i en positiv retning, selvom dem med lavere kulturel kapital 'i højere grad vil have behov for at vælge', at tilegne sig erfaring, for at kunne stille sig bedre socialt, idet disse ikke har en høj kulturel kapital som 'mulighed', der kan benyttes i distinktionsprocessen.

Samlet Analyse Af Udenlandsvolontørfeltet

Da det som nævnt ikke var muligt at inddele udenlandsvolontørerne i deciderede grupper på baggrund af klynge analysen og derudfra foretage en analyse af dem, vil den følgende analyse være af bredere karakter. I det følgende vil data blive analyseret i forhold til Bourdieus begrebsunivers samt i forhold til tidligere forskning. Dette vil give et mere overordnet indblik i, hvem de danske udenlandsvolontører er, og hvad der adskiller dem.

Udenlandsvolontørernes Baggrund

Middelklassen: Som nævnt i Hypotese 1, er der indikationer på, at de danske udenlandsvolontører stammer fra den brede middelklasse. Dette fremgår som sagt af volontørernes vurdering af deres økonomiske og materielle situation under opvæksten i forhold til gennemsnits danskeren, hvor flertallet vurderer, at deres situation var som gennemsnittets eller lidt over (tabel F-1, F-2 og F-3). Dette stemmer meget godt overens med Munts vurdering af, hvilke individer der benytter alternative rejser i smagsdistinktionen. Dette kunne som nævnt være en forklaring på, hvorfor det ikke var muligt at trække tydelige skel mellem udenlandsvolontørerne, idet det grundet habitus muligvis er marginaler, der adskiller dem. Udenlandsvolontørernes potentielle tilhørsforhold til middelklassen, vil nemlig ifølge teorien betyde, at habitus har omsat deres livsstil til at være relativt identiske. Således vil habitus være medvirkende til at homogenisere gruppen.

Omgangskreds har erfaring med frivilligt arbejde: Flertallet af udenlandsvolontørernes omgangskreds har tidligere deltaget i frivilligt arbejde, enten i DK eller i udlandet. Kun 32,4% ud

af 642 udenlandsvolontører har ikke en omgangskreds, der har berørt nogen form for frivilligt arbejde (tabel F-4 Og F-5). Udenlandsvolontører synes således i høj grad at komme fra en gruppe, hvor frivilligt arbejde er en del af livsstilen. Dette kan igen muligvis forklares igennem deres tilhørsforhold til middelklassen, idet habitus som nævnt ifølge Bourdieu, tilnærmelsesvis 'streamliner' deres livsstil. Det synes dog i så fald at være et nyere element i livsstilen, idet det overvejende er venner, der tidligere har været frivillige frem for familie (tabel F-6 og F-7). Bourdieu forholder sig dog som nævnt i teori afsnittet ikke til forandringsperspektivet og hvordan det optræder, hvilket ikke giver nogen teoretiske forudsætninger for at vurdere, om der er tale om et nyt element i livsstilen. Derudover er undersøgelsens kvantitative udgangspunkt heller ikke egnet til at give et validt bud på, om der er tale om en livsstilsændring for middelklassen. I forbindelse med spørgsmålet omkring hvem i omgangskredsen der har været frivillig tidligere, er der kommet opmærksomhed på et problem, igennem de åbne svar kategorier der løbende har været i spørgeskemaet. Her har udenlandsvolontørerne desværre været tvunget til at vælge 1 kategori, hvilket ifølge nogle af udenlandsvolontørernes kommentarer ikke har været optimalt, idet flere i deres omgangskreds har været frivillige. Således er det ikke nødvendigvis kun vennerne, der tidligere har været frivillige. Dette ændre dog ikke på, at flertallet har kendskab til tidligere frivillige, og det kan derfor overvejes, om det i høj grad er omgangskredsen, der spiller en rolle i formidlingen af frivilligt arbejde i udlandet. Dette ville betyde, at 'word of mouth' muligvis har en betydning, når individer vælger at blive volontører. I så fald understreger dette, hvor vigtigt det er, at sørge for at volontørerne får det bedst mulige ophold, idet antallet af fremtidige udenlandsvolontører således vil være påvirket af positiv word of mouth.

Voluntourism Diskussionen

Volunteer- eller Vacation-minded: Blandingen af rejsen og arbejdet er, som nævnt i problemfeltet, et billede på den post moderne turisme, der er et resultat af opsplittningen af særpræg (Uriely et al 2003:59). Hvilken fordeling mellem arbejdet og fritiden der foretrækkes på destinationen er dog forskellig. På en skala fra 1-10, hvor 1 repræsenterer at man kun ønsker at have fri og 10 at man kun ønsker at arbejde, foretrækker de fleste (76,4%) at fordelingen mellem fritid og arbejde er omkring 5,6 eller 7 (tabel F-8). Der er dog også nogle, der gerne vil arbejde mere og mindre, hvilket viser at der er forskellige fortrukne fordelinger. Således synes spørgsmålet til den ønskede fordeling mellem arbejde og fritid at give et indblik i de 2 typer volontører Sally Brown (2005) beskriver indenfor volontørturisme, jf problemfeltet, der karakteriseres ved at være volunteer-minded eller vacation-minded (Brown 2005:480). Disse fremgår tydeligst ved polerne af spørgsmålene, hvor der ikke umiddelbart forekommer nogen tvivl om, hvorvidt fritiden eller arbejdet er foretrukket. I nærværende undersøgelse foretrækker

flertallet dog rent faktisk at befinde sig i midten og lidt over midten, når det kommer til fordelingen af arbejde og fritid. Dette understreger problematikken ved Browns inddeling, idet størstedelen befinder sig i et område, hvor det er svært at vurdere tilhørsforholdet. Data kunne indikere, at flertallet tenderer mod at være fokuseret på volontør arbejdet og derfor er mest volunteer-minded, hvis man antager at 5 repræsenterer en ligelig fordeling mellem arbejde og fritid. Dog baseres denne indikation kun på 1 spørgsmål og medtager ikke motivationer eller hvad udenlandsvolontørerne rent faktisk har gjort, hvilket gør at det bør tages med forbehold. Ved en krydstabulering mellem fortrukne arbejdsfordeling og udenlandsvolontørernes konkrete arbejdstid, viser der sig en stærk signifikant sammenhæng (tabel F-9). Jo mere de enkelte har arbejdet på deres projekt, des mere arbejde foretrækker de under deres ophold, hvilket forekommer meget naturligt. Dette kunne indikere en sammenhæng mellem deres ønsker og hvad de rent faktisk har gjort. Her ses det, at de som har arbejdet i hvad der svarer til 2-3 dage om ugen, foretrækker en arbejdsfordeling, der ligger omkring 5-6, hvilket muligvis giver en indikation på hvad tallet 5 dækker over for volontørerne. I forhold til Browns inddeling synes det dog stadig svært at placere udenlandsvolontørerne, for hvor meget skal arbejdet konkret fylde, før man kan karakteriseres som volunteer eller vacation minded? Eller er det konkrete antal arbejdstimer ligeegyldig, hvis den største nydelse kommer ved enten det altruistiske eller hedonistiske aspekt af opholdet? Brown anvender motivationer og tankesæt til at definere hvilken type volontørerne er (Brown&Morrison2003), hvilket måske betyder, at det reelle arbejdstimetal ikke er vigtig. Men man kan stille spørgsmålstejn ved, om det overhovedet er muligt at afdække, hvilken del der fylder mest, ud fra volontørernes beskrivelse af motivationer som Brown benytter. Denne overvejelse kommer af Fisher og Akermans (1998) pointering af, at udenlandsvolontør arbejdet kan kaldes for en social attraktiv adfærd, der giver en social belønning, jf. problemfeltet (Fisher&Akerman1998:273). Dette fremkommer også i data. 91,1% oplever lidt, noget eller meget mere positiv respons fra andre mennesker som frivillig, sammenlignet med en anden type udenlandsophold (tabel F-11). 82,2% har få gange, ofte eller meget ofte oplevet anerkendelse fra andre frivillige pga. at de er frivillige (tabel F-12) og 72,3% har modtaget henvendelser efter de er kommet hjem vedrørende deres ophold som frivillig (tabel F-13). Det forekommer således at være mange sociale belønninger ved at være frivillig. Derudover mener 79,7%, at man udsender mere positive signaler til omverdenen, hvis man vælger at være frivillig frem for, hvis man ikke var det (tabel F-14), hvilket indikerer at volontørophold er forbundet med social status. De sociale belønninger, den forbundne sociale status samt det, at personligt udbytte af et volontørophold er imod de sociale normer, idet det som nævnt i problemfeltet, ikke er særlig acceptabelt at tage på et volontørophold med fritiden

som hovedformålet (Fisher&Akerman1998:263), giver mange incitamenter til ikke at fremhæve de reelle motivationer. Således synes motivationer at være svære at afdække, og hvorvidt udenlandsvolontørerne er mere vacation- eller volunteer-minded, er derfor måske bedre undersøgt ud fra hvad de faktisk har foretaget sig under opholdet? Når man ser på udenlandsvolontørernes foretrukne fordeling mellem arbejde og fritid, kan man dog sætte spørgsmålstejn ved, om den megen diskussion omhandlende hvorvidt ferien, eller det frivillige arbejde er det centrale ved volontøropholdet, er berettiget. Flertallet af udenlandsvolontørerne placerer sig omkring 5,6 og 7 (tabel F-8), og samler sig således i en stor gruppe omkring midten med mod arbejdet, hvilket kan fremstå som lidt af en gråzone. Således synes der at være levnet plads til både arbejdet og fritiden ved flertallet. Derudover fremstår projekterne umiddelbart også som tilpasset muligheden for både altruisme og hedonisme, hvilket kan undre en, når mange organisationer tager skarp afstand fra turisme perspektivets tilstedeværelse:

Altruisme versus hedonisme: Flertallet af de forskellige projekter der udbydes, giver mulighed for både at hjælpe andre samt mulighed for at nyde destinationen, i meget høj eller høj grad. Dette ses i tabel F-15, hvor 69,5% ud af 653 udenlandsvolontører, oplyser at deres projekter gav mulighed for begge dele. Der er dog ligeledes nogle som kun i lav grad mener der var mulighed for begge dele. Flertallets vurdering ses dog som en klar indikator på, at turisme aspektet er til stede i volontøropholdet, samtidigt med muligheden for at hjælpe andre mennesker, i de fleste ophold. Således synes det også muligt, at volontørerne som Simpson(2005) og Wearing(2001) beskriver det, bevæger sig imellem roller som volontører og turister(i Raymond2008:50). Dermed åbner opholdende tilsyneladende både op for et hedonistisk samt altruistisk aspekt. Dette gør det ikke utænkeligt, at hedonistiske og altruistiske motiver kan sameksistere på udenlandsvolontørfeltet, jf Munstone i problemfeltet(Munstone2007:105-106,111), idet man kunne forestille sig at projekternes sammenstyknig, er tilpasset efterspørgslen. Dette kunne indikere, at kun få er rent volunteer-minded eller vacation-minded, og at flertallet foretrækker en blanding af begge dele. Dermed kan man stille spørgsmålstejn ved, om 'kampen' om at klassificerer udenlandsvolontørerne som voluntourists, hvor ferien er hovedformålet, eller som 'rene altruistiske frivillige', hvor turisme aspektet ikke har nogen betydning, i denne sammenhæng bliver en kamp om at tvinge midtergruppen ind i polerne?

Der er dog tvetydige signaler i data der indikerer, at udenlandsvolontørfeltet selv er splittet omkring deres ståsted. Projekterne indikerer en åbenhed overfor både at give volontørerne mulighed for at hjælpe samt at nyde destinationen(tabel F-15). Samtidigt viste den indledende kontakt med nogle af organisationerne dog at være besværliggjort af ordet voluntourism, som

nogle bestemt ikke ønskede at blive associeret med, jf metodeafsnittet. Ifølge Rowe og Hall(2003) og Simpson(2005) ønsker organisationerne at forblive separat fra mainstream turismen og dets negative konnotationer(i Raymond2008:50), hvilket nogle organisationer også tydeligt gav udtryk for. Men idet projekterne ved alle organisationerne forekommer åbne overfor begge elementer, synes der indirekte at være en accept af, at turisme aspektet har en betydning. Det forekommer således som tvetydige signaler. Spørgsmålet er om problematikken omkring tilknytningen til turismen er, at der, som Munt(1994) beskriver, netop er et ønske om at separere sig fra masse turismen(Munt1994:102-106). Således kan man stille spørgsmål tegn ved, hvilken betydning det vil have hvis volontørophold åbenlyst bliver knyttet til turismen. Går de sociale belønninger og status tabt, hvis det 'afsløres' at volontørophold også giver mulighed for turisme aspekter? Vil det ophøre med at være et muligt tegn på overlegen smag? Vil det betyde at volontørerne ikke vil kunne distancere sig fra masse turismen hvis det 'afsløres', at turisme er en større del af opholdet for nogle? Data indikerer, at netop denne adskillelse fra andre individer forekommer på udenlandsvolontørfeltet:

Udenlandsvolontørophold Som Distinktion

Volontørophold som distinktion: 66,3% af udenlandsvolontørerne mener i meget høj eller høj grad, at udenlandsvolontøropholdet giver mulighed for at vise, hvem man er som person(tabel F-16). Dette understøtter Giddens påstand om, at livsstilsvalg - som valget om at foretage et volontørophold - er vigtige i konstitueringen af udenlandsvolontørernes selvidentitet. Derudover indikerer det, at flertallet har en bevidsthed omkring den signalværdi et volontørophold kan have, og yderligere, at et volontørophold for mange, idet det kan benyttes til at signalere, hvem man er, er et 'redskab' i distinktionsprocessen. Dette understøttes af udenlandsvolontørernes svar på, hvorvidt man udsender mere positive signaler ved at være volontør frem for ikke at være det, hvor flertallet trækker et skel mellem dem og andre. Her ses det at 79,7% er af den holdning, at man i meget høj, høj eller lav grad udsender mere positive signaler ved at være udenlandsvolontør, hvilket kunne ses som en måde at fremhæve udenlandsvolontørophold som en mere 'ærbare' rejsemåde. Denne adskillelse fra andre individer kunne indikere tilstedeværelsen af en form for eksklusions strategi(Munt1994:116-117), som middelklassen ifølge Munt har måtte adoptere, for at sikre social differentiering og for at beskytte deres form for rejse. Dette belyser som nævnt en potentiel problematik i forhold til en for stor tilknytning til turisme aspektet. Man kan dog, som Munstone pointerer(jf problemfeltet), overveje om tilknytningen til turismen nødvendigvis vil være så problematisk, idet netop det altruistiske aspekt i volontøropholdet garanterer en adskillelse fra masseturisme(Munstone2007:105).

Statusudveksling: Der er indikationer på, at volontørhold anses som status givende kapital både indenfor og udenfor volontørfeltet. Mange har mødt lidt til meget mere positiv respons som frivillig fra andre, sammenlignet med andre typer af udenlandsophold, hvilket indikerer en anerkendelse udenfor volontørfeltet (91,1% ud af 606)(tabel F-11 igen). 49,7% ud af 606, har meget ofte eller ofte mødt anerkendelse fra andre frivillige pga., at de har været frivillige(tabel F-12). Dette kunne indikere at udenlandsvolontørhold er et element, som er statusgivende i udenlandsvolontørernes omgivelser som Matthews(2008) påpegede(Matthews2008:108). Derudover indikerer det, at der internt på feltet, i kraft af den oplevede anerkendelse af hinanden for at vælge at blive frivillige, ligeledes, som Sørensen påpegede i forbindelse med sine studier af backpackers(Sørensen2003:858), forekommer en slags statusudveksling, der fungerer som en form for social lim, der bekræfter en fælles identitet blandt udenlandsvolontørerne.

Eksklusion: Der er dog også indikatorer på, at udenlandsvolontørerne differentierer sig fra hinanden og ikke kun bekræfter en fælles identitet. I løbet af opholdet som udenlandsvolontør oplevede 27,3% ud af 653, at have lyst til at afbryde deltagelsen i projektet, selvom kun 5,8% ud af 654 endte med rent faktisk at afbryde deltagelsen(tabel F-17 og F-18). Der kan være mange årsager til dette, men én af dem kunne være oplevelsen af forskellige sociale eksklusionselementer under opholdet. En krydstabel mellem lysten til at afbryde opholdet og graden af eksklusion viser også en signifikant sammenhæng(p -værdi: 0,00, CramersV:0,213)(tabel F-20). Dette kunne indikere, at eksklusions elementerne muligvis bidrager til lysten til at afbryde opholdet. Selvom det ikke er mange, oplevede 7% ud af 534, at de havde det hverken godt eller dårlig, ikke så godt eller ligefrem dårligt socialt med de andre(tabel F-22). Derudover oplevede nogle i meget høj grad eller høj grad at føle sig mindre kompetent i forhold til de andre(21,5% ud af 534)(tabel F-23), at mangle nogen at snakke med af de andre frivillige(12,9% ud af 534) (tabel F-24)eller oplevede at de andre frivillige ikke kunne lide dem(7,7% ud af 534)(tabel F-25). Disse er de mere ekstreme tilfælde, men ser man på det samlede indeks for eksklusion, kan man se, at flertallet oplever en form for social eksklusion i løbet af deres ophold, og at det kun er 21,7%, der ikke oplever nogen grad af eksklusion i løbet af hele opholdet(tabel A-1). Denne oplevelse af social eksklusion kan ses som et udtryk for tilstedeværelsen af kampen, om at definere det anerkendende, hvor manglen på specifikke kapitaler måske udmønter sig i eksklusion. Derudover indikerer den tidligere hypotese, at visse elementer kan gøre det lettere at blive mere vellidt. Dette indikerer også at en mangel på ressourcer kan være ekskluderende fra det 'bedste selskab', selvom det måske ikke udmøntes igennem ovenstående eksklusions former. Men hvilke elementer har betydning for eksklusion på feltet?

Udenlandsvolontør Kapital

Under ophold (På volontør feltet)

Undersøgelsens hypoteser har allerede beskæftiget sig med hvilke elementer, der muligvis er kapitalgivende på udenlandsvolontørfeltet. Disse vil kort blive opsummeret.

Økonomisk kapital baggrund: Økonomisk kapital baggrund kan som nævnt have betydning for de yngre 18-22årige udenlandsvolontører, hvilket muligvis kan have sammenhæng med muligheden for at forbruge

Kulturel kapital: Mængden af kulturel kapital kan som nævnt have en betydning for de 18-22årige volontører, der ikke har erfaring med frivilligt arbejde, hvilket bringer os videre til den sidste fundne potentielle kapital under udenlandsvolontøropholdet.

Professionalisering af frivilligt arbejde: Mange af de, der tager af sted som udenlandsvolontører fra Danmark af, ser ud til at have erfaring med at være frivillige. 37,8%, ud af 643, har tidligere arbejdet på et frivilligt projekt i udlandet og 49,1%, ud af 642, har tidligere arbejdet på et frivilligt projekt i DK (tabel F-26 og F-27). Igennem en krydstabel mellem de 2 spørgsmål, er det desuden muligt at se, hvor mange der både har erfaring med frivilligt arbejde i DK og udland, samt hvor mange der overhovedet ikke har nogen form for erfaring med frivilligt arbejde. Her fremkommer det at 22,1% har erfaring med både frivilligt arbejde i DK og i udlandet, og at 35,2% ikke har nogen erfaring med frivilligt arbejde (tabel F-29). Data indikerer således, at der foregår en form for professionalisering, og denne har som nævnt i hypotese 2 betydning i nogen sammenhæng under opholdet. Derudover indikerer det igen, at volontørophold, for mange, er en del af en livsstil og ikke blot er en 'engangsoplevelse'. Denne professionalisering af det frivillige arbejde, pointerer Munt, som noget der giver anerkendelse, jf. teori afsnittet. Nærværende data indikerer dog som nævnt, at det ikke altid forholder sig sådan, og at det derfor ikke nødvendigvis kan benyttes positivt i det sociale spil.

Efter ophold (i større sammenhænge end bare volontør feltet)

Selvom undersøgelsens fokus er på at afdække, hvilke ressourcer der er kapitalgivende internt på udenlandsvolontørfeltet, er der dog også åbenhed overfor andre interessante fund i undersøgelsen. Data indikerer nemlig ikke kun, hvad der er kapitalgivende under opholdet, men ligeledes hvordan udenlandsvolontørophold potentielt bidrager til ressourcensammensætningen efter opholdet. Dette er, jf. problemfeltet, blevet indikeret som motivation for at foretage et volontørophold, hvorfor det potentielt også bidrager til forståelsen af hvem udenlandsvolontørerne er.

Alternativ rejse: For flertallet er det ikke så vigtigt, om projektet er unikt og skiller sig ud fra andre typer af projekter, eller hvorvidt det er placeret ved en destination, hvor mange andre ikke har været. Dog er der alligevel omkring 25% der mener disse to er enten vigtige eller meget vigtige, hvilket indikerer, at det har stor betydning for nogle (tabel F-31 og F-32). Det er dog kun ¼ del, der har tilskrevet det en betydning, hvilket er overraskende, idet man kunne forestille sig, at det unikke ved projektet og destinationen, i højere grad vil kunne sikre en distinktion fra masse turistene. Ligeledes er det i teorien også blevet pointeret som essentielt i distinktionsprocessen. Flertallet af udenlandsvolontørerne vælger dog projekter i 3 verdenslande (tabel B-1), hvilket kan sætte spørgsmålstegn ved om det er helt uden betydning.

Social Kapital: Det fremgår af data at flere har etableret sociale kontakter under opholdet, idet de bibeholder disse efter hjemkomst. 51,9% har således efter afslutning af opholdet kontakt med andre frivillige hver uge eller minimum 1 gang om måneden, og 25,4% har kontakt mindst 1 gang om året (tabel F-33). Dette indikerer, at udenlandsvolontørophold kan bidrage til den enkeltes sociale kapital, som Winter (2000) har beskrevet, jf. teori afsnittet (i Ellis 2003:46). Ved en krydstabulering mellem kontakt efter hjemkomst og sidste udsendelses år, ses en moderat signifikant sammenhæng. Her fremgår det at jo længere tid siden det er, man har været udenlandsfrivillig, des mindre kontakt har man med andre frivillige efter hjemkomsten (tabel F-35). Dette synes meget naturligt, men det interessante er, at til trods for at der er gået mange år siden volentøropholdet, bibeholder mange stadig en form for kontakt, hvilket indikerer at det er forholdsvis stærke relationer der skabes. Således er det noget der muligvis kan bidrage til den sociale kapital i en lang periode. Dette bør dog tages med forbehold, idet det baseres på et mindre antal respondenter.

Kulturel kapital igennem intellektualisering: Det er dog ikke kun den sociale kapital et volentør ophold muligvis kan bidrage til. Ifølge teorien kan intellektualisering, som opnås igennem forskellige læringsaspekter sammen med andre elementer som eks. professionalisering, bidrage til hævnningen af den kulturelle kapital (Munt 1994:110-113). Intellektualisering fremkommer også vigtig i data, selvom der dog ikke er nogen indikationer på, at det er en kapital under selve opholdet. 90,1% ud af 626 af udenlandsvolontørerne mener det er meget vigtigt eller vigtigt at opnå ny viden eller nye færdigheder under opholdet (tabel F-37), og 82,6% ud af 626 mener ligeledes, det er vigtigt at modtage projekt relevant træning inden eller under opholdet, hvilket kan siges at være en form for læring (tabel F-38). 88,8% af 656 får også indfriet dette ønske, idet de mener at deres projekt, i meget høj eller høj grad, gav dem mulighed for at udvikle evner, egenskaber og viden (tabel F-39). Dermed er der indikationer på, at der er læringsaspekter

tilstede ved volontøropholdet og at det er et vigtigt element ved volontøropholdet. Dette kan muligvis være grundet i ønsket om, at denne skal bidrage til udenlandsvolontørernes kulturelle kapital ved hjemkomsten. For nogen er dette også, jf problemformuleringen, årsagen for at tage af sted.

Autencitet: Der er ligeledes indikationer på, at udenlandsvolontørophold giver mulighed for autencitet. Dette tolkes ud fra at 94,2% mener at deres projekter, i meget høj eller høj grad, gav følelsen af at få en helt særlig tilknytning til landet/personer/miljøet(tabel F-40). Dette kunne indikere, at udenlandsvolontørophold giver muligheden for både at tilegne sig kulturel kapital samt autencitet, hvilket ifølge Ley(1996) bliver anset som en sjælden vare i et banalt og mættet masse-forbrugs-marked. Det er netop denne kombination som, ifølge Ley, gør alternativ turisme til et attraktivt udtryk for overlegen stil og smag, og det tillader alternative turister at adskille sig selv som gruppe(i Kontogeorgopoulos2003:195-196). Udenlandsvolontørerne synes også at være 'bevidste' om volontør opholdets attraktive udtryk, og dermed muligheden for at benytte det som kapital, når de vender hjem, idet flertallet som tidligere nævnt er af den holdning, at man udsender mere positive signaler ved at være volontør, frem for hvis man ikke er det(tabel F-14).

Således synes volontøropholdet på flere måder at kunne bidrage til ressourcesammensætningen ved hjemkomst, og dermed at potentielt at kunne omsættes til kapitaler udenfor volontørfeltet.

Ressourcerne der, jf ovenstående analyse, synes at være kapitalgivende på volontørfeltet, indikerer tilstedeværelsen af en form for doxa – en konsensus omkring at noget er anerkendt som mere værdifuldt end andet. Der er dog yderligere tegn på eksistensen af en udenlandsvolontør doxa.

Doxa Og Social Magt

Doxa?: Udenlandsvolontørernes beskrivelse af den ideelle volontør indikerer, at der er nogle værdier som foretrækkes på udenlandsvolontør feltet. Ser man nærmere på de karakteristika respondenterne har beskrevet ved den perfekte udenlandsvolontør, ses det at specielt åbenhed overfor fremmede kulturer, evnen til at tilpasse sig, udholdenhed, oprigtighed og selvstændighed er blevet nævnt som karakteristika, der er eftertragtellesværdige(tabel F-41). Det at de kan benævne karakteristika som kendetegner den perfekte udenlandsvolontør, kan ses som en indikator på, at der er nogle elementer, som er mere eftertragtellesværdige på udenlandsvolontørfeltet og således, at der eksisterer nogle definerede normer på feltet. Ved en krydstabel mellem disse karakteristika ved udenlandsvolontørerne selv og eksklusionsindekset, viser der sig også en interessant sammenhæng. Her fremkommer der en signifikant svag til

moderat sammenhæng mellem de udenlandsvolontører, som i meget høj grad karakteriserer sig selv som værende udholdende, selvstændige, åbne overfor fremmede kulturer samt har evnen til at tilpasse sig, og det at være mindre ekskluderet. Specielt ses det, at dem som 'kun' i høj grad eller i lav grad har disse karakteristika, har en højere andel som oplever en højere grad af social eksklusion i løbet af opholdet (tabel F-42-52,). Samtidigt ses der en signifikante moderate sammenhænge mellem i meget høj grad at karakterisere sig selv som selvstændig, åben overfor andre kulturer samt at have evnen til at tilpasse sig, og det at være mere vellidt (tabel F-54-61). Således er der nogle karakteristika eller mangelen på samme, som muligvis kan være med til at stille nogle udenlandsvolontører henholdsvis bedre og dårligere i sociale sammenhænge i forhold til andre frivillige. Dette kunne indikere, at der med Bourdieus terminologi eksisterer et socialt magtfelt, der er i stand til at ekskludere nogle typer af udenlandsvolontører på baggrund af manglende karakteristika og ressourcer. Ved elaborering for områder berørt som frivillig, ved ovenstående 2 krydstabeller fremkommer der ligeledes svage-moderate signifikante sammenhænge ved nogle af områderne (tabel F64-217). Her fremkommer det, at det er forskelligt fra område til område, hvilke af karakteristikaene der har betydning for vellidthed eller eksklusion (se opsummerende tabel F-63). Undervisning af børne/ungdom området er eksempelvis det eneste område, hvor en høj besiddelse af alle 4 karakteristika; udholdenhed, selvstændighed, åbenhed overfor fremmede kulturer samt evnen til at tilpasse sig, har betydning i det sociale spil, både for graden af vellidthed og graden af eksklusion. Ved de andre områder er det derimod forskellige karakteristika, der har betydning. Der er dog mistænkelige høje gammaværdier ved nogle af de områder, kun få har berørt, hvilket formentlig er grundet i antallet af respondenter, når disse variabler krydstabuleres og underkastes elaborering. Dette betyder, at resultaterne fra de områder med få respondenter, bør tages med forbehold, idet der er risiko for at sammenhængene er tilfældige, grundet det lave antal respondenter i hver kategori efter den statistiske analyse. Data indikere dog stadig, at der er forskel på hvilke ressourcer, der er kapitalgivende på de forskellige områder, og dermed at der kan være tale om flere felter på udenlandsvolontørfeltet med forskellig doxa. Dermed kunne årsagen til, den manglende mulighed for at udfører klyngeanalysen også være grundet, i at der er tale om mange små felter, der ikke kan reduceres til 8 grupper. Data indikerer således, at der tilsyneladende er forskel på, hvilke karaktertræk der er vigtige på forskellige typer projekter. Når det så er sagt, kan man stille spørgsmålstegn ved, hvorfor det lige er disse karakteristika, der har betydning, og hvem der har defineret betydningen af dem? Hvem er det potentielle magtfelt? Det har i nærværende undersøgelse ikke været muligt at belyse, hvilke typer der potentielt agerer som feltets dominerende individer. Der er dog blevet gjort nogle overvejelser ud fra data.

Organisationernes magt: Adgangen til udenlandsvolontørophold bliver for langt de fleste formidlet igennem de forskellige organisationer. Dette betyder, at organisationerne muligvis spiller en rolle i udviklingen af eks. doxa på feltet, idet disse har retten til at nægte en person adgang til feltet. Der er især kommet opmærksomhed på organisationernes betydning igennem den projektrelevante træning. 83% modtager en eller anden form for projektrelevant træning under eller inden, de bliver udsendt som volontør, selvom der alligevel er 15,6% som ikke modtager nogen forberedende træning (tabel F-218). Den store andel af udenlandsvolontører der modtager træningen kunne således sætte spørgsmålstejn ved, om udenlandsvolontørernes holdninger og værdier bliver 'homogeniseret' i denne træningsproces? Dette kunne betyde at organisationerne har en meget større rolle end antaget i, at definere det anerkendende på feltet, og at disse dermed potentielt kan have en større indflydelse på at sikre et positivt ophold. Dette ligger dog udenfor undersøgelsens rækkevidde samt fokus, idet data er udvundet på et tidspunkt og derfor ikke har indblik i noget forandringsperspektiv, samt idet organisationerne og deres projektrelevante træning ikke er undersøgt.

Konklusions

I det følgende afsnit vil der på baggrund af analysen blive svaret på undersøgelsens overordnede problemformulering:

Hvordan distingverer udlandsvolontører sig fra hinanden, og hvilken betydning har kapitalsammensætning for graden af eksklusion på udenlands volontørfeltet?

På baggrund af undersøgelsen kan det konkluderes, at udenlandsvolontørerne adskiller sig fra hinanden, selvom det ikke har været muligt at inddele dem i grupper. Ligeledes kan det konkluderes, at forskellige aspekter af udenlandsvolontørernes ressourcer har betydning for differentieringen på udenlandsvolontørfeltet.

Udenlandsvolontørerne adskiller sig på forskellige måder, selvom flertallet centrerer sig om de samme aspekter.

For det første er det, ligesom tidligere undersøgelser har vist, overvejende kvinder og unge, der tager af sted til 3. verdenslande. Men der er også ældre volontører, samt nogle der vælger at tage til vestlige lande. Derudover er der indikationer på, at overvejende den brede middelklasse er repræsenteret, selvom der forefindes forskellige kombinationer af økonomisk kapital baggrund og kulturel kapital. Flertallet har en omgangskreds, der indeholder tidligere frivillige, hvorved mange kommer fra en gruppe, der engagerer sig i frivilligt arbejde. Der er dog også nogle der ikke har kendskab til andre frivillige. Det er forskelligt, på en skala fra 1(fritid) til 10(arbejde), hvilken fordeling mellem fritid og arbejde udenlandsvolontørerne foretrækker, men flertallet ligger omkring 5,6,7. Således er det for flertallet ikke kun arbejdet eller kun fritiden der foretrækkes, selvom der også er nogle, der tydeligt foretrækker en af yderlighederne. De fleste indikerer også, at deres projekt, både gav mulighed for at hjælpe og nyde destinationen, hvilket er en klar indikator på, at både turisme aspektet og altruisme er til stede i volontøropholdet, selvom nogle kun i lav grad mener, der var mulighed for dette.

Flertallet har modtaget forskellige former for anerkendelse og mener, at man udsender mere positive signaler ved at være volontør, selvom der også er nogen der ikke er af denne holdning. Dette er en klar indikator på at udenlandsvolontørophold indgår i distinktionsprocessen. Derudover mener mange, at volontørophold viser, hvem man er, hvilket tydeliggør at udenlandsvolontørophold er en del af konstitueringen af selvidentiteten. Dette munder ud i følgende:

Der synes at foregå en intern statusudveksling, hvor udenlandsvolontørerne anerkender hinanden. Udenlandsvolontørerne differentierer sig dog også fra hinanden. Kun 21,7% oplever således ikke nogen grad af eksklusion, hvilket kan ses som et udtryk, for tilstedeværelsen af kampen om at definere det anerkendende, hvor manglen på specifikke kapitaler udmønter sig i eksklusion. Forskellige kapitaler er blevet fundet betydningsfulde i denne sammenhæng.

En høj økonomisk kapitalbaggrund synes at kunne påvirke avancement i det sociale hierarki, idet de meget vellidte i højere grad er udgjort af individer med denne baggrund. Denne har desuden mere specifikt betydning for de 18-22årige udenlandsvolontører samt for de udenlandsvolontører med lav kulturel kapital, i forhold til at undgå social eksklusion.

Mængden af kulturel kapital synes ligeledes at påvirke avancement i det sociale hierarki, idet større mængder af kulturel kapital synes at gøre det 'nemmere' at blive mere vellidt end gennemsnittet. Det fremgår også, at de med højere kulturel kapital har en større tendens til at vælge faktorer, som tidligere at have været frivillig i DK og udlandet, som synes at være skelsættende for den sociale placering. Dette fremgår af, at mængden på den kulturelle kapital får betydning, hvis udenlandsvolontørerne ikke har været frivillige i DK eller udlandet før, i forhold til at blive placeret i de meget vellidte.

Idet det har været muligt at definere nogle skelsættende kapitaler, er der en indikation om doxa på udenlandsvolontørfeltet. Yderligere har disse en helt klar idé om, hvad der kendetegner den perfekte udenlandsvolontør, og individer der ikke har de samme karakteristika i meget høj grad, oplever højere grad af eksklusion og har sværere ved at blive blandt de vellidte. Dette indikerer også doxa. Det kan dog slutteligt konkluderes, at denne tilsyneladende er feltspecifik, idet forskellige karakteristika ved den ideelle volontør, har forskellig betydning på forskellige arbejdsområder. Hvem der har fastsat doxa, er der dog ingen indikationer på.

Vurdering Af validiteten Af Undersøgelsens Resultater

Validitet i forhold til designet: Den manglende tidsdimension gør, at det ikke er muligt at etablere et kausalt forhold mellem ressourcer og social eksklusion. Der er dog indikatorer gennem analysen der sandsynliggør, at de to størrelser hænger sammen. Ligeledes er det ikke muligt med sikkerhed at sige, at andre bagvedliggende faktorer ikke har påvirket forholdet mellem de to. Dette er det mest betydningsfulde i forhold til den interne validitet af undersøgelsens konklusioner. Det kan dog argumenteres for, at hvis f.eks erfaring med frivilligt arbejde ikke havde nogen betydning, ville denne have fordelt sig ligeligt over grupper med forskellige grader af eksklusion. Derudover har forskellene imellem forskellige ressourcestedte grupper vist sig at være statistisk signifikante, hvilket ikke antages at være tilfældigt.

Intern Validitet: Målefejl er ud over designet også en faktor som vil kunne svække undersøgelsens interne validitet. I det følgende vil det blive vurderet, om undersøgelsens mål har udgjort valide mål.

Kritik af Social Eksklusion: Idet social eksklusion er hele undersøgelsens omdrejningspunkt, er det især vigtigt at vurdere denne og indeholdte variable med et kritisk blik. I udgangspunktet er det problematisk at flere af de 'oplevede følelser', formodes at blive oplevet af de fleste mennesker på et tidspunkt.

Alle kan opleve at andre ikke kan lide en – også de vellidte – disse er måske bevidste om, at folk ikke bryder sig om dem, men det påvirker dem ikke negativt. Herved kunne de vellidte fejlagtig fremstå som ekskluderede fra fællesskabet, selvom disse måske er med til at definere det anerkendende. Dette er også en af årsagerne til, at det har været fordelagtigt at bibeholde vellidt målet i analysen.

Derudover er der som nævnt i undersøgelsen utvivlsomt mange andre kategorier, der kan indikere en form for eksklusion, hvilket kunne betyde, at individer der rent faktisk er ekskluderet ikke fremstår som sådan. Dette betyder dog ikke, at variablerne der indgår i nærværende undersøgelse er dårlige mål, og målet antages derfor stadig at indfange former for social eksklusion.

Kritik af Økonomisk Kapital baggrund: Denne kan kritiseres, idet den ikke reelt giver et billede på udenlandsvolontørernes økonomiske situation. Især fordi der er tale om voksne mennesker, som må formodes at være mere uafhængig af deres forældres økonomiske formåen, sammenlignet med teenagere og børn. Spørgsmålet er, om målet til dels måler socioøkonomiske forhold i

stedet. Dette begrundes med, at denne både afspejler en økonomisk formåen i forhold til gennemsnits danskeren, men ligeledes en form for kulturel formåen, idet der spørges ind til designer møbler. Målet indikerer også, at det overvejende er middelklassen, der er repræsenteret i undersøgelsen, hvilket også er blevet pointeret i tidligere

undersøgelser. Dog er dette næppe et validt mål for socioøkonomisk placering alene, idet individer i dagens Danmark, som nævnt i teorien, ikke i lige så høj grad som tidligere adskiller sig på finkulturelle livsstilsvalg. Derudover indfanger denne næppe igennem et spørgsmål, de nuancer, der er i den kulturelle kapital. At målet er skelsættende for unge volontører kunne dog indikere, at der er tale om et økonomisk mål, idet sammenhængende mellem deres forældres økonomiske situation, synes svær at forklare igennem andet, end at disse potentielt støtter deres børn. Det må dog siges, at målet er omdrejningspunkt for en del spekulationer, og at det således ikke vides, om denne rent faktisk giver viden om økonomisk formåen. Af denne årsag kan målet svække validiteten og må derfor anvendes med forbehold.

Reliabilitet: Dette medfører overvejelser omkring reliabiliteten (De Vaus2001:29), der omhandler hvorvidt samme resultat ville vise sig ved en gentagelse. I den forbindelse må det nævnes, at der er tale om et øjebliksbillede af differentieringen mellem volontørerne, idet al viden er indsamlet på en gang. Der er dog ikke nogen grund til at tro, at disse ressourcers rolle i det sociale vil variere fra dag til dag. Derudover er der rent faktisk tale om individer, der har været af sted som volontører på forskellige tidspunkter og på forskellige projekter og destinationer, hvilket indikerer at omtalte fund gør sig gældende på tværs af tid og rum.

Repræsentativitet: Det væsentligste validitetsproblem ved undersøgelsens resultater er direkte forårsaget af indsamlingsmetoden. Da alle reelt set ikke har haft lige muligheder for at deltage, kan de ikke siges at være tilfældigt udvalgt. Dette betyder, at det eks. ikke kan udelukkes, at de grupper der har oplevet social eksklusion, ikke også adskiller sig på andre punkter. Derudover er snowball sampling metoden benyttet som 'ekstra' indsamlingsmetode, hvilket yderligere problematiserer en mulig repræsentativitet, idet det ikke er muligt at kontrollere indsamlingsretningen – forstået på den måde - at det ikke vides, om der er en skæv fordeling i dem som modtager spørgeskemaet. Indsamlingsmetoden indikerer således umiddelbart, at undersøgelsen ikke er repræsentativ. Dog er der indikationer på, at den er repræsentativ da respondenternes fordeling i forhold til køn, alder og kontinenter, synes at stemme overens med Trams store survey samt de forskellige mindre undersøgelser fordeling, jf. problemfeltet og analysen. Dermed menes der stadig at være potentiale for, at undersøgelsen er repræsentativ.

Abstract

The emancipation of the individual has individualized society, which means that the human identity has been transformed from being given in advanced into being a something that the individual is responsible for creating him- or herself. Because of this, unique ways of consuming tourism as well as consumption of other ways of life are becoming increasingly important in the construction of identity. Since mass-tourism is increasingly accompanied by negative associations, the demand for alternative forms of tourism, such as Volunteering Abroad that are often associated with status, is increasing. These alternative tourism forms are being used to distinguish individuals from each other in the 'battle' for recognition. This 'battle' for recognition also takes place within the alternative tourism forms.

Despite the increasing interest in volunteering abroad and although the battle for recognition imaginably can affect the quality of volunteering abroad if it results in experiences of social exclusion, there is a lack of research concerning who these volunteers are as well as what elements affect the battle of recognition– especially within a Danish context.

This has been the concern of the master thesis at hand. The focus has been on identifying who the Danish volunteers are by investigating how they distinguish themselves from each other and by investigating if the composition of capital has an influence on the experience of social exclusion.

This has been investigated through a quantitative method and through the concepts of capital, field, habitus, social power and exclusion by the French Sociologist and Anthropologist Pierre Bourdieu. A number of 606 individuals who have volunteered abroad within the last 10 years filled out the survey, which resulted in the following findings.

The Danish volunteers do distinguish themselves from each other, and different combinations of capital do have an effect on the experience of social exclusion.

Although the volunteers distinguish themselves from each other, the majority seems to concentrate around the same elements. Like other research has proven, most of the volunteers are young females who travel to third-world countries, although older volunteers as well as volunteers travelling to Western countries are also represented. The volunteers are mostly composed of individuals from the middleclass, although different combinations of economic and cultural capital are found. They prefer different distributions of work and spare time, but despite this the majority feels that the projects make it possible to help as well as enjoy the destination, which means that tourism is a part of volunteering abroad.

The majority has experienced different forms of recognition for being volunteers and most are of the opinion that volunteering abroad indicates who you are. During the stay abroad, status exchanges takes place among the volunteers, although they also differentiate themselves from each other. Thus, only 21,7% do not experience any form of exclusion during their stay, and do not seem affected by the battle for recognition. However the lack of specific capitals has proven to result in the experience of social exclusion for some volunteers.

A high economic capital background seems to affect social advancement, since more likable volunteers are in possession of this. More specifically, a high economic capital background makes it easier for both volunteers between the age of 18-22 and volunteers with a low cultural capital to avoid social exclusion.

The amount of cultural capital also affects social advancement, since higher amounts of cultural capital apparently makes it easier to become more likable. Individuals with higher cultural capital have a tendency, to volunteer abroad several times or to volunteer in Denmark as well, which are factors important in the social distinction between volunteers. This appears since the cultural capital only affects how easy it is to become more liked, if the volunteer has not volunteered abroad or in Denmark before.

Thus the capitals above appear to be important in the social distinction between volunteers abroad, in terms of avoiding social exclusion and advancing in the social hierarchy. These capitals indicate doxa, as well as the fact that volunteers are able to define characteristics of the ideal volunteer. Those individuals who do not possess a lot of the characteristics of the ideal volunteer, tend to have a higher degree of experienced exclusion and tend to have difficulties becoming more popular amongst other volunteers. However, the importance of the specific characteristics varies across fields, indicating the existence of field specific doxa.

Litteraturliste

Bøger:

Bourdieu, Pierre og Loic J. D. Wacquant. (1996):144-45. *Symbolisk vold* i Refleksiv sociologi – mål og midler, (s.126-158): Hans Reitzels forlag

Bourdieu, Pierre. (1995): 219. *Distinksjonen*. Oslo: Pax Forlag

Broad, S. & J. Jenkins. (2008). *Gibbons in their midst? Conservation Volunteers' motivations at the Gibbon Rehabilitation Project, Phuket, Thailand* in Journeys of Discovery In Volunteer Tourism – International Case Study Perspectives,(Editor) Kevin D. Lyon & Stephen Wearing, Cabi

Bryman, Allan (2008) Social Research Methods, third edition, Oxford University Press

Callewaert, Staf. (2003). *Fra Bourdieu og Foucaults verden*: Akademisk forlag © copydan og undervisningsministeriet

De Vaus, David (2001) Research Designs in Social Research, Sage Publications

De Vaus, David(2002) Surveys in Social Research, 5th edition, Routledge, Taylor & Francis Group

Fridberg, Torben, Inger Koch-Nielsen og Lars Skov Henriksen(2006). *Den frivillige sektor i Danmark – omfang og betydning*, Socialforskningsinstituttet(SFI) Boje Thomas P., Torben Fridberg og Bjarne Ibsen(redigeret af), hentet på www.frivillighed.dk d3.05.10

Gilje Niels og Harald Grimen (2002). Samfundsvidenskabernes Forudsætninger – Indføring I Samfundsvidenskabernes Videnskabsfilosofi, Hans Reitzels Forlag : s25ff, s258-262

Hagen, Roar. (2005):408. *Niklas Luhmann* i Klassisk og moderne samfundsteori. Heine Andersen og Lars BoKaspersen (red.) København: Hans Reitzels forlag

Higgins-Desbiolles F. & G. Russel-Mundine. (2008). *'Absence in the Volunteer Tourism Phenomenon: the right to travel, solidarity tours and transformation beyond the one-way'* in Journeys of Discovery in Volunteer Tourism: International Case Study Perspectives', CABI, Wallingford, UK, pp. 3-11.

Jenkins, Richard. (2002). *Pierre Bourdieu, revised edition*, Routledge, Taylor & Francis Group, London and New York

Järvinen, Margaretha(2005). *Pierre Bourdieu i Klassisk og moderne samfundsteori*. Heine Andersen og Lars BoKaspersen (red.) København: Hans Reitzels forlag

Kristiansen, Søren og Hanne Katrine Krogstrup(1999)Deltagende observation. Introduktion til en forskningsmetodik. Hans Reitzels Forlag,139

Prieur, Annick(2001)*Bourdieu's blik på den sociale verden* i Tradition og fornyelse(2006). Jacobsen, Carleheden og Kristiansen (red.) Gylling: Aalborg universitetsforlag.

Lyons, K.D. & S. Wearing. (2008), '*Volunteer tourism as alternative tourism: Journeys beyond otherness*', in K. Lyons & S. Wearing (eds), *Journeys of Discovery in Volunteer Tourism: International Case Study Perspectives*, CABI, Wallingford, UK, pp. 3-11

Matthews, A. (2008)*Negotiated Selves: Exploring The Impact Of Local-Global Interactions On Young Volunteer Travelers*, In: Lyons, K & Wearing, S. (eds.) *Journeys of Discovery in Volunteer Tourism: International Case Study Perspectives*. CABI, Wallingford, UK

McIntosh, A.J. & A. Zahra. (2008). "*Journeys for Experience: The experiences of Volunteer Tourists in an Indigenous Community in a Developed Nation – a Case Study of New Zealand*" in *Journeys of Discovery In Volunteer Tourism – International Case Study Perspectives*,(Editor) Kevin D. Lyon & Stephen Wearing, Cabi

Mouthword, Martin & Ian Munt . (2005).'*Tourism and Sustainability – Development and new tourism in the third world*', Second edition, Routledge

Pearce, P. L. & A. Coghlan. (2008). "*The Dynamics Behind Volunteer Tourism*" in *Journeys of Discovery In Volunteer Tourism – International Case Study Perspectives*,(Editor) Kevin D. Lyon & Stephen Wearing, Cabi

Raymond, E. (2008)."*Make a Difference!: The Role of Sending Organizations in Volunteer Tourism*", in *Journeys of Discovery In Volunteer Tourism – International Case Study Perspectives*,(Editor) Kevin D. Lyon & Stephen Wearing, Cabi

Riis, Ole. (1996):100-101. *Metoder og teorier i religionssociologien*: Århus Universitetsforlag.

Ritzer, George og Douglas J. Goodman(2003). *Sociological Theory*, sixth edition, Mc Graw Hill, p318-19

Sørensen, Niels Christian. (2006):9-15. *Symbolisk magt og social tyngdekraft* i *Magtens tænkere*. Carsten Bagge Laustesen og Jeppe Myrup (red). Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Weaver, David & Laura Lawton (2006) *Tourism Management*, third edition, John Wiley & Sons Australia, Ltd

Zimdars, Anna, Alice Sullivan & Anthony F. Heath. (2009). *Cultural Capital and Access to Highly Selective Education: The Case of Admission to Oxford* i *Quantifying Theory: Pierre Bourdieu* (2009) edt. K. Robson & C. Sanders: Springer Science Business Media.

Artikler og tidsskrifter

Britton, S. (1991):141. *Tourism, Capital and Place – Towards a critical geography of tourism*, in *Tourism – Critical Concepts in the Social Sciences*, (2004), Volume 1, The Nature and Structure of Tourism, (edt) Stephen Williams, Routledge

Brown, Sally og X. Lehto. (2005). 'Travelling with a Purpose: Understanding the Motives and Benefits of Volunteer', *Current Issues in Tourism*, Vol.8, issue 6, Pages 479 - 496

Brown, Sally og Alastair M. Morrison(2003)'Expanding Volunteer Vacation Participation – An Exploratory Study on the Mini-Mission Concept', *Tourism Recreation Research*, Vol28,issue3, pages 73-82

Ehrichs, L. (2001)"Volunteering" in development: A post-modern view

Ellis, Claire(2003)"Participatory Environmental Research in Tourism – A Global View" *Tourism Recreation Research*, Vol28,nr3, pages45-55

Fisher, R.J and D. Akerman (1998). "The effect of recognition and group needs on volunteerism: A social norm perspective", *Journal of Consumer*, Vol. 25; 3: 262-279

Harg, Luh, Sin. (2009): Volunteer Tourism – involve me and I will learn, *Annals of Tourism Research*, Vol. 36, Issue 3, Pages 480-501

Ibsen Bjarne og Ulla Habermann (2005). "Definition af den frivillige sektor i Danmark", i Temahæfte. Frivillighedsundersøgelsen, 2005, hentet på www.frivillighed.dk d3.05.10

Munt, Ian (1994) "The 'Other' Postmodern Tourism: Culture, Travel and the New Middle Classes", *Theory, Culture & Society*, vol11,nr101,Sage publications

Nick Kontogeorgopoulos (2003) "Cultural Authenticity in Southern Thailand Keeping up with the Joneses: Tourists, Travellers, and the Quest for Cultural Authenticity in Southern Thailand", *Tourist Studies*; 3; 171

Lyons, Kevin D.(2003)."Ambiguities in Volunteer Tourism: A Case Study of Australians Participating in a J-1 Visitor Exchange Programme", *Tourism Recreation Research*, Vol. 28, Issue 3, Pages 5-13

McGehee, N. and Andereck, K. (2008). 'Petting the Critters: Exploring the complex relationship between volunteers and the voluntoured in McDowell County West Virginia, USA, and Tijuana, Mexico'. In Lyons, K. and Wearing, S. (2008) *Journeys of discovery in volunteer tourism: International case study perspectives*, CABI Publishers, London.

Mustonen, Pekka. (2007). 'Volunteer Tourism - Altruism or Mere Tourism?' *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 18(1), 97-115.

O'Reilly, Camille Caprioglio. (2006). 'From Drifter to Gap year Tourist- Mainstreaming Backpacker Travel' | *Annals of Tourism Research*, Vol. 33, No4, pp 998-1017

Prieur, Annick og Lennart Rosenlund. (2010). 'Kulturelle skel i Danmark' i *Dansk Sociologi*, Nr. 2, årgang 21, 47-77

Stebbins, Robert A. (1996) Volunteering: A serious leisure perspective, in *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*; 25; 211,

Söderman N. & S. L. Snead. (2008). "Opening the gap: the motivation of gap year travellers to volunteer in Latin America" in *Journeys of Discovery In Volunteer Tourism – International Case Study Perspectives*, (Editor) Kevin D. Lyon & Stephen Wearing, Cabi

Tomazos, K and R. Butler. (2008). Volunteer Tourism, Serious Leisure, Altruism or Self Enhancement, *CAUTHE 2008 Conference Where the Bloody Hell Are We?*

Tomazos, Koastas & Richard Butler. (2009). 'Volunteer Tourism: The new Ecotourism' in *An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, Vol. 20, nr1, pp.196-211

TRAM - Tourism Research and Marketing (January 2008). 'Volunteer Tourism: A global Analysis', printed and distributed by ATLAS – Association for Tourism and Leisure Education

Uriely, N., Reichel, A. & Ron, A. (2003). 'Volunteering in tourism: Additional thinking', *Tourism Recreation Research*, vol. 28, no. 3, pp. 57-62.

Volunteering: A serious leisure perspective, in *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*. (1996):25; 211

Winther, Per og Karina Schultz: "Hjælp verden – og dig selv!", *Ud>ikling 2010*, tema om frivillige, marts/april nr.2, s7-11

Internetsider:

Prieur Annick (2007). Overheads fra forelæsning om Pierre Bourdieu, Klasser og dominans. Kan findes på siden: www.socsci.aau.dk/sociologi/Opslagstavlen/om-sociologi/5-semester/e2007/Overheads/T7_overheads.ppt

Red Barnets hjemmeside, under: Spørgsmål og svar om Red Barnet "Hvordan startede red barnet", sidst åbnet 4. maj 2010, www.redbarnet.dk

Udiverden.dk (2011), www.udiverden.dk/Default.aspx?ID=4731